J. Kessel

FRUMOASA DE ZI

J. KESSEL

FRUMOASA DE ZI

EDITURA NARCIS
BUCUREȘTI — 1991

INTRODUCERE

Nu-mi plac deloc introducerile care vor să explice cărțile și mi-ar fi foarte neplăcut să par că mă scuz că am scris-o pe aceasta. N-am scris nici o carte care să-mi fie mai dragă și cred că am pus în ea accentul cel mai omenesc. S-ar putea, oare, ca acest limbaj să nu fie înțeles?

Știu însă că există posibilitatea neînțelegerii și doresc mult ca s-o spulber.

Cînd Frumoasa de Zi *a apărut fragmentar în „Gringoire", cititorii acestui ziar au reacționat cu oarecare voiciune. Unii m-au acuzat de licență inutilă și chiar de pornografie. N-am ce să le răspund. Dacă această carte n-a fost deajuns ca să-i convingă, cu atît mai rău pentru ei sau pentru mine, nu știu. În tot cazul nu pot face nimic. A expune drama sufletului și a trupului fără a vorbi fățiș și de unul și de celălalt, mi se pare cu neputință. Nu cred să fi depășit măsura îngăduită unui scriitor care nu s-a slujit niciodată de desfrîu ca să-și atragă cititorii.*

Atacînd subiectul pe care l-am ales, cunoșteam riscul pe care aveam să-l întîmpin. Dar cînd romanul a fost terminat, n-am avut sentimentul că cineva s-ar putea înșela asupra intenției autorului. Altminteri Frumoasa de Zi *n-ar fi apărut.*

Trebuie să știm să disprețuim falsa pudoare, așa cum disprețuim gustul fals. Învinuirile de ordin social nu mă tulbură. Dar neînțelegerile de ordin spiritual mă ating. Și ca să le spulber, m-am hotărît să scriu o prefață, la care nu mă gîndeam cîtuși de puțin.

Ce caz extraordinar, mi s-a spus în dese rînduri, și anumiți medici mi-au scris că au cunoscut femei ca Severina. Era clar, că în mintea lor, Frumoasa de Zi *era o observație patologică reușită. Tocmai aceasta nu vreau să las să se*

creadă. Zugrăvirea unui monstru nu mă interesează, chiar dacă ea este făcută în chip desăvîrșit. Am încercat cu Frumoasa de Zi, *să arăt deosebirea grozavă dintre suflet și trup, dintre o iubire adevărată, mare, și cerințele neîndurate ale simțurilor. Conflictul acesta, cu cîteva rare excepții, fiecare bărbat, fiecare femeie care iubește multă vreme, îl poartă în sine. Perceptibil sau nu, chinuitor sau în stare latentă, conflictul există.*

Antagonismul banal, descris de atîtea ori. Dar ca să fie dus la un grad de intensitate care să permită instinctelor să se desfășoare în plinătatea măreției și eternității lor, trebuie, după părerea mea, o situație excepțională. Am conceput-o hotărît, nu pentru atracția ei, ci ca singurul mijloc de a pătrunde mai sigur și mai tăios în adîncul oricărui suflet care ascunde acest embrion tragic. Am ales subiectul de față, așa cum iei o inimă bolnavă ca să știi mai bine ce se ascunde într-o inimă sănătoasă, sau așa cum să studiezi tulburările mintale, ca să înțelegi mișcarea inteligenței.

Subiectul romanului Frumoasa de Zi *nu este aberația senzuală a Severinei, ci iubirea ei pentru Pierre, independent de această aberație, e tragedia acestei iubiri.*

Voi fi eu oare, singurul care s-o compătimesc pe Severina și să țin la ea?

PROLOG

Pentru a merge din odaia ei în aceea a mamei sale, Severina, care avea opt ani, trebuia să străbată un coridor lung. Drumul acesta care o neliniștea, îl făcea aproape totdeauna alergînd. Dar, într-o dimineață, Severina trebui să se oprească la mijlocul coridorului. O ușă care, în locul acela, dădea în baie, se deschise. În pragul ei apăru un tinichigiu. Era scund și gros. Privirea sa, furișîndu-se pe sub niște gene rare, roșcate, se pironi asupra fetiței. Severina, care totuși era îndrăzneață, se înspăimîntă și făcu cîțiva pași înapoi.

Mișcarea aceasta hotărî pe bărbat. Aruncă o privire grăbită în jurul lui, apoi, cu amîndouă mîinile atrase la el pe Severina. Ea simți sufocînd-o un miros de gaz și brutalitatea forței. O gură nerasă îi dogorî gîtul. Se zbătu cît putu.

Tinichigiul rîdea în tăcere, senzual. Mîinile lui, pe sub rochie, pipăiră trupul plăpînd. Deodată, Severina nu se mai apără. Era țeapănă și albă. Omul o așeză pe parchet și se depărtă fără zgomot.

Guvernanta ei, o găsi pe Severina întinsă pe jos. Toți crezuseră că fetița alunecase. Și ea crezu la fel.

I

Pierre Sérizy cercetа harnașamentul. Severina, care își pusese skiurile, îl întrebă :

— Ești gata ?

Purta un costum bărbătesc de lînă groasă, albastră, dar avea linii atît de curate și de definitive, încît haina nu îngreuna cu nimic trupul ei nervos.

— Nu voi fi niciodată prea prudent pentru tine, zise Pierre.

— Dar nu risc nimic, dragule. Zăpada este atît de curată încît este o plăcere să cazi. Haide, hotărăște-te.

Dintr-un salt ușor, Pierre fu în șea. Calul nu se clinti, nici nu tresări. Era un animal puternic și blajin, cu crupa lată, obișnuit mai degrabă să care povară decît să fie călărit. Severina strînse în pumni hățurile lungi, fixate de harnașament și desfăcu ușor picioarele. Încerca sportul acesta întîia dată și concentrarea îi încrunta puțin figura.

În felul acesta îi ieșeau în relief unele defecte, care în clipele de vioiciune nu prea se observau : bărbia prea pătrată, umerii obrajilor prea proeminenți. Dar lui Pierre îi plăcea mult tocmai siguranța aceasta violentă a figurei Severinei. Și ca să-i mai vadă cîteva clipe expresia, se prefăcu că-și potrivește scările.

— Plecăm, strigă el, în cele din urmă.

Hățurile pe care le ținea Severina, se întinseră și ea simți că alunecă ușor.

Mai întîi, nu se sinchisi decît de echilibrul ei, ca să nu pară ridicolă. Înainte de a ajunge la cîmp, trebuiau să străbată de la un capăt la celălalt, singura stradă a orășelului elvețian. La ora aceea, toată lumea se încrucișa pe acolo în plimbare. Cu zîmbetul său strălucitor, Pierre salută camarazii de sport sau de bar, tinerele femei îmbrăcate bărbătește

și pe altele, lungite în sănii vopsite cu culori vii. Dar Severina nu vedea pe nimeni, atentă doar la semnele care vesteau apropierea cîmpului : biserica cu piața ei mică... locul de patinaj... rîul întunecos între malurile lui prea albe... ultima vilă ale cărei ferestre dădeau în cîmp.

După ce-o depăși, Severina răsuflă ușurată. De aici înainte putea să se poticnească, nimeni nu va fi martor la căderea ei. Nimeni, afară de Pierre... Dar el... Și tînăra femeie radia toată de fericirea izvorîtă din dragostea pe care o simți în clipa aceea în piept. Zîmbi cefei arse de soare și umerilor frumoși ai soțului ei. El se născuse în zodia armoniei și a forței. Tot ce făcea era iscusit, drept și la largul lui.

— Pierre ! strigă Severina.

El se întoarse. Soarele care-l izbi în plin obraz, îl făcu să închidă pe jumătate ochii lui mari și cenușii.

— Ce bine e ! zise tînăra femeie.

Valea acoperită cu zăpadă, se întindea în curbe atît de line încît păreau calculate. Sus de tot, în jurul piscurilor, pluteau cîțiva nori, asemenea unei lîne moi și albe.

Pe pante se vedeau apărînd, din cînd în cînd și lunecînd cu mișcări ușoare ca de pasăre, cîțiva skiori.

Severina repetă :

— Ce bine e !

— Asta încă nu e nimic, zise Pierre. Dădu pinteni calului și porni la trap.

— Începe, gîndi tînăra femeie.

Mai întîi, ea simți un fel de neliniște fericită care se schimbă, puțin cîte puțin, într-o siguranță plină de voioșie. Se ținea bine. Patinele ascuțite o duceau singure. Nu trebuia decît să cedeze mișcării lor. Tensiunea mușchilor ei slăbea. Ea controla cu ușurință jocul lor mai molatic. Din cînd în cînd pe dinaintea lor, treceau încet sănii încărcate și deasupra lor stăteau bărbați spătoși, smoliți, cu picioarele atîrnate, iar Severina le zîmbea.

— Foarte bine, foarte bine, îi striga Pierre din timp în timp.

Tinerei femei i se părea atunci că această voce veselă, iubitoare, pornea dinăuntrul ei. Și cînd auzi cuvîntul „atențiune", n-o înștiințase oare un reflex, că plăcerea pe care o simțea va deveni și mai vie ? Elegantul tropăit al

calului, cadența drumul. Acest ritm o năpădi pe Severina. Viteza îi asigura atît de bine echilibrul, încît nu se mai temea deloc, cuprinsă de bucuria primitivă pe care o împresura. Nimic nu mai exista pe lume decît pulsațiile corpului ei, regulate după ritmul curselor. Nu mai era tîrîtă, ci conducea ea singură această mișcare impetuoasă și plină de cadență. O stăpînea, sclavă și suverană în același timp.

Și albeața radioasă din jurul lor... Și acest vînt înghețat, fluid ca o băutură, curat ca izvoarele, tinerețea...

— Mai repede, mai repede! strigă Severina. Dar Pierre nu avea nevoie de aceste îmboldiri și nici calul nu avea nevoie să fie îndemnat de Pierre. Cîteși trei formau același bloc animal și fericit.

Cînd părăsiră șoseaua, dădură de un viraj brusc. Severina nu știu să-l ia și, lăsînd hățurile din mînă, se înfundă pe jumătate într-un povîrniș cu zăpadă. Dar aceasta era atît de moale și atît de proaspătă încît, fără să-i pese de șuvița de apă înghețată care îi curgea pe spinare, Severina simți o bucurie nouă. Înainte ca Pierre să fi putut s-o ajute, ea era în picioare, cu fața îmbujorată de bucurie. Își reluară cursa. Cînd ajunseră în fața unui han, Pierre se opri.

— Nu mai este potecă pe aici, zise el. Odihnește-te.

Fiind prea de dimineață, în sala comună nu se afla nimeni. Pierre o cercetă o clipă și propuse:

— Nu vrei să stăm afară? Soarele încălzește destul de tare.

În vreme ce patroana îi instala în fața casei, Severina întrebă:

— Am văzut îndată că hanul nu-ți place. De ce? E doar atît de curat.

— E prea curat. Tot curățindu-l nu i-a mai rămas nimic. La noi se păstrează nota de vechime, chiar și pentru cel mai neînsemnat colț. Respiri adesea într-un colțișor o provincie întreagă. N-ai observat aici cum totul este luminat: casele, oamenii? Nici o umbră, nici o taină, deci nici o viață.

— Ești foarte drăguț cu mine, zise Severina rîzînd, tu care îmi repeți în fiecare zi că mă iubești pentru seninătatea mea.

— E drept, dar ești viciul meu, replică Pierre și atinse cu buzele părul Severinei.

Patroana le servi pîine neagră, brînză zgrunţuroasă şi bere. Toate acestea dispăruseră foarte repede. Pierre şi Severina mîncau cu poftă. Din cînd în cînd, privirile li se îndreptau spre pîrîul îngust care şerpuia la picioarele lor, spre brazii care aveau crengile acoperite delicat cu flori de zăpadă şi în jurul cărora cerul şi soarele puneau un nimb albăstrui.

O pasăre veni şi se aşeză în preajma lor. Avea pîntecele de un galben strălucitor şi aripi cenuşii brăzdate cu negru.

— Ce îmbinare minunată de culori, zise Severina.

— E un scatiu, un bărbătuş, femeile au culori mai şterse.

— Ca noi, atunci.

— Nu înţeleg.

— Haide, haide, dragul meu. Ştii bine că din noi doi, tu eşti cu mult mai frumos. Cît de mult te iubesc cînd ai înfăţişarea aceasta stingherită.

Pierre întoarse capul şi Severina nu-i mai vedea decît profilul, care devenise copilăros din pricina stînjenelii întipărite pe el. Şi pe figura lui de obicei îndrăzneaţă, era tocmai expresia aceasta sfioasă, care impresiona mai mult pe Severina.

— Vreau să te sărut, zise ea.

Dar Pierre care, spre a-şi da o înfăţişare mai dezgheţată, frămîntase un cocoloş de zăpadă, declară odată :

— Aş avea poftă să-ţi arunc bulgărele acesta în obraz.

Abia sfîrşi de rostit ultimele cuvinte că Pierre primi în frunte un bulgăre de zăpadă moale. El răspunse pe loc şi timp de cîteva secunde, amîndoi se bătură înverşunaţi, cu zăpadă. Dar fiindcă hangiţa apăru în prag la zgomotul scaunelor trîntite, cei doi luptători se opriră ruşinaţi. Bătrîna zîmbi însă părinteşte şi cu acelaşi zîmbet Severina aruncă încă un bulgăre în capul lui Pierre, înainte ca el să încalece.

Porniră apoi în galop prin mijlocul orăşelului, strigînd voioşi cît îi lua gura, spre a face oamenii să se ferească din calea lor.

Severina şi Pierre ocupau la hotel două camere care comunicau între ele. Îndată ce tînăra femeie ajunse într-a ei, îi zise soţului :

— Du-te de te schimbă, Pierre, şi frecţionează-te bine, căci e rece.

Fiindcă ea se înfiora, tremurînd, Pierre îi propuse s-o ajute să se dezbrace.

— Nu, nu, exclamă Severina. Du-te, îţi spun.

După privirea lui Pierre şi după propria-i sfială, înţelese că fusese prea aspră în refuzul ei, în timp ce el nu-i arăta decît solicitudine. „După doi ani de căsnicie", păreau că spun ochii lui Pierre. Severina simţi că roşeşte.

— Grăbeşte-te, reluă ea nervoasă. O să ne faci să răcim.

Cum deschidea el uşa, Severina îl ajunse o clipă şi se strînse la pieptul lui :

— Ce frumoasă plimbare am făcut, dragule. În fiecare clipă îmi procuri o bucurie nouă.

Pierre îşi regăsi soţia, într-o rochie neagră sub care se ghicea un corp frumos cu formele tari, în libertate. Cîteva clipe, amîndoi rămaseră nemişcaţi. Simţeau o plăcere nespusă se privească. Apoi, o sărută în locul unde gîtul se uneşte moale cu umărul. Severina îi desmierdă fruntea. Pierre simţi în acest gest o nuanţă esenţial amicală, care îl intimida mereu. El ridică foarte repede capul spre a se desprinde cel dintîi şi zise :

— Vrei să coborîm? Am întîrziat.

Renée Février îi aştepta la patiseria vieneză. Femeia aceasta mică, elegantă şi vioaie, numai mişcare şi izbucnire de glas, se măritase cu un prieten al lui Pierre, chirurg ca şi el. Ea prinse pentru Severina o afecţiune profundă şi dezordonată care învinsese rezerva tinerei femei, silind-o chiar să se tutuiască.

Îndată ce zări pe soţii Sérizy în pragul localului, Renée îi strigă din fundul sălii, agitîndu-şi batista :

— Aici, aici sînt. Nu prea e vesel să stai singură în mijlocul acestor englezi, germani şi iugoslavi. Voiţi oare să mă simt în străinătate?

— Trebuie să ne scuzi, zise Pierre. Calul nostru pur sînge ne-a dus prea departe.

— V-am văzut întorcîndu-vă. Se poate spune că sînteţi amîndoi frumoşi... Şi tu , Severina, erai drăguţă în costumul albastru, bărbătesc. Haide, ce vreţi să beţi? Martini,

şampanie, cock-tail?... A! uite-l şi pe Husson. O să ne dea o idee.

Severina îşi încreţi uşor sprîncenele dese.

— Nu-l pofti, şopti ea.

Renée răspunse prea repede, cel puţin aşa i se păru Severinei:

— Nu mai pot, drăguţă, i-am şi făcut semn.

Henri Husson se strecură printre mese cu agilitate şi nepăsare. Sărută mîna d-nei Février apoi aceea a prietenei sale, lung de tot. Contactul acestor buze fu neplăcut Severinei, asemenea unui echivoc. Cînd Husson îşi înălţă capul, ea îl privi drept în faţă. El suportă această privire inchizitorială fără ca un muşchi al figurii sale slabe să se fi clintit măcar.

— Vin de la patinaj, zise el.

— Te-ai lăsat admirat? întrebă Renée.

— Nu. Am făcut abia cîteva figuri. Era foarte multă lume. Am preferat să privesc pe ceilalţi, ceea ce este destul de distractiv cînd oamenii sînt îndemînatici. Mă gîndesc la o algebră angelică.

Vocea lui, care contrasta cu imobilitatea şi uzura trăsăturilor sale, era înfrigurată, bogată în mlădieri şi de o calitate muzicală ciudat de captivantă. O folosea discret, ca şi cum îi ignora puterea. Pierre îl asculta cu plăcere şi îl întrebă:

— Erau femei frumoase?

— O jumătate de duzină ceea ce e mult! Dar unde s-or fi îmbrăcînd ele? Poftim, doamnă, (se adresă Severinei), cunoşti pe daneza aceea înaltă, care stă la hotelul d-voastră... Închipuieşte-ţi că purta un tricou oliv cu dungi şi cu eşarfă rose crème.

— Ce oroare, exclamă Renée.

Husson urmă, fără s-o slăbească din ochi pe Severina.

— Femeia aceasta, de altminteri, cu şoldurile şi sînii ei, n-ar trebui să umble decît goală.

— Nu eşti deloc pretenţios, zise Pierre, rîzînd. Mai ales d-ta...

Atinse blana deasă pe care Husson, în ciuda căldurii, n-o dezbrăcase şi care lăsa să i se vadă doar mîinile-i lungi, frumoase şi friguroase.

— Îmbrăcămintea la femei este în funcţie de senzualitate, reluă Husson. Să te îmbraci cînd eşti cast, mi se pare ceva obscen.

Severina întoarse capul, dar simţea pironită asupra ei o privire stăruitoare. Mai mult chiar decît cuvintele lui Husson, încăpăţînarea aceasta de a i le dedica, o stingherea.

— Însfîrşit, îngerii de la patinaj îţi displac? întrebă Renée.

— N-am spus asta. Gustul prost mă enervează, ceea ce îmi face oricînd plăcere.

— Adică, dacă cineva ar vrea să-ţi placă, replică Renée, cu o veselie care i se păru Severinei prefăcută, ar trebui să se îmbrace prost.

— Deloc, deloc, zise Pierre. Înţeleg foarte bine. Există o provocare într-o anumită îmbinare de culori. Aceasta îţi aminteşte lupanarul, nu e aşa, Husson?

— Bărbaţii ăştia sînt foarte complicaţi, nu găseşti? întrebă Renée pe Severina.

— Auzi, Pierre?

El începu să rîdă cu rîsul său bărbătesc şi blînd.

— Mă silesc doar să înţeleg totul, zise el. Cu puţin alcool e destul de uşor.

— Ştiţi, zise deodată Husson, că lumea vă ia drept tineri însuraţi în călătorie de nuntă. Pentru nişte soţi căsătoriţi de doi ani, e frumos.

— Şi oarecum ridicol, nu e aşa? întreabă Severina pe un ton hotărît agresiv.

— De ce? am spus adineauri că spectacolele care mă enervează nu-mi sînt neplăcute.

Pierre se temu de violenţa care se întipărise pe figura nevestei sale.

— Spune-mi, Husson, întrebă el, eşti în formă pentru cursă? Trebuie neapărat să batem pe cei de la Oxford.

Vorbiră de bobsleighuri, de echipele concurente. După ce terminară, Husson rugă pe soţii Sérizy să cineze în seara aceea cu el.

— E cu neputinţă, răspunse Severina. Sîntem invitaţi.

În stradă, Pierre întreabă:

— Oare Husson îţi displace atît încît te-a silit să minţi? Dar de ce? Este curajos în sport, cult şi nu-i deloc clevetitor.

— Nu ştiu. Nu pot să-l sufăr. Glasul lui... care pare totdeauna că vrea să scotocească în tine ce e mai tăinuit...

Ochii lui... nu se mișcă niciodată, ai observat? Înfățișarea lui friguroasă... și apoi, în sfîrșit, nu-l cunoaștem decît de două săptămîni... (făcu o pauză bruscă). Spune-mi nu cumva vrei să-l revedem la Paris? Nu spui nimic... L-ai și invitat! A, sărmane Pierre, ești incorigibil. Te împrietenești cu prea multă ușurință, ești lesne încrezător... Nu tăgădui. E unul din farmecele-tale. Nu sînt supărată pe tine: la Paris, nu e ca aici. Pot să-l evit.

— În schimb Renée n-o să-l evite.

— Crezi?

— Nu cred nimic, dar tace cînd Husson e lîngă ea. E un semn. Și unde o să mîncăm diseară? N-aș vrea să ne dăm de gol.

— La noi acasă.

— Și pe urmă? Baccara?

— Nu, te rog, dragă. Știi bine că nu din pricina banilor, pe care poți să-i pierzi, dar după cum spui tu însuți, jocul îți lasă un gust de cenușă. Și apoi mîine este și cursa ta. Vreau să cîștigi.

— Cum vrei, drăguță.

Adăugă, ca în neștire:

— N-aș fi crezut niciodată că e atît de plăcut să fii ascultător...

— Fiindcă Severina țintise asupra lui cu o duioșie nespusă, ochii ei tulburători, ca de fecioară.

Seara se duseră la teatru. O trupă din Londra juca *Hamlet*. Un tînăr și celebru actor evreu interpreta rolul prințului din Elsenor.

Severina, deși fusese crescută în Anglia, nu prea agrea pe Shakespeare. Cu toate acestea în sania care îi aducea de la teatru, noaptea pe zăpadă și în bătaia lunii, ea respectă tăcerea lui Pierre. Ghicise că soțul ei plecase de la spectacol în prada unei foarte nobile triste și, deși n-o împărtășea, îi plăcea însă pe fruntea lui frumoasă.

geniu daoa

— Movelski e într-adevăr genial, șopti Pierre... un geniu înfricoșător. Chiar cînd joacă un rol de nebun sau de ucigaș te face să simți gustul cărnii. Și nu există artă mai contagioasă decît aceea a cărnii. Nu ești de părerea mea?

Cum ea întîrzia să răspundă, Pierre reluă gînditor:

— Tu nu poți să știi, e adevărat.

II

În timpul ultimelor zile pe care soții Sérizy le petrecură în Elveția, Severina se simți rău. Și abia ajunseră la Paris cînd o congestie pulmonară o doborî.

Boala fu de o violență extremă. O săptămînă întreagă, tînăra femeie sfîrtecată de ventuze scarificate, lăsată pradă mușcăturilor lipitorilor, se zbătu între viață și moarte. Cînd își recăpătă cunoștința văzu la căpătîiul ei silueta uscățivă a mamei sale, în vreme ce în cameră răsuna un pas al cărui zgomot o mulțumea vag dar pe care nu-l recunoștea. Pe urmă se cufundă iarăși în viața ei înfrigurată și înăbușită de plantă amenințată.

Într-o dimineață, pe cînd lumina zilei se furișa în odaia ei, asemenea unui animal periculos, Severina ieși din starea aceasta de vegetare. Spatele o durea încă îngrozitor, dar respira fără greutate. O siluetă oarecare stătea lîngă ea. Severina își închipui că este Pierre. Numele acesta, care îi reveni în minte în chip automat, nu-i trezi decît un sentiment de securitate confuză. Mîna soțului ei îi dezmierdă fruntea. Severina își retrase capul. Pierre crezu că era o mișcare inconștientă, dar Severina voise să evite acest contact. Se simțea atît de bine, era atît de mulțumită cu ea însăși, încît voia să uite tot ce nu făcea parte dintrînsa.

Dorința aceasta de izolare, egoismul acesta exclusiv, n-o părăsiră decît foarte încet. Petrecea ore întregi contemplîndu-și mîinile slăbite, străbătute de vine subțiri sau unghiile de un vînăt moribid. Cînd Pierre îi vorbea, ea nu răspundea. Ce însemna iubirea soțului, pe lîngă aceea pe care

o simțea pentru propriul ei corp ? Era atît de prețios, atît de vast, atît de abundent. Severina credea că percepe murmurul suav al sîngelui care o hrănea. Își măsura în fiecare zi creșterea forțelor, cu o senzualitate profundă.

Uneori, cu figura nepătrunsă și tainică, părea urmărită de imagini stranii. Dacă Pierre i se adresa atunci, Severina îi arunca o privire plină de nerăbdare, de moliciune și de confuzie totodată.

Dar cînd credea că surprinde într-un gest al soțului ei o umbră de dorință, se simțea năpădită de revoltă și de oboseală.

În clipele acelea, Pierre admira figura Severinei. Boala o slăbise într-atît încît îi dădea înfățișarea unui adolescent și ea nu mai respira acum decît tinerețe și castitate.

Vigoarea îi reveni repede dar fără să-i aducă vreo bucurie. Pe măsură ce febra îi părăsea trupul, voluptatea neînțeleasă se extenua și ea. Severina părăsi patul destul de dezorientată. Rătăcea din odaie în odaie ca pentru a învăța din nou să trăiască.

Severina rînduise totul în apartament pînă și biroul lui Pierre. Înainte de a se îmbolnăvi îi plăcea să controleze ordinea pe care o stabilise, fiindcă era confortabilă, spațioasă și fiindcă purta pecetea stăpînirii ei. Și acuma încă, orgoliul ei era satisfăcut, dar într-un chip abstract, decolorat. Toată existența îi apărea sub aceeași lumină : un destin îndestulat, asigurat, măsurat. Părinții, pe care îi văzuse totdeauna prin guvernante, anii de pension în Anglia, alcătuiți din sport și disciplină. Da, desigur, îl avea pe Pierre, chiar nu-l avea decît pe el pe lume. Gîndindu-se la figura lui scumpă, Severina zîmbea ușor și nu înainta mai departe în visările ei. Dar o așteptare sălășuia în ea vagă, stăruitoare, și imperioasă, care ocolea pe nesimțite imaginea lui Pierre și se strecura dincolo de blocul intangibil ce-l forma, spre un orizont necunoscut, așteptare pe care Severina n-o înțelegea, care o tulbura și pe care nu voia s-o admită.

— Îndată ce voi putea face cîteva partide de tenis, totul se va rîndui, își spunea ea, ca pentru a răspunde unei mustrări neformulate.

Același lucru îl gîndea și Pierre cînd o vedea gînditoare, adormită.

Fu însă o zi, în această stranie convalescență, care păru mai neobișnuită Severinei : aceea în care ea primi pentru întîia dată flori din partea lui Husson. După ce citi cartea de vizită care însoțea darul, rămase cîteva clipe cuprinsă de o mirare adîncă. Ea uitase de existența acestui bărbat și iată că avea sentimentul de a fi așteptat ca numele lui să revină în viața ei. Se gîndi la el pînă seara cu nelăcere și dușmănie.

Dar jena aceasta enervantă, corespundea atît de bine cu starea ei morală, încît îi pricinuia o plăcere iritantă.

Trimiterile de flori se înmulțiră.

— A văzut că nu pot să-l sufăr, gîndi Severina. Nu-i mulțumesc, am oprit și pe Pierre s-o facă și totuși el continuă să-mi trimită flori.

Își închipuia ochii nemișcați ai lui Husson, buzele lui friguroase și un fior de dezgust o cutremură.

Între timp, Renée Févret venea în fiecare zi. Intra în grabă, nu-și scotea pălăria, anunța că nu dispune decît de cîteva minute și rămînea ceasuri întregi. Pălăvrăgeala ei o înlănțuia. Această frivolitate, deși o zăpăcea pe Severina, îi făcea bine, o readucea într-o lume ușoară, unde nu era vorba decît de rochii, de divorțuri, de legături și de farduri. Uneori, i se părea totuși Severinei că o oboseală amară îmbătrînește figura prietenei sale și că vioiciunea ei avea ceva mașinal.

Într-o după amiază, pe cînd prietenele se aflau împreună, i se aduse Severinei o carte de vizită. O întoarse cîtva timp între degete, apoi zise doamnei Févret :

— Henri Husson.

Urmă o clipă de tăcere.

— N-o să-l primești, exclamă deodată Renée.

Tonul ei scurt, încordat, semăna atît de puțin cu acela pe care-l întrebuința de obicei, încît Severina fu cît pe aici

să-i dea ascultare fără să reflecteze. Dar deodată ce-i trecu mirarea, întrebă :

— Dar pentru ce ?

— Nu știu... Mi-aduc aminte doar că-ți displăcea... și apoi mai am atîtea să-ți povestesc.

Desigur că fără strania atitudine a prietenei ei, Severina ar fi evitat să-l vadă pe Husson, dar fără voința pe care o arăta Renée de a împiedica această întîlnire, îi provoca în același timp curiozitatea și orgoliul.

— Poate mi-am schimbat părerea, zise ea. Și apoi... toate florile astea pe care mi le-a trimis.

— Ah !... Ți-a trimis flori...

Renée se sculase ca și cum ar fi voit să fugă, dar nu reușea să-și pună mănușile.

— Dar ce ai, dragă ? întrebă Severina, mișcată de această zăpăceală. Poți să-mi vorbești sincer. Ești geloasă ?

— Nu, nu. Ți-aș fi spus-o îndată. Ești o fire cinstită și m-ai fi înțeles. Mi-e teamă de el. Se distrează cu mine. Îl cunosc bine acum. Nu e decît perversitate. Nu simte plăcere decît pentru combinații cerebrale. Astfel, a făcut totul ca să mă disprețuiesc... și a reușit prea bine. Cu tine este tocmai contrariul. Cultivă dezgustul pe care ți-l inspiră. E un deliciu pentru el. Bagă de seamă, drăguțo, e periculos.

Nimic n-ar fi putut-o hotărî pe Severina mai mult decît aceste cuvinte.

— Vei vedea, zise ea.

— Nu, nu pot.

Rămasă singură, Severina părăsi patul și dădu ordin ca Husson să fie primit. Găsind-o așezată înapoia unei măsuțe și oarecum ocrotită de o glastră plină cu stînjenei, prin care nu putea fi văzută bine, el zîmbi. Acest zîmbet prelungit, accentuat de o tăcere voită, zgudui liniștea Severinei. Se simți și mai stingherită atunci cînd, așezîndu-se în fața ei, vizitatorul dădu la o parte florile.

— Sérizy lipsește ? întrebă el deodată.

— Firește, altminteri l-ai fi văzut.

— Mi se pare că nu te părăsește deloc cînd e aici... și probabil că îi simți lipsa ?

— Mult.

— O ! înțeleg foarte bine, de vreme ce eu însumi simt o mare bucurie cînd îl văd. E frumos, e vesel, chibzuit, cinstit. Trebuie să fie un tovarăș incomparabil.

Severina schimbă brusc convorbirea. Fiecare elogiu ieșit din gura aceasta, făcea imaginea lui Pierre mai searbădă.

— Grație unei prietene care vine să mă vadă zilnic, zise Severina, nu mă plictisesc prea mult.

— Doamna Févret ?

— Ai văzut-o ieșind ?

— Nu. Simt aici parfumul ei, ca și cum aș simți-o pe ea însăși, rugătoare.

Avu un surîs care fu odios Severinei.

— Pentru o secundă, ți-ai reluat aerul obișnuit, zise Husson.

— M-am schimbat deci atîta ? întrebă tînăra femeie, cu o ușoară tresărire.

Numaidecît îi păru rău de neliniștea nerațională, pe care o simțise, transparentă, în întrebarea ei. Husson răspunse :

— Găsesc că ți-ai pierdut figura feciorelnică.

— Îți mulțumesc pentru compliment.

—De obicei ești mai sinceră față de d-ta.

Severina așteptă explicația acestei fraze. Dar ea nu veni. Ca să-și arate enervarea, se ridică și se prefăcu că rînduiește florile așezate lîngă ea.

— Te obosești tot stînd pe scaun, zise Husson. Te rog să nu faci eforturi pentru mine și să te lungești în pat.

— Dar te asigur că sînt obișnuită...

— Nu, nu. Aceasta l-ar supăra pe Sérizy. Culcă-te.

El se sculă, dînd la o parte fotoliul, ca să lase liberă trecerea tinerei femei. Severina căută o replică răspicată și aspră, cum știa să găsească atît de ușor, înainte de a se îmbolnăvi, dar nu i se înfățișă niciuna în minte. Spre a evita

ca acest fel de luptă să devină ridicol, se lungi în pat, iritată și jenată totodată.

— Dacă ai ști ce bine îți stă astfel, reluă încet Husson. Trebuie să crezi — și de altminteri trebuie să ți se fi repetat — că ești făcută pentru mișcare. Oamenii sînt superficiali. De îndată ce te-am cunoscut, m-am și gîndit să te văd culcată. Și cîtă dreptate am avut! Ce moleșeală bruscă! Ce mărturie a mușchilor.

Tot vorbind, făcu cîțiva pași înapoi, astfel încît Severina nu-l mai vedea. Îi auzea doar glasul, glasul lui a cărui putere părea că el o ignorează de obicei și de care se folosea acum, asemenea unui instrument periculos. Glasul lui nu se adresa numai auzului, ci tuturor celulelor nervoase, dizolvant, ascuns. Severina, crispată, n-avea putere să-l silească să tacă. Slăbită de sforțarea pe care o făcuse, prizonieră a acestor unde insinuante, avea impresia de a fi găsit din nou amețeala de pe vremea cînd era bolnavă și această voluptate fără chip care o cotropise atunci. Deodată, două mîini îi apăsară umerii, o răsuflare lacomă îi arse buzele. În timpul unei incalculabile fracțiuni de secundă, fu încremenită de plăcerea ascuțită ce o cuprinsese, dar aceasta făcu loc îndată unui dezgust nemărginit.. Fără să știe cum, se pomeni în picioare și buzele ei șoptiră cu o răsuflare grăbită, carnală:

— Nu, nu ești făcut pentru viol.

Se înfruntară multă vreme din ochi. În clipa aceea nu exista nici o barieră între ei. Își descoperiră în privire sentimente și instincte pe care, fiecare poate și le ignora. Astfel, Severina putu citi la Husson o admirație care o îngrozi.

— Ai dreptate, zise el în cele din urmă. Meriți un bărbat cu mult mai bine ca mine.

Blîndețea lui respectoasă era aceea care înconjoară victimele alese de Domnul.

Sentimentele care, după plecarea lui Husson, se înfățișară Severinei, fură neutre, fără relief, fără acțiune. Ea își dădea seama că nu-l ura, că n-o dezgusta, și faptul acesta

n-o uimea. Știa de asemenea cu certitudine că nu-i va ceda niciodată și că nici el nu va mai încerca nimic asupra ei. Totuși îl socotea un complice.

Deodată îi veni ideea că ar trebui să povestească scena aceasta lui Pierre. Era atît de obișnuită să-i spună totul, încît nu fu ispitită să se sustragă de data aceasta. Totuși, povestea aceasta o plictisea dinainte. Pierre i se părea atît de străin de universul în care plutise ea.

Pierre . . . Pierre . . .

Severina se surprinse repetînd acest nume ca și cum ar fi voit să-l umple cu substanță. Dar aceasta nu izbuti s-o smulgă din strania ei anestezie. Cînd auzi pașii soțului, nu se mai neliniști deloc de felul cum îi va aduce la cunoștință gestul lui Husson. El va observa îndată după figura ei, că un eveniment anormal se întîmplase, o va întreba, ea va vorbi . . . Era oare aceasta un lucru important ?

Dar Pierre n-o privi cu privirea aceea pătrunzătoare și drăgăstoasă la care Severina se aștepta. Abia dacă o îmbrățișă. Mai mult decît orice întrebare, atitudinea aceasta o făcu pe Severina să devină stăpînă pe sine. Avu impresia că un sprijin atît de constant, încît nici nu-l mai lua în seamă, se depărta deodată, că ea se poticnește. Atunci figura lui Pierre o izbi. Trasă, inertă, părea că nu-i aparține. În ochii lui mari — cu toate că își dădea toate silințele ca s-o ascundă, — apărea o neliniște rătăcită.

— Ai vreun necaz, dragule ? întrebă tînăra femeie.

Pierre tresări ; își sprijini bărbia în mîini ca și cum ar fi voit să-și oprească un tremurat nervos.

— Nu te îngrijora, zise el. Neplăcerile meseriei.

Dădu să zîmbească, dar simți că încercarea era lamentabilă, și renunță. Deoarece Pierre nu-i vorbea niciodată de profesiunea lui, pentru ca să uite tot ce comporta ca muncă sîngeroasă, Severina crezu că el își va mărturisi greu, pricina tristeții. Dar aceasta era fără îndoială prea copleșitoare și Pierre urmă :

— E îngrozitor, știi... Nu credeam. Nimic nu făcea să se prevadă... Micul italian atît de vesel...

Fiindcă nu-și termină fraza, Severina rosti în șoaptă :

— A murit... În timpul operației ?

Pierre voi să răspundă, dar buzele îi tremurau. Toate sentimentele tulburi, pe care le simțise mai adineauri, străine de Pierre, se spulberă deodată. Nu mai simțea decît o duioșie nesfîrșită, ceva vast și matern, în care i se topea inima. Strînse în brațe capul lui Pierre, rostind cuvinte pe care nu le mai controla :

— Dragule, nu e vina ta. Nu trebuie să mai fii trist. Cînd tu ești nenorocit, îmi dau seama că ești toată viața mea.

III

Severina se deșteptă foarte devreme. Deși odihna îi fusese scurtă, se simți atît de proaspătă, atît de sprintenă, încît prima ei mișcare fu să se dea jos din pat. Dar se opri, dîndu-și seama că un trup nemișcat era întins alături de al ei, mărginindu-i libertatea. Pierre era acolo... prima oară, dormise, fără vise, fără frămîntări îndoielnice.

Dar el o apărase ? Aparținîndu-i se eliberase ?

Totuși, fusese împinsă spre Pierre numai de dorința de a-i învinge definitiv tristețea. Ca de obicei, ea însăși nu avusese decît bucuria nevinovată de a-l simți fericit datorită ei. Cînd o strînsese lîngă el, Severina se întrebase dacă nu cumva frămîntarea plină de plăceri misterioase, care-i îmblînzise convalescența, n-avea să se rezolve într-o dăruire pe care n-o cunoștea. Dar Pierre, desprinzîndu-se din îmbrățișare, găsise ochii Severinei la fel de feciorelnici ca și altădată. Dacă o dezamăgire vagă o tulburase pe tînăra femeie, ea o uită îndată, văzînd că trăsăturile, pe care mîhnirea le descompusese, își regăseau bărbăția și blîndețea.

Nu putea să-i deslușească trăsăturile acum, în umbra zorilor mijinde, dar forma capului îi era deajuns ca să le poată reconstitui liniile frumoase. Pierre dormea cu răsuflarea încrezătoare a unui băiețaș. Severina se simți adînc mișcată. Cei doi ani pe care îi trăiseră unul lîngă altul i se perindară în amintire cu intensitatea unui foc bogat și neîntrerupt. Cît de ușori știuse Pierre să-i facă anii aceștia ! Nici o slăbiciune în blîndețea lui ocrotitoare. Cu cîtă supunere se străduise pentru fericirea ei, el, atît de mîndru față de ceilalți !

Tăcerea era pătrunzătoare, prielnică recunoștinței și examenului de conștiință.

— Am știut să răsplătesc atîta dragoste ? se întrebă Severina. M-am îngrijit totdeauna de bucuria lui ? Tot ce-a făcut el pentru mine, am privit ca pe ceva natural, care mi se datora.

Remușcările acestea i se păreau plăcute. Pentru un suflet puternic și reacțiuni, nimic nu poate fi mai ațîțător decît faptul de a-și recunoaște greșelile pe care vrea să le îndrepte. Vrea, și poate, să le îndrepte. Severina devenea conștientă în același timp de ceea ce îi datora lui Pierre și de puterea ei asupra lui. Cu o zi înainte, n-ar fi crezut că glasul și brațele ei sînt în stare să redea pacea unei inimi în prada deznădejdii.

— Acum știu, gîndea Severina, depinde de mine ca un copil.

Își aduse aminte că Pierre o numea uneori „drogul" lui. Ea nu pricepea umbra întunecată și puternică a acestui cuvînt, și nu-i plăcea, așa cum nu-i plăcea, ceea ce se depărtează de sănătate, de normă. Spiritul nu i se oprise niciodată la experiențele pe care soțul ei le putuse încerca înainte de a o întîlni. Ce nevoie aveau de altceva decît de ceea ce era între ei : duioșia, simplicitatea aceasta ?

Severina se gîndi la zîmbetul strălucitor al lui Pierre, la mîinile lui proaspete și sincere. O clipă îi fu teamă la ideia că zîmbetul, că prospețimea aceea depindeau de bunul ei plac.

„Cît rău aș putea să-i fac !" își spuse.

Nici o fărîmă de orgoliu nu falsifica neliniștea aceasta. Severina măsură astfel și mai bine adîncimea și plenitudinea dragostei ei. Nu-l avea decît pe Pierre pe lume, nu-l îndrăgea decît pe el.

Siguranța aceasta fu atît de puternică, venea de atît de departe, încît Severina zîmbi singură de teama ei fugară. Orice s-ar întîmpla, Pierre n-are să sufere din cauza ei. Ce căldură minunată simțea pentru bărbatul acesta cu răsu-

flarea de copil. Fiindcă toată durerea și toată bucuria lui erau în mîinle ei, avea să facă pentru el din fiecare zi, o zi fericită. Și asta pînă la sfîrșitul vieților lor îngemănate. Pînă la sfîrșit au să meargă fără nici un echivoc. Severina avu conștiința că era păstrătoarea unei flăcări frumoase, dar se simțea atît de puternică, de pură și de iubitoare, încît misiunea i se păru măreață și ușoară.

Alta și-ar fi amintit poate, în clipa aceea, de visele care o tulburaseră după boală, de unirea aceea ciudată care, în ajun abia, o legase de Husson. Dar educația mai mult fizică pe care o primise Severina, sănătatea obișnuită a trupului ei, echilibrul perfect, o înclinație naturală spre liniște și bucurie, toate acestea o îndemnau să nu-și mai pună întrebări. Nu se interesa decît de partea superficială a emoțiilor ei, nu-și controla decît partea cea mai vizibilă a eului. Astfel, crezînd că se stăpînește pe deplin, Severina n-avea nici o bănuială de existență forțelor ei esențiale, adormite și prin aceasta chiar nici o putere asupra lor. Fiindcă rezervele acestea tainice sprijiniseră pînă atunci înclinări pe care rațiunea ei le socotea drepte, dorințele ei aveau totdeauna o vigoare în fața căreia ceda cu o mișcare nerăbdătoare, de nestăvilit.

Nu vru să mai aștepte, ca să-i arate lui Pierre noua duioșie de care se simțea năpădită; și-l sărută lung pe frunte. Încă pe hotarul șovăielnic dintre somn și trezie, cînd trupul fără călăuză este magnetizat de instinct, Pierre se lipi de Severina. Rămase cîteva clipe cufundat în baia călduță și întunecoasă care e femeia iubită, înainte de a deveni bărbatul conștient de ea. Apoi îngînă cu o voce plămădită din visuri :

— Draga mea, draga mea dragă.

Severina aprinse încetișor lampa așezată pe o măsuță joasă de lîngă pat. Simțea nevoia să vadă fericirea pură, despuiată de gînd, care se destăinuia în cuvintele acelea. Lumina, voalată de o mătase deasă, se răspîndi molatecă în toată camera. Pierre nu fu izbit de ea, nu se clinti,

dar ceea ce încercase Severina să surprindă, misterul vegetal al unui chip care încă nu aparține decît umbrelor și vieții, dispăruse din trăsăturile lui. Își recăpătase sentimentul de sine însuși.

— Ce fericit sînt că te regăsesc, spuse el... Îmi lipseai atît de mult!

Deschise deodată ochii.

— Ah da, reluă el domol... micuțul Marco... era un Italian mic. Îi plăcea grozav să se joace cu mine.

De data aceasta, Severinei îi fu deajuns să-și pună mîna pe părul lui Pierre, ca să-l potolească. El spuse cu jumătate de glas :

— Nici nu mai sufăr. Sînt prea plin de tine. Îmi rămîne foarte puțină sensibilitate pentru alții.

— Taci. Dacă toată lumea ți-ar semăna, viața ar fi mai bună. Știi, continuă Severina cu căldură, m-am gîndit atît de mult la tine azi dimineață!

— Te-ai trezit demult? Păi de-abia se crapă de ziuă. Nu te-ai simțit bine? Și eu, care dormeam...

Severina rîse drăgăstoasă.

— Nu inversa rolurile, spuse ea. Voiam să-ți spun cît de drag îmi ești, să te întreb cum să te fac fericit...

Se opri, ca și cum ar fi cîntat o notă falsă. Pe chipul lui Pierre se zugrăvise puțină uimire și multă stînjenire.

— Te rog... murmură el... Ești prea bună. Tu ești copilul meu.

— În orice caz, reluă Severina trebuie să mă amestec mai mult în viața ta. Vreau să știu tot ce faci : bolnavii, operațiile tale. Nu te ajut cîtuși de puțin.

Pierre nu încercă recunoștință, ci sentimentul vinovăției. Ca toți bărbații delicați și puternici cînd iubesc, era astfel făcut încît cea mai mică grijă a Severinei pentru el i se înfățișa ca o greșeală comisă față de ea.

— Nu m-am putut stăpîni aseară, răspunse el, și acum iată-te îngrijorată pentru mine. Mi-e rușine. Dar fii liniștită, dragă, nu vei mai avea de suferit din cauza asta.

Severina simți o ușoară nerăbdare. Era atît de greu să pui în aplicare o voință intensă de dragoste ? Totul se întorcea împotriva planului ei. Voia să-l servească pe Pierre și cînd colo, fără încetare, el se punea în serviciul ei.

Desigur, în afară de meseria lui, ar fi putut încerca să împartă viața lui morală, lecturile, cugetările lui. Dar în domeniul acesta Severina se simți neputincioasă, cu tot avîntul ei. Cultura, însușirile, pofta, toate îi lipseau, ca să se apropie de o activitate de care niciodată nu se preocupase.

Cu o descumpănire născîndă și o imensă dorință de dăruire, murmură :

— Ce pot să fac pentru tine, dragostea mea ?

Accentul cuvintelor îl făcu pe Pierre să se aplece asupra ei cu atenție. Se priveau cu neliniște de parcă atunci se descopereau. Și tînăra femeie citi ruga aceasta tremurătoare în fundul ochilor mari cenușii :

„Ah, Severina, dacă ai putea în sfîrșit să-mi dăruiești trupul nu numai pentru bucuria mea, ci să cunoști tu însăți această bucurie și să te pierzi în ea".

Privirea aceasta cuprindea o chemare atît de puternică, atît de intensă, încît Severina se simți tulburată carnal, cum nu mai fusese niciodată. Ceea ce încercase o clipă, în ajun, prin gestul lui Husson, resimțea acum îmbogățit de fericirea duioșiei. S-o strîngă Pierre cu mîinile a căror putere o cunoștea, cu membrele pe care văzuse de atîtea ori încordîndu-se mușchii mîndri, și fără îndoială, cu siguranță, s-ar topi în bucuria pe care el o apuca, Severina surprinse o lumină de recunoștință pe chipul lui. Și încă o dată, se dădu cu un sentiment matern.

Pe urmă Pierre și Severina rămaseră nemișcați.

La ce, la cine se gîndea Pierre ? Poate la amante pe care le avusese, pe care nu le iubise și care totuși primiseră de la el plăcerea aproape mortală a voluptății, . . . Poate la nedreptatea care făcea, din femeia aceasta întinsă alături de el, pentru care și-ar fi dat viața, din femeia aceasta care-l

iubea, un trup incapabil să se topească în amestecul perfect pe care el îl dorea în chip sălbatic și religios.

În Severina își făcea loc treptat o uimire tristă, pentru că știa că e atotputernică asupra lui Pierre și toate acestea nu izbutise să facă să se deschidă mai mult un suflet care-i aparținea, sufletul acesta, fără să vrea, rămînea departe de ea, așa cum carnea ei rămînea între ei, grea de povara înfrîngerii.

Din fericire aveau unul pentru altul prietenia pasionată care liniștește totul. Nimic din sentimentele lor esențiale n-a fost distrus. Dimpotrivă, simțiră nevoia să se apropie, să afirme ceea ce era indestructibil. Fără să-și dea seama, Severina își puse mîna în aceea a soțului ei, el i-o strînse cu o apăsare hotărîtă, fără tulburare senzuală, ca un tovarăș de drum , de viață. Ea îi răspunse la fel. Simțiră că dragostea lor era deasupra unui dezacord, de care nu erau vinovați cîtuși de puțin.

„Voluptatea, gîndeau amîndoi, nu este decît o văpaie fugară. Avem în stăpînire un bun mai rar și mai sigur".

Se ivise ziua, care risipește tainicele și prea adîncile dezbateri la care iau parte instinctele, lianele umbrei. Pierre și Severina se priviră, își zîmbiră. Lumina crudă, necruțătoare pentru tot ceea ce se ofilește, era blîndă pentru chipurile lor tinere. Răsăreau din noapte, pline de prospețime.

— E încă devreme, spuse Severina, ai timp înainte de a te duce la spital. Însoțește-mă la Bois.

— Nu ți-e teamă că te obosești ?

— S-a sfîrșit, nu mai sînt bolnavă. Îmbracă-te repede.

După ce ieși Pierre din cameră, Severina își aduse aminte că încă nu-i vorbise despre Husson.

„N-am să-i spun nimic, hotărî. Nu vreau să aibă o durere inutilă".

Se simți mai bună, fiindcă pentru prima oară îi ascundea ceva lui Pierre, și-l iubi mai mult.

IV

Severina era acum ca și descîntată. Femeia aceasta necunoscută care, la apropierea morții simțise în slăbiciunea ei, apoi în învierea ei, dizolvîndu-se elementele integrității sale printr-un joc de imagini stranii și corupte contopite cîtva timp în făptura ei, curată — singura pe care și-o accepta Severina — se desprinse în cele din urmă de ea și, o simțea lămurit, pentru totdeauna. Născută din boală, această umbră se spulberase acum, cînd Severina se însănătoșise și cînd mintea ei reîncepea să perceapă normal, raporturile unei lumi raționale.

Își reluă locul în lume, sigură de ea. Hrana, somnul, afecțiunea, plăcerile oneste, totul se puse în slujba Severinei ca și în trecut, într-o ordine favorabilă echilibrului ei. Un gust nou, un interes sporit pentru detaliile existenței, îi stimulară vitalitatea. Mergea dintr-o cameră într-alta ca și cum ar fi voit să descopere ceva. Mobilele, obiectele, îi comunicau profunda și utila lor coeziune. Le cîrmuia din nou ca și pe servitorii, sentimentele și viața ei.

Pe figura ei serioasă, această forță și această mișcare lăuntrică mai intensă nu se trădau decît print-o strălucire discretă. Niciodată Pierre n-o găsise atît de seducătoare și niciodată ea nu-i arătase o gingășie atît de eficace, căci singura urmă conștientă care stăruia la Severina după criza ciudată ce urmase boalei, era hotărîrea pe care o luase, de a-și da toate silințele ca să facă fericirea soțului ei. Eșuase într-o tentativă prea directă dar dorința pe care o inspirase nu fusese învinsă de această neizbîndă. Veghea la mlădierile glasului, cu o blîndețe statornică ce mișca și neliniștea totodată pe Pierre. Solicitudinea aceasta deplasa axa pe care trăise pînă atunci.

Două trăsături pe care le recunoscu fixe, împrăștiară teama pricinuită de o atitudine atît de nouă : Severina arăta

aceeași pudoare aproape sălbatică, ca și în trecut, și nu-și schimba felul de a se îmbrăca.

Într-adevăr, Severina își înoia toaletele cu pofta veselă pe care o aducea acum în toate, dar alegea ca și mai înainte stofe și forme ca pentru o fecioară.

Uneori Pierre o însoțea și la modiste, ca să împărtășească plăcerea Severinei și tot astfel pentru ca prețurile — oricare ar fi fost — să n-o facă să șovăie.

Dar la aceste lungi opriri, tovarășa nedespărțită a Severinei era Renée Févret, a cărei adevărată rațiune a existenței era de a fi printre cupoane, manechine, probiste și vînzătoare. Aducea aici un fel de lirism, o emoție adevărată și un gust fără cusur. Severina, mai puțin atrasă de aceste exerciții și veșnic ispitită de a sfîrși prea repede, punea foarte mult preț pe acest concurs pasionat.

Totuși, într-o seară pe cînd trebuia să se ducă la o probă hotăritoare, așteptă în zadar pe Renée. Abia la croitor, cînd Severina își îmbrăca rochia-i nouă, văzu pe prietena ei întîmpinînd-o

— Iartă-mă, exclamă Renée, dar dacă ai ști . . .

Abia aruncă o privire pe rochia Severinei, nu făcu nici o observație, apoi profitînd de o clipă în care vînzătoarea se depărta, șopti repede :

— Azi la soții Jumiège, pe cînd luam ceaiul am aflat un lucru extraordinar. Henrietta, prietena noastră Henrietta, se duce regulat într-o casă de întîlnire.

Cum Severina nu reacționa, Renée continuă :

— Nu crezi ? Și eu am fost ca tine la început, dar azi nu mă mai pot îndoi. Jumiège însuși, căruia i s-a dat o legătură greșită la telefon, a auzit convorbirea Henriettei cu patroana casei. Și tu cunoști pe Jumiège. Este un flecar, dar nu e mincinos. Și apoi ar fi o crimă . . . e un secret, firește, și Jumiège m-a rugat să nu spun nimănui nimic.

— Acum însă toată lumea o să știe, zise liniștită Severina. Dar ce crezi de rochia mea ? Trebuie s-o îmbrac mîine seară.

— O ! scuză-mă, drăguță. Nu am o fire atît de rece ca a ta. Un moment . . . ascultă domnișoară.

Dădu cîteva indicații meticuloase, dar Severina simțea ce sforțare de voință îi trebuie pentru această sarcină care,

de obicei, o absorbea în întregime. Abia isprăvise proba, că Renée o întreabă :

— Ce faci acum ?

— Mă întorc acasă. Pierre trebuie să vină dintr-o clipă într-alta.

— Atunci te însoțesc. În orice caz trebuie să-ți vorbesc de Henrietta. Nu te înțeleg.

Se urcară în automobil și Renée reluă numaidecît :

— Într-adevăr, nu te înțeleg... Îți aduc la cunoștință un fapt atît de extraordinar și ai aerul că nu te interesează.

— Dar am văzut-o pe Henrietta cel mult de două ori. Tu știi bine. Atunci ?

— Odată sau de o sută de ori, ce importanță are. Faptul, faptul în sine, chiar dacă ar fi vorba de o necunoscută, în sfîrșit care este... nu găsesc cuvîntul... Ascultă, tu nu-ți dai încă seama, te gîndești tot la rochia ta... O femeie din lumea noastră, mai puțin bogată ca noi, desigur, dar totuși o femeie ca tine, ca mine, și care se duce într-o casă de întîlnire.

— O casă de întîlnire ? repeta mașinalicește Severina.

Lovită de tonul prietenei sale, Renée rămase cîteva secunde zăpăcită, apoi zise mai încet :

— Ar fi trebuit să-mi dau seama. Ești străină de aceste lucruri. Ești atît de curată că nu poți înțelege grozăvia aceasta. E mai bine.

Totuși trebuința de a-și împărtăși agitația, o îndemna prea puternic.

— Nu, trebuie să știi, exclamă ea. N-are ce să-ți facă rău, căci doar nu trăiești cu ochii închiși. Ascultă, chiar despre un bărbat pentru care ai numai afecțiune („se gîndește la bărbatul ei", își zise Severina, înciudată că se gîndise la Pierre), anumite lucruri sînt penibile. Drăguță, închipuiește-ți ce trebuie să fie într-o asemenea casă. Să fii la bunul plac al primului venit, fie el urît, murdar. Să faci ce vrea el, și chiar tot ce vrea... Necunoscuți care se schimbă în fiecare zi. Și mobilele care aparțin tuturor. Acele paturi... O singură secundă închipuiește-ți că ai și tu aceiași meserie și vei vedea...

Vorbi multă vreme pe tema aceasta, căci Severina nu răspundea nimic, ceea ce o îndemnă pe Renée să urîțească și să exagereze descrierea ei, spre a putea smulge, în sfîrșit, măcar un strigăt acestei tăceri încăpățînate.

Nu reuși deloc, dar dacă amurgul ar fi fost mai puțin înaintat înfățișarea Severinei ar fi înspăimîntat-o pe prietena ei. O figură rece și crispată, ca strînsă într-un tipar nevăzut, aproape incapabilă să mai respire, cu mădularele grele, atît de grele încît credea că nu le va mai putea mișca vreodată. Severina se simțea murind. Nu știa ce se petrece cu ea, dar nu avea să uite niciodată starea cadaverică, nici teama nespusă care îi oprise inima pe loc. În fața ei treceau rînd pe rînd, flăcări și nori prin care ghicea nuduri răsucite de patimă. Ar fi voit să-și ascundă ochii cu mîinile, căci pleoapele îi erau tot atît de țepene ca și trupul întreg, dar mîinile îi atîrnau fără putere dealungul corpului.

— Destul, destul, ar fi strigat ea către Renée, dacă ar fi putut.

Și totuși, fiecare frază a prietenei sale, fiecare imagine odioasă pe care o stîrnea, pătrundeau în Severina și profitînd parcă de letargia ei, i se înfigeau adînc în suflet atît de adînc . . . chiar prea adînc . . .

Severina nu-și aduse aminte cum a coborît din mașină, nici cum a ajuns în apartamentul ei. O vagă conștiință despre ea însăși, îi reveni doar în camera ei, și aceasta datorită unei izbituri violente. Îndată ce ajunsese acasă, Severina se îndreptase în grabă spre oglinda în fața căruia se îmbrăca. Stătuse nemișcată în fața imaginii ei și atît de aproape de aceasta, încît parcă vroia să se contopească cu ea. Se regăsi în luciul misterios al oglinzii. Mai întîi, din pricina mirării sale și printr-un instinct de apărare, pur organic, crezu că vede o străină. Dar puțin cîte puțin, reveni la noțiunea că femeia aceasta se apropia, o învăluia, se întrupa întrînsa. Severina făcu o mișcare ca să se depărteze de oglindă, să fugă de o posesiune pe care nu o voia. Dar o dorință mai tare ca orice o reținu. Trebuia să cunoască figura care se afla în fața ei. N-ar fi putut spune pentru ce era necesar acest lucru, dar simțea că nu există un act mai esențial, mai urgent decît această cercetare.

Era de o acuitate atroce. Din obrajii ei albi asemenea cretei, din fruntea-i bombată și goală, din ochii-i trași, din

gura-i, în sfîrșit atît de roșie deși neînsufletită și anormal dezvoltată, se desprindea o astfel de impresie de bestialitate și de groază, încît Severina nu putu să suporte mai mult de o clipă priveliștea pe care și-o oferea. Fugi la ușă ca să ajungă într-altă odaie și să pună un spațiu cît mai mare între ea și aceia pe care o lăsase încremenită, și îngrozită în oglindă. Cînd apăsă clanța, ușa se împotrivi. Atunci abia Severina observă că era închisă de două ori. O căldură bruscă îi împurpură deodată obrajii.

— Așa dar vroiam să mă ascund, zise ea cu glas tare.

Printr-un reflex al orgoliului și al sincerității sale, ea deschise cu violență ușa și șopti :

— Să mă ascund ? De cine ?

Dar nu depăși pragul. Imaginea de care era sigură că trăia încă, foarte aproape, în oglindă, o va arăta oare în afară de locul unde o surprinsese ?

Severina își retrase mîna de pe clanță și evitînd să privească orice ar fi putut să-i reflecteze imaginea, se trînti într-un fotoliu. Își strînse pumnii înghețați, tîmplele ce ardeau și zvîcneau. Puțin cîte puțin mîinile-i reci îi potoliră febra ciudată și în cele din urmă putu să gîndească, deoarece tot ce se petrecuse pînă atunci în sufletul ei nu fusese decît mișcări instinctive, impulsiuni și dezordine a căror amintire o pierduse. Chiar amintirea măștii ei de animal rătăcit se șterse.

Severina ieși din haosul acesta fără alt sentiment decît acela al rușinii intolerabile. I se părea că fusese mînjită pe vecie și în același timp nu putea și nici nu voia să se spele de această mînjire.

— Dar ce am ? Ce am oare ? gemu ea în mai multe rînduri legănîndu-și capul.

Încercă să strîngă vestigiile risipite și nelămurite ale clipelor prin care trecuse. Dar fu în zadar. Orice ar fi făcut, o interdicție mai puternică decît toate sforțările ei și care venea dintr-o adîncime unde voința ei n-avea acces, o împiedica să reconstituie spusele d-nei Févret.

Deodată, Severina trecu în biroul lui Pierre unde se afla telefonul și ceru numărul prietenei sale.

— Ascultă, dragă, îi zise ea cu o voce a cărei alterație știu s-o învingă, mi se pare că am avut adineauri în automobil un fel de amețeală. Închipuiește-ți că nu-mi aduc aminte cum te-am părăsit.

— Dar foarte firesc. N-am observat nimic.

Severina respiră adînc. Nu se trădase, dar nici nu se întreba cum s-ar fi trădat; ignora, simplu, orice amănunt.

— Te simți mai bine? reluă Renée.

— Da, mi-a trecut de tot, zise repede Severina. Nici n-am să-i spun lui Pierre.

— Ar trebui să fii mai atentă însă. Serile acestea de primăvară sînt periculoase și probabil că nu te învelești de ajuns.

Severina asculta nerăbdătoare. Totuși nu întrerupse convorbirea. Aștepta, se temea, spera că Renée va continua. Poate îi va vorbi iarăși despre aventura aceea.

„Atunci, își spunea Severina, voi înțelege fără îndoială, ce s-a petrecut".

Credea sincer că acesta e unicul motiv care o făcea să rămînă la telefon.

Dar Renée nici nu terminase încă sfaturile ei, că Severina auzii pașii lui Pierre, și deodată teama inexplicabilă care o închisese în odaia ei, o cuprinse din nou. Dacă Renée va vorbi de Henrietta. Pierre va ghici. Din nou nu se întrebă deloc ce-ar putea să ghicească, căci ea însăși n-o știa, totuși agăță receptorul cu un gest înfrigurat.

— Acum te-ai înapoiat, dragă? întrebă Pierre.

— Ba nu, sînt mai mult de zece minute de cînd...

Severina se opri îngrozită. Era încă îmbrăcată cu mantoul și nu-și lepădase nici pălăria. Reluă repede:

— Zece minute. Adică... Nu prea știu exact... poate chiar mai puțin... Mi-am amintit că trebuie să întreb ceva pe Renée. Atunci, cu telefonul, știi, nu prea am avut vreme, dar nu crede...

Simțind că fiecare din cuvintele ei dovedesc și mai mult sentimentul greșelei care o copleșea și pe care, cu prețul vieții sale, n-ar fi putut s-o definească, Severina îngînă:

— O secundă. Mă duc să mă dezbrac.

Cînd reveni, rațiunea ei lucidă aproape virilă, învinsese inamicul încă necunoscut, care se furișase în cel mai ascuns loc al sufletului ei. Își dădu seama de ciudățenia, vecină cu nebunia, a atitudinii sale. Nu era vinovată cu nimic știa prea bine. Pentru ce atunci, nevoia aceasta de a se scuza? Această suspectă rătăcire?

Severina își îmbrățișă soțul. Mai mult decît orice argument în contact cu el, o destinse. Pentru întîia oară în seara aceasta cînd totul se desfășura după o voință străină

de ea, dezordonată despotică Severina se simți liberă. Suspină atît de ușurată și într-un mod atît de elocvent, încît Pierre o întrebă :

— Ai avut necazuri ? Vreo neînțelegere cu Renée ?

— Dar de unde, dragă ! Dimpotrivă, sînt foarte mulțumită. Rochia mea este foarte frumoasă și am poftă să mă distrez. Dacă am ieși în oraș ?

Severina văzu bine că Pierre e cam trist. Își aduse aminte că în toată săptămîna aceasta, azi era singura seară care le aparținea și că hotărîseră s-o petreacă în intimitate. Își aduse deasemenea aminte de hotărîrea ei, pe care o păstrase pînă atunci cu strictețe, de a face totul spre a place soțului, dar simțea în același timp o nevoie neînvinsă de a îndepărta, printr-o schimbare brutală, spaima pe care o trăise adineauri.

La început, planul ei reuși. Music-hall-ul și apoi localul de dans unde intrară, îi procurară prin luminile și zgomotul lor, liniștea sufletească pe care o dorea. Dar îndată ce ieșiră, o teamă pe care o recunoscu a fi aceeași, o împresură din nou. Uruitul motorului, luminile și umbrele care se jucau în automobil, spatele șoferului abia vizibil prin geam, amintiră Severinei întoarcerea cu Renée, pe cînd povestea ...

Severina era foarte palidă cînd Pierre, în ascensor, putu să-i observe trăsăturile.

— Vezi, ieșirile acestea în oraș te obosesc, observă el blînd.

— Nu este asta. Liniștește-te. Am să-ți spun.

O clipă, Severina se crezu definitiv liberată. Deoarece hotărîse să se destăinuiască lui Pierre, totul se va limpezi.

El trăise intens, înainte de a o cunoaște. Prin exemple scoase din experiența lui, va explica, va calma această frămîntare diavolească.

Oare numai datorită acestei speranțe de liniștire, Severina simți că un val de căldură i se urcă la tîmple ? Sau se mai amestecase și o altă distracție mai nedeslușită, dar mai tulburătoare și mai puternică ? Spre a scăpa de temerile ei, Severina, îndată ce se închise ușa apartamentului, în urma lor, începu să-i vorbească :

— Am fost foarte mișcată de o poveste pe care mi-a spus-o Renée. Una din prietenele ei, Henrietta, pe care n-o cunoști, se duce adesea într-o ... casă de întîlnire.

Ultimele cuvinte fuseseră rostite cu un ton atît de zdruncinat, încît Pierre fu surprins. O întrebă :

— Și apoi, drăguță ?

— Dar... Asta este tot...

— Și iată-te descompusă... pentru atîta lucru. Ia vino să stai aici.

Convorbirea lor avea loc în vestibul. Pierre își duse soția în birou. Ea mai degrabă căzu decît se așeză pe canapea. Tremura ușor, dar cu o frecvență și o iuțeală care o vlăguiau.

Totuși atenția ei veghea cu aviditate și disperare, la tot ce-i va spune Pierre. Și nu mai era o dorință de liniște care o poseda, ci o curiozitate de neînvins ; o nevoie organică, asemenea foamei, de a auzi vorbindu-se de aceste lucruri pe care refuza să și le imagineze.

— Răspunde, haide, răspunde, zise ea ca o rugă. Și în rugămintea aceasta se afla și teamă și violență, deopotrivă.

— Dar bine, draga mea, e o aventură destul de obișnuită. Pofta luxului și atîta tot. Se vede că soțul Henriettei cîștigă puțin ? Nu ? Ce vrei, dorește să fie și ea îmbrăcată ca Renee, ca tine. Atunci... Am întîlnit și eu ca toată lumea, femei de tot felul acesta în localurile de care mi-ai vorbit.

— Și te duceai des ?

De data aceasta, Pierre fu înfricoșat de accentul Severinei ; îi luă mîna și zise :

— Nu, liniștește-te. Nu te știam atît de geloasă de un trecut care este al fiecărui flăcău.

Severina avu curajul să surîdă. Dar ce n-ar fi făcut ca să încerce să potolească setea care o chinuia ?

— Nu sînt geloasă, răspunse ea. Mă interesează să aflu lucruri noi despre tine. Continuă, continuă...

— Ce vrei să-ți mai spun ? Aceste femei, — înțeleg acelea ca Henrietta — acolo sînt blînde, supuse, fricoase. Iată totul, draga mea, și acum să vorbim despre altceva, căci toate aceste plăceri sînt dintre cele mai triste din lume.

Dacă Severina ar fi fost intoxicată cu vreun drog, ar fi pătruns natura intolerabilă a sentimentului care o împresura. Ea fu tot atît de aproape de nebunie ca o morfinomană căreia i s-ar fi luat otrava chiar în clipa înțepăturii. Toate lămuririle lui Pierre răspundeau atît de puțin acelora pe care ea le aștepta. Erau despuiate de savoare, de rezo-

nanță. O mînie pe care Severina n-ar fi crezut-o cu putință, o răzvrăti împotriva soțului ei, o mînie care se ivea în vîrful degetelor, răspîndindu-se, puțin cîte puțin, fără a scuti un nerv, o celulă, cuprinzîndu-i sînii, gîtul, creierul. Rătăcită, îngînă :

— Vorbește, dar vorbește odată.

Și fiindcă Pierre o contempla prea atent, ea strigă :

— Taci, destul... Nu mai pot... ar trebui să se interzică... Pierre, Pierre tu nu știi.

Suspinuri convulsive îi curmară glasul.

— Severina dragă, mica mea Severina.

Pierre dezmierdă obrajii tinerei femei, părul și umerii săi, cu o milă mai mare chiar decît neliniștea ei, încît Severina se agăță de el ca și cum ar fi trebuit să o scape de o urmărire grozavă și atunci cînd mișcările ei dezordonate îi dezvăluiau figura, se putea citi pe ea o expresie de copil nevinovat și încolțit.

În sfîrșit printre plînsetele ei, Pierre putu distinge cîteva cuvinte care aveau o legătură între ele :

— Nu mă disprețui, nu mă disprețui !...

Crezu că Severinei îi era rușine de lacrimile ei — ea nu plîngea niciodată — și îi zise cu un fel de venerație :

— Dar te iubesc și mai mult fetițo. Ce suflet curat trebuie să ai pentru ca să te fi jignit povestea aceasta.

Severina se depărtă brusc de el, îl privi și clătină capul cu o mișcare rătăcită.

— Da, ai dreptate, zise ea. Mă duc să mă culc.

Ea se ridică cu o sforțare penibilă. Pierre nu sfîrși gestul pe care-l schițase ca s-o ajute. Avu deodată sentimentul că se înstrăinase de Severina. Totuși cînd o văzu în picioare, atît de desfigurată, îi propuse sfios :

— Vrei să stau noaptea cu tine ?

— Pentru nimic în lume.

Dar după cîteva clipe văzînd paloarea lui Pierre, adăugă :

— Aș fi foarte mulțumită dacă ai rămîne lîngă mine pînă ce aș adormi.

Nu era întîia oară că Pierre o veghea pe Severina, dar niciodată n-o mai făcuse cu o inimă atît de apăsată. În penumbră ghicea că ochii tinerei femei îl cercetau fără încetare. În cele din urmă, nu putu să se mai stăpînească și se plecă spre ei. Privirea lor era o fixitate ucigătoare.

— Dar ce ai, draga mea ? întrebă el.

— Mi-e frică. (Ea tremura toată)

— Nu sînt aici ? De cine ți-e frică ? De cine ?

— Dacă aș putea să știu.

—Ai încredere în mine ?

— O, da, Pierre.

— Atunci, spune-ți că mîine va fi vreme frumoasă.

Vezi ce înstelat e cerul. Spune-ți că ai să te duci la tenis, că te vei îmbrăca în alb și că vei cîștiga trei partide la rînd. Închide-ți ochii și silește-te din răsputeri să-ți reprezinți cele ce ți-am spus. Nu e așa că-ți face bine ?

— E adevărat, răspunse Severina, în timp ce inamica instalată într-însa — oare era o inamică ? — și care dubla cu o imagine ascunsă fiecare din gîndurile ei, contopea cu viziunea mingilor zburînd în soare, zîmbetul friguros al lui Husson.

Severina și Husson se întîlniseră uneori în locuri publice după tentativa pe care o săvîrșise la ea acasă, și tînăra femeie se prefăcuse mereu că nu-l recunoaște. El acceptase docil această atitudine. Totuși, nu arătă nici o surprindere cînd o văzu venind la el, în dimineața aceea pe teren :

— N-ai început încă să joci ? întrebă Severina.

— Nu încă, răspunse el, și nu voi începe decît atunci cînd n-ai să mai ai chef să stai de vorbă cu mine.

Așa cum presimțise Severina, amîndoi erau în largul lor. Numai strania cuviință a lui Husson, aceea pe care o arătase după înfrîngerea lui, o înghețа puțin pe tînăra femeie. Ea zise totuși :

— Ieri seară am vorbit cu Renée de d-ta („vede că mint" se gîndi Severina cu o luciditate și o nepăsare egale). Mi-a comunicat o știre care trebuie să te intereseze. E vorba de o prietenă a ei, care se duce într-una din acele case . . .

— Henrietta, nu este așa ? Știu . . . știu.

Nu-și ridică privirea spre Severina, dar păru că pîndește multă vreme respirația ei, înainte de a relua :

— Cazul nu e amuzant. Chestiune de bani. Nu e amuzant prin el însuși, îndreptă el cu glas lipsit de nuanță, ca pentru a îmblînzi pe Severina, dar savuros totuși pentru cine știe să uzeze de el. Iată o femeie avînd de obicei dreptul la omagii, la politeță cel puțin, și căreia poți să-i impui toate dorințele. Cele mai exigente, și după cum se

spune, cele mai rușinoase. O! În general, fantezia bărbaților e restrînsă, dar să tratezi astfel o femeie din lumea mare, este mai rău sau mai bine decît un viol.

Severina asculta, cu capul puțin înclinat și cu bustul foarte drept.

Husson urmă cu vocea impresională :

— Nu mai merg în aceste case. Am văzut prea multe. Dar mi-au plăcut mult. Au un miros de viţiu sărac. În ele vezi mai bine pentru ce sînt făcute trupurile. Există multă umilință în acest desfrîu, atît pentru acelea care trăiesc de pe urma lui, cît și pentru acei care le plătesc. Parlagiul pretinde, pe drept, aceleași atenții ca și mine. Vorbesc bineînțeles, de casele modeste, căci, și acolo, luxul strică totul, de case cum este aceea din strada Ruispar de la nr. 42, sau din strada Virène nr. 9 bis, sau... dar aș putea să-ți citez o sumedenie. Nu mă mai duc, după cum ți-am spus, dar îmi place să mai trec pe dinaintea lor. O fațadă burgheză lîngă Muntele de Pietate sau lîngă Luvru și, îndărătul ei, bărbați necunoscuți despoaie și iau femei roabe, după bunul lor plac, fără control. Aceasta hrănește imaginația.

Severina părăsi pe Husson fără să-i spună vreo vorbă, fără să-i întindă mîna. Privirile lor nu se întîlniseră.

Din clipa aceea miile de mișcări uniforme care o chinuiseră pe Severina, se cristalizară într-o obsesie puternică. Ea nu-și dădu seama numaidecît, dar simți că se spărsese peretele care izolase făptura ei aparentă, de taina unde se mișcau larvele ei oarbe și atotputernice. Începuse chiar o comunicare între lumea ordonată unde trăise totdeauna și aceea care i se deschisese din îndemnul unui instinct a cărui putere, șovăia încă s-o măsoare. Făptura ei obișnuită, începu să fie pătrunsă și legată de o ființă nouă care se trezea în ea, toată vigoarea pe care o dă un somn îndelungat.

Îi trebuiră două zile Severinei să înțeleagă ce cerea această ființă de la ea, două zile în timpul cărora săvîrși gesturi și rosti cuvinte cu care era obișnuită să se slujească. Nimeni, nici măcar Pierre, nu observă starea ciudată în care trăia. Dar ea, simțea înfiptă în trupul ei, arzătoare, nemiloasă, o aschie otrăvită.

Aceeași imagine lovi de-a lungul acestor ceasuri lungi creierul ei răvășit. Se complăcuse cu ea în timpul fericirii echivoce a începutului convalescenței.

Un bărbat, a cărui figură nu era decît o dorință aprigă, o urmărea într-un cartier infect. Fugea de el, dar în așa fel încît el să n-o piardă din vedere. Intra într-o fundătură. Omul o ajungea, ea îi auzea scîrțiitul pantofilor, îi respira suflarea grăbită. O teamă, așteptarea unei voluptăți fără nume... Dar el n-o găsea în colțul unde se ascunsese și pleca. Și Severina căuta în zadar, cu o disperare sfîșietoare, bruta aceasta, care îi fura secretul cel mai însemnat.

Alte viziuni mai josnice și mai nelămurite pe care le avusese după boala ei, îi reveniră deasemeni, dar numai aceea alcătuia teama profundă în jurul căreia se orînduiau celelalte. Două zile și două nopți, Severina chemă omul de pe fundătură, apoi, într-o dimineață, Pierre fiind plecat ca de obicei la spital, ea se îmbrăcă cît putu de sobru, ieși în stradă și strigă un șofer.

— Să mă duci în strada Virène, zise ea și să mergi încet de-a lungul ei de la capăt. Nu-mi mai aduc aminte numărul, dar voi recunoaște casa.

Automobilul o luă pe chei. În curînd, Severina zări casa Luvrului. Simți un nod în gît, care o strîngea atît de tare, că-și ridică mîinile ca pentru a se apăra. Se apropia.

— Strada Virène, strigă șoferul frînînd.

Severina întoarse capul spre numerele fără soț. O fațadă, alta, și iată c-o ghici — înainte ca mașina s-o fi depășit — pe aceea pe care o căuta. Casa aceasta nu se deosebea cu nimic de celelalte, dar un bărbat se strecurase pe sub portic și, Severina, deși nu-i zărise decît spatele, îl recunoscuse. Vînjos cu hainele necălcate, cu umerii și ceafa vulgare... Se ducea la femeile supuse... Nici nu se putea duce într-altă parte. Severina s-ar fi prins pe orice că nu se înșela. O intuiție necurată o făcea să împărtășească graba cu care omul intrase, jena involuntară a brațelor sale, ca și voluptatea aspră care-l ducea într-acolo.

Automobilul ajunsese la capătul micii străzi. Trebui ca șoferul s-o anunțe pe Severina. Apoi ea ceru s-o ducă acasă.

Avea acum un aliment pentru obsesia ei. Bărbatul care se furișase în strada Virène și acela care nu izbutise s-o ajungă în fundătură, se confundau acum în mintea ei. Nu putea să se gîndească, fără ca o suferință îmbătătoare să nu micșoreze bătăile inimii ei, la silueta aceasta care dispăruse în casa rușinoasă. Își închipuia fruntea lui joasă,

mîinile lui cu degetele groase și păroase, hainele lui proaste. Urca scara... suna. Cîteva femei veneau în întîmpinarea lui. Aici se opreau gîndurile Severinei, căci în sfîrșit nu mai era decît un delir de umbre, de cărnuri, de respirații greoaie.

Cîtva timp aceste imagini îi fură de ajuns, apoi prin frecvența și intensitatea lor, se extenuară. Severina simți nevoia să revadă casa. Prima dată se duse cu automobilul, a doua oară pe jos. Îi fu atîta teamă, încît nu îndrăzni să se oprească, fie măcar o clipă, ca să citească tăblița așezată lîngă ușă, dar atinse, cu o tulburare adîncă, zidurile vechi, îmbibate parcă cu desfrîul trist și violent pe care îl adăposteau.

A treia oară, Severina descifră repede literele discrete :

Doamna Anais — mezzanin la stînga

Și a patra oară intră în casă.

Severina nu știu cum urcă scara, nici cum se găsi, — la deschiderea ușii — în fața unei femei blonde, plăcute și înalte, încă tînără. Simțea că se înăbușe. Voi să fugă, dar nu îndrăzni. Auzi :

— Ce doriți, domnișoară ?

Ea murmură :

— D-voastră sînteți . . . care vă ocupați . . .

— Sînt doamna Anais.

— Atunci aș vrea...

Severina aruncă o privire de animal încolțit, asupra anticamerei în care se afla.

— Vino să vorbim în liniște, zise doamna Anais.

Introduse pe tînăra femeie într-o odaie mare, tapetată cu o hîrtie de culoare închisă, cu un pat mare și un covor roșu.

— Ei, micuțo, reluă numaidecît doamna Anais cu voioșie, se vede că vrei să pui puțin unt pe bucățica d-tale de pîine. Sînt gata să te ajut. Ești drăguță și tînără. Este genul care place aici. Jumătate pentru d-ta, jumătate pentru mine. Am cheltuieli.

Severina clătină capul, fără să poată răspunde. Doamna Anais o îmbrățișă.

— Ești cam emoționată, văd eu, zise ea. E întîia oară, nu e așa ? Ai să vezi că nu e chiar așa de grozav. E prea devreme încă și camaradele d-tale n-au sosit. Altminteri ți-ar fi spus. Și cînd vrei să începi ?

— Nu știu... Am să văd.

Deodată, Severina strigă cu putere, ca și cum s-ar fi temut că nu va mai putea părăsi casa :

— În orice caz, la ora cinci trebuie să plec... trebuie.

— Cum vrei drăguță. De la două la cinci, e momentul cel bun. Ai să fii „Frumoasa de Zi", hai ? Numai că trebuie să fii exactă, altminteri ne certăm. La ora cinci vei fi liberă. Un prieten care te așteaptă, nu e așa ? Sau poate soțul ?...

V

„Sau poate soțul... sau poate soțul... sau poate soțul...“ Cuvintele acestea asupra cărora părăsise deodată pe doamna Anais, Severina le șoptea acum cu încăpățînare. Nu le înțelegea, dar o copleșeau.

Trecu prin fața colonadei Luvrului și privi această fațadă atît de nobilă a cărei simplicitate îi făcu bine o clipă, dar numaidecît întoarse capul : nu avea dreptul la această priveliște.

O grămădire de tramvaie îi bară drumul. Unul din ele se îndrepta spre Saint Cloud și Versailles. Severina își aminti că într-o zi ieșind din muzeu cu Pierre, el îi spusese că-i plăcea această linie care ducea la frumoasele palate ale regilor. Pierre... Luvrul lui Pierre Le cot. Pierre, soțul ei iubit... omul căruia îi plăceau atîta palatele și parcurile impecabile, să fi fost el oare acela care avea ca soție . . .

Totul se amestecă în capul Severinei . . . clopotele tramvaielor, perspectivele auguste, doamna Anais ca și propria ei făptură. Străbătu strada asemenea unei oarbe și se pomeni deodată rezemată de parapetul Senei. Acolo, răsuflă ușurată. Fluviul își tîra malul primăvăratic. Severina fu fascinată de culoarea aceea îndoielnică și se îndreptă spre mal.

Priveliștea și umanitatea pe care le descoperi aici îi erau atît de noi, încît Severina avu impresia că fusese smulsă pe veci din existența ei. Grămezile acestea de nisip, de cărbuni, de fiare vechi, vapoarele acestea plate, murdare de păcură, pe care se mișcau în tăcere oameni vînjoși, zidurile acestea atît de înalte și de tari, și mai ales apa mocirloasă, bogată, de nepătruns . . . Severina înaintă spre ea, se plecă, și își muie mîna.

O retrase însă repede, înăbușindu-și cu greu un țipăt. Valul fascinant era rece ca moartea. Severina fu îngrozită de dorința pe care o recunoscu doar în clipa aceasta, și care fu cît pe aci s-o contopească cu prada noroioasă a fluviului.

Dar ce făcuse ea oare că voise să se arunce în apa aceasta densă? Doamna Anais... fără îndoială se duse la această femeie și ascultase propunerile ei. Dar lui Pierre, el însuși dacă i-ar povesti suferința ei îngrozitoare și obsesiunea neîndurerată și lipsită de bucurie care o mînase în strada Virène, chiar lui Pierre — îl cunoștea și îl iubea — i-ar fi fost milă de ea. Nu mînie, nici dispreț, ci milă, iată ce merita ea. Severina se simți cuprinsă de o milă infinită pentru ea însăși.

Se pedepsește oare un acces de nebunie? Și ceea ce făcuse ea pentru a fi considerat altfel? Trebuia vindecat răul care o năpădise deodată și atunci nimic nu va mai dăinui din faptele acestei săptămîni îngrozitoare. Și vindecarea, își spunea ea, o dobîndise, de vreme ce fusese cît pe aici să moară din pricina demersului ei nebunesc, de vreme ce numai ideea de a se întoarce la doamna Anais, îi pricinuia o spaimă nespusă, de vreme ce ...

Gîndurile care, cu o iuțeală disperată, se îngrămădeau în creierul Severinei, fură înlocuite brutal printr-o neputință desăvîrșită de a reflecta, printr-un vid total. I se păru că toată ființa ei aspirată de o gură nesățioasă îi părăsea corpul... Ridică ochii... Lîngă ea, gata s-o atingă, stătea un om pe care, în înfrigurarea ei, nu-l auzise venind. Avea gîtul gol, vînjos, și umeri mari. Era, fără îndoială, mecanic pe unul din vapoarele acostate lîngă Pont-Neuf, căci avea, atît bluza-i albastră cît și în obraz, pete de ulei și de păcură. Toată făptura lui exala tutun prost, unsori, forță.

Necunoscutul o fixă greoi pe Severina, fără să-și dea seama de dorința pe care i-o inspira. Trebuia să coboare fluviul spre Rouen sau Havre și se oprise înaintea unei femei frumoase. Era prea bine îmbrăcată pentru el, o știa, dar îi inspira poftă și-o privea.

Adesea, în localurile publice, Severina simțea priviri necunoscute care o doreau; lucrul acesta nu-i inspirase decît supărare și stînjenire. Dar dorința aceea, masivă, cinică și pură, n-o întîlnise niciodată, afară doar de bărbatul care o urmărise în visele ei, și acela pe care îl văzuse trecînd pragul casei d-nei Anais. Și același bărbat — căci era același — se afla lîngă ea. El n-avea decît să întindă mîna pentru ca să sufere contactul pe care ea îl dorise cu atîta deznădejde. Dar el nu va îndrăzni, nu putea să îndrăznească.

„Dar dacă aș fi în strada Virène, pentru treizeci de franci"... se gîndi Severina cu o subtă și grozavă ascuțime.

Cercetă cu privirea toate figurile, toate corpurile care se aflau în acest univers primitiv, închis între rigid și fluviu. Căruțașul care ținea calul de căpăstru ca să împiedice alunecușul și care părea că ținea în mîinile sale puternice atît calul cît și piatra de zidărie ; hamalul cu fruntea joasă și cu șalele nemișcate ; muncitorii îngreunați de băuturi ; — toți acești oameni a căror existență Severina o ignorase pînă atunci, oamenii aceștia frămîntați din alt aluat decît ea — puteau s-o aibă la doamna Anais pentru treizeci de franci.

Severina nu avu timp să distingă calitatea spasmului ce-i strîngea pieptul. Mecanicul vaporului făcu un pas înapoi. Teama care o cuprinse pe Severina fu intolerabilă, căci nu se aplica unei impresii reale. Își trăia visul. Omul acesta va dispare, ca și celălalt, cel de pe fundătură. Severina se simți neputincioasă să înfrunte, a doua oară, regretul dispariției lui. Nu putea.

— Așteaptă, așteaptă, gemu ea.

Apoi pironindu-și ochii strălucitori pe ochii lipsiți de expresie ai mecanicului :

— Să fii la 3, în strada Virène, la numărul 9 bis, la d-na Anais.

El clătină stupid părul plin de praful cărbunilor.

„Nu înțelege, sau nu mă vrea", își zise Severina cu spaima aceea neomenească pe care o dau numai visele urîte. „Sau poate n-are bani".

Fără să slăbească pe om din ochi, își scotoci geanta, întinse o hîrtie de o sută de franci. Prostit, el luă și o cercetă cu atenție. Cînd înălță capul, Severina urca repede panta, care duce de la mal, la cheiul Senei. Mecanicul ridică din umeri, îndoi bancnota și se îndreptă spre un vaporaș. Își pierduse destul timp și îmbarcarea trebuia să se facă la fix la amiază.

Și tocmai sunetul bătrînelor clopote care anunțau ora 12, determinase plecarea Severinei. Pierre își termina serviciul de la spital. Trebuia să ajungă acolo înainte ca el să-și termine serviciul. Ca toate hotărîrile pe care le lua de cîteva zile Severina, aceasta îi pica din senin, dar purta pecetea unei necesități atotputernice.

O pendulă supusă unei oscilații brutale, execută numaidecît o mișcare compensatoare. Tot așa era și cu inima Severinei : se avînta spre Pierre cu o înflăcărare cu atît mai fatală cu cît îl uitase mai mult.

Severina nu se aștepta deloc ca el s-o ocrotească, împotriva celor ce săvîrșise. Era îngrozitor de sigură că nimeni și nimic nu o va putea împiedica să se ducă la ora fixată în strada Virène. Nu căuta scuze în întîmplarea care îi pusese în față omul de pe mal. Acum că o luase, simțea că orice i-ar fi fost pretext penru aceeași hotărîre, și că pe mecanicul cu care vorbise adineauri l-ar fi găsit la oricare răspîntie, a oricărui oraș pe care ea l-ar fi cunoscut și care i-ar fi apărut deodată locuit de un popor noduros, animalic și exigent, căruia trebuia să-i aparțină. Dar mai înainte de a săvîrși jertfa de care nu știa dacă era făcută din groază sau din bucurie, alerga spre Pierre ca s-o vadă o ultimă dată, așa cum o vedea în iubirea lui, căci curînd nu era să mai fie așa.

— Doctorul Sérizy mai e aici? întrebă Severina neliniștită, pe portarul spitalului.

— Nu va întîrzia să iasă... Iată-l că se îmbracă.

Pierre străbătea curtea, înconjurat prietenește de studenți. Toți purtau halate albe. Severina contemplă figura tînără a soțului ei, spre care se întorceau figuri și mai tinere. Era foarte puțin sensibilă emoțiilor intelectuale, dar din grupul acesta se desprindea o dorință atît de caldă de a cunoaște, atîta sănătate morală, și toate acestea se îndreptau atît de vădit spre Pierre, încît Severina nu îndrăzni să-l cheme.

— Îl voi aștepta aici, își zise ea în șoaptă. Dar, înștiințat, fără îndoială, de instinctul iubirii sale, Pierre, întoarse capul spre locul unde se afla soția sa și, deși era în umbra bolții, o recunoscu. Îl văzu adresînd cîteva cuvinte tinerilor care îl urmau, apoi se îndreptă spre ea. Pe cînd se apropia, Severina privea cu aviditate trăsăturile acestea mai prețioase decît toate, ca și cum nu mai era să le vadă niciodată. Pierre îi înfățișa o figură necunoscută, care purta pecetea orelor petrecute într-un domeniu ce nu aparținea decît lui, maeștrilor și elevilor săi. Urmele unei munci scumpe, a unei bunătăți plină de răbdare, o expresie de șef harnic și muncitor, surprinsă numai printre ai săi și la masa lui de lucru, iată ceea ce descoperi Severina sub halatul lui alb, atît de alb încît chema gîndul stăruitor, la roșul sacru al sîngelui.

— Să nu fii supărat că te-am deranjat, zise Severina cu un zîmbet drăgăstos, dar fiindcă nu luăm masa împreună și fiindcă aveam cîteva curse de făcut în cartier... înțelegi...

— Să fiu supărat, exclamă Pierre mișcat de un neastîmpăr și o timiditate neobișnuită, de ce să fiu supărat, draga mea, de vreme ce mi-ai pricinuit o bucurie atît de mare... Sînt atît de mîndru să te arăt camarazilor mei. N-ai observat cum s-au uitat la tine ?

Severina plecă ușor privirile către pămînt, ca să ascundă paloarea cei înghețа obrajii. Pierre urmă :

— Așteaptă-mă o clipă. Mai avem încă o jumătate de oră înainte de dejun. Ah, dacă n-aș fi invitat la patronul meu, cu cîtă plăcere aș fi rămas cu tine.

Vremea era frumoasă. Severina, atrasă de locul cel mai nevinovat, atrase pe Pierre spre grădinița care înverzea partea de lîngă Notre Dame. Primăvara era mai umilă aici decît în orice altă parte a orașului. Cartierele nesănătoase dimprejurul Primăriei ofiliseră chipurile copiilor care se jucau acolo. Din cînd în cînd, o rază furișîndu-se printre nori ricoșa pe un jghiab sau se pierdea pe compoziția tainică a unui vitraliu.

Cîțiva lucrători bătrîni stăteau de vorbă pe bănci. Se vedea insula Saint-Louis, un chei liniștit de pe malul stîng.

Severina, sprijinită de soțul ei, ocoli de cîteva ori grădina. Pierre vorbea de viețile sfioase care se adăposteau încă sub catedrală, dar Severina nu asculta decît sunetul vocii, lui, fără voie înăbușită. Ceva se sfărîma încet, în ea. Cînd Pierre trebui să plece, ea nu-l însoți pînă la ieșire.

— Vreau să mai rămîn puțin, zise ea. Du-te, dragul meu.

Îl îmbrățișă cu vehemență convulsivă și repetă cu o voce slabă :

— Du-te, dragul meu, du-te.

Pe urmă Severina se îndreptă spre o bancă unde, între două femei care croșetau, începu să plîngă fără zgomot.

Nu se gîndi nici să mănînce, nici să-și părăsească locul. Pătrunsă de o reculegere adîncă, cercetă toată starea ei atît de inaccesibilă altora. Două ore trecură astfel. Fără să consulte nici un ceas, Severina părăsi grădina Notre-Dame ca să se ducă în strada Virène.

Doamna Anais se arătă fericită că o vede.

— Nu credeam că mai vii, fetițo, zise ea. M-ai părăsit atît de repede azi dimineață, încît am crezut că ți-a fost frică. Vei vedea că n-ai de ce.

După ce rîse, un rîs afectuos și sănătos, conduse pe Severina într-o încăpere de dimensiuni reduse, care dădea într-o curte întunecoasă.

— Pune-ți lucrurile acolo, comandă vesel doamna Anais, deschizînd un dulap unde Severina zări două mantouri și două pălării.

Ea execută ordinul acesta fără să spună un cuvînt, fiindcă simțea că fălcile îi erau încleștate. Totuși se gîndea cu înfrigurare : „Trebuie s-o avertizez... omul acela o să vină numai pentru mine", dar îi fu cu neputință să rostească o vorbă și continuă s-o asculte pe d-na Anais, a cărei volubilitate sinceră o îngrozea și o legăna totodată.

— Vezi, drăguță, aici stau cînd nu-i nevoie de mine. Nu prea este lumină, dar de la fereastră văd destul ca să pot broda. Camaradele d-tale mă ajută, dacă nu sînt ocupate. Matilda și Charlota, sînt foarte drăguțe amîndouă. Mai întîi, nu sufăr decît lumea bine crescută și veselă. Trebuie să lucrezi distrîndu-te, dar fără marafeturi. De aceea am izgonit-o pe Hugueta, cea de a treia, mai acum cinci zile. Era frumoasă, e drept, dar vorbea urît. D-ta ești într-adevăr distinsă, draga mea , draga mea... dar cum îți zice ?

— Nu... nu pot să spun...

— Prostuță mică, nimeni nu-ți cere actul de naștere. Alege-ți singură porecla. Să fie însă drăguță, cochetă și să placă. Eu și camaradele d-tale îți vom găsi una care să ți se potrivească, așa ca o mănușă.

D-na Anais își încordă atenția. De cealaltă parte a sălii se auzeau rîsete.

— Se vede că Matilda și Charlota, zise ea, au terminat cu domnul Adolf ; e unul din cei mai buni clienți ai noștri. E un voiajor comercial care cîștigă parale bune și care e foarte distractiv. Aproape toți cei care vin aici sînt oameni bine. Sînt sigură că o să-ți placă la mine. Pînă atunci, vom lua ceva în cinstea venirii d-tale. Ce preferi ? Am toate licheururile în pivnița mea. Poftim.

Dintr-un dulap, care se afla în fața aceluia unde Severina își așezase pălăria, d-na Anais scoase cîteva sticle. Severina indică una la întîmplare, bău un păhăruț fără să-i simtă măcar gustul, în vreme ce d-na Anais sorbea încet aniseta. După ce o bău, reluă :

— Deocamdată o să-ți spunem Frumoasa de Zi. Îți convine ? Da ? Ești de soi. Cam timidă, dar nu-i de mirare. Numai să pleci la 5, nu e așa, și totul o să meargă bine... Îl iubești ? (Severina făcu o mișcare de retragere) O ! nu stărui, nu te silesc să-mi faci destăinuiri. O să-mi faci singură, în curînd. Nu sînt o patroană, ci o camaradă, o adevă-

rata camaradă. Înțeleg viața... firește, prefer soarta mea celei a d-tale, dar, nu-i așa, nici eu nici d-ta n-am organizat societatea. Sărută-mă, mica mea Frumoasă de Zi...

În glasul d-nei Anais era o adevărată simpatie, totuși, Severina se retrase brusc. Cu sprîncenele încruntate, obrazul încordat și vînăt, întoarse capul spre camera de unde, cu cîteva clipe mai înainte, răsunaseră rîsete. Acolo domnea acum o tăcere, străbătută de zgomote înăbușite. I se păru Severinei că zgomotele acestea cadențau ritmul inimii sale. Îndreptă spre d-na Anais o privire atît de fixă și plină de spaimă animală, încît pentru o clipă, aceasta avu poate obscurul sentiment al dramei trupești la care prezida zilnic. Un simțămînt de jenă apăru în colțul gurii sale zîmbitoare, și ochii ei se îndreptară spre camera pe care o închiria cu bună credință, apoi se fixară asupra Severinei. Cele două femei schimbară între ele una din acele priviri fraterne pe care le regreți totdeauna, pentru că destăinuiesc un adevăr prea adînc și pe care viața zilnică nu-l admite. Privirea aceasta era un geamăt sexual, temător.

— Haide, haide, zise d-na Anais, scuturîndu-și ondulațiile blonde, îmi ademenești temperamentul. Îți spuneam adineauri, că nici eu nici d-ta n-am alcătuit societatea așa cum e.

O chemare cam răgușită, dar plină de veselie, ajunse la urechile ei.

— Patroană, avem nevoie de d-ta.

— Asta e cu siguranță Charlota, căreia îi e sete, zise d-na Anais.

Părăsi camera zîmbind liniștit. Cum se văzu singură, Severina se ridică deodată în picioare. Să fugă... Voia să fugă. Nu putea să mai rămînă o clipă aici. Nu reușea să înțeleagă pentru ce se află în locul acesta. Uitase pe mecanicul vaporului, uitase pe Pierre și pe d-na Anais. Nu mai știa prin ce înlănțuire de fapte se găsea acolo, și misterul acesta o făcea să simtă că are nevoie nebună de libertate. Totuși nu se clinti din loc.

Auzi o voce bărbătească rostind cu un ton mustrător:

— O femeie nouă și nu mi-ai adus-o? Asta nu e frumos.

D-na Anais apăru în prag, luă pe Severina de braț și plecă cu ea.

— Iată pe Frumoasa de Zi, strigă o tînără foarte brună.

Camera în care se găsea Severina, era aceea pe care i-o arătase de dimineață, d-na Anais. N-o recunoscu, dar

nici nu găsi nimic care să o facă să semene cu peștera devorantă și lascivă pe care cu o clipă înainte și-o închipuise.

Un pat modest, o vestă agățată de un scaun, o pereche de ghete, aliniate alături, totul dovedea un desfrîu burghez. Severina aproape că nici nu se aștepta să găsească în acest loc, învăluit pînă atunci într-un fel de perversitate aproape mistică, pe bărbatul acela care rîdea fericit într-un fotoliu și care dezmierda ca din datorie, sînii tovarășei lui. Era în cămașă. Bretele largi urmau curba proeminentă a burții slobode. Gîtul gros ținea un cap cam chel, cu o înfățișare bonomă, care trăda totuși încredere în sine.

— Salutare, frumoaso, zise el, agitîndu-și picioarele mici, încălțate cu ciorapi țipători, o să iei un pahar de șampanie cu noi și cu vechea mea prietenă Anais. Firește că după masa servită aici, ar fi fost mai nimerit un păhărel de licheur, dar Matilda (arătă spre o femeie slabă care tocmai își punea rochia) vrea șampanie. A muncit mult și nici eu nu mai sînt așa de tînăr.

D-l Adolf urmări cu privirea pe d-na Anais care se dusese să aducă șampanie. Trupul ei puternic și bine făcut îl făcu să ofteze.

— Tot ți-e poftă de ea ? întrebă Charlota, care continua să-l dezmierde pe voiajorul comercial.

— A ! ți-o jur că oricît m-aș obosi cu d-ta, cu ea aș prinde forțe noi.

Matilda protestă ușor :

— Nici să nu te gîndești la una ca asta. D-na Anais este o femeie prea cumsecade. Ai face mai bine să te ocupi de fata cea nouă, care nici nu îndrăznește să stea jos.

— Frumoasă de Zi, draga mea, zise d-na Anais, care se înapoiase cu o sticlă și cîteva pahare, fii bună, te rog, și ajută-mă să servesc.

— E drept că are înfățișarea unei fecioare, observă Charlota, pare chiar o adevărată englezoaică cu tailleur-ul ei, nu este așa ?

Ea se apropie de Severina și îi spuse cu multă drăgălășie, la ureche :

— Draga mea, trebuie să porți rochii care se scot ca o cămașă, cu astea o să pierzi prea mult timp.

Voiajorul auzise ultima frază.

— Nu, nu, explică el, micuța are dreptate. Tailleur-ul, îi vine minunat. Vino mai aproape să te văd.

Spunînd aceasta o trase pe Severina la piept și îi șopti în ceafă :

— Trebuie să fie plăcut, să te dezbrace cineva.

D-na Anais, neliniștită de expresia pe care o luase deodată figura Severinei, interveni :

— Se încălzește șampania, copii. În sănătatea d-lui Adolf.

— E părerea mea și o susțin, zise acesta.

Severina ezită să bea din băutura prea dulce și caldă, cînd aceasta îi atinse buzele. Ca și cum ar fi fost vorba de altă femeie, văzu o tînără cu umerii goi, care era ea, stînd lîngă un bărbat frumos și afectuos care era Pierre, și femeia aceasta alegea șampania cea mai rece și mai puțin dulce. Dar Severina se simți condamnată să facă tot ce i se cerea aici și sorbi cupa pînă-n fund. După ce sticla fu golită, urmă alta. Charlota își lipi buzele de acelea ale Matildei. D-na Anais rîdea cam prea des, cu rîsul său de persoană onorabilă. Glumele obscene ale domnului Adolf voiau să fie spirituale. Doar Severina lucidă, tăcea. Deodată, o mînă vînjoasă o apucă de șale și o sili să se așeze pe niște picioare butucănoase. Alături de ea, d-l Adolf cu ochii umezi, îi șoptea cu vocea înmuiată :

— Frumoasă de Zi, e rîndul tău. Vom fi fericiți împreună.

Din nou obrazul Severinei căpătă o expresie care nu se potrivea cu casa din strada Virène ; din nou d-na Anais preîntîmpină o mînie care nu-i era îngăduit Frumoasei de Zi s-o dezlănțuie. Chemă deoparte pe d-l Adolf și îi spuse :

— O iau o clipă pe Frumoasa de Zi, dar n-o brusca, e nouă.

— La tine ?

— Nici la mine și nici într-altă casă n-a mai fost.

— Atunci e trufanda ? Îți mulțumesc, Anais.

Severina se regăsi în camera cu dulapuri și cu masa acoperită de broderii.

— Ei, draga mea, cred că ești mulțumită, întrebă d-na Anais. Abia venită și ai și fost aleasă. Și încă de un om generos și bine crescut. Să nu fii îngrijorată. D-l Adolf nu e pretențios . . . Îngăduie-l lîngă tine, nu-ți cere nimic mai mult. Cabinetul de toaletă e la stînga, dar intră îmbrăcată așa cum ești. Te-a remarcat cu tailleur-ul. Și zîmbește puțin . . . Trebuie totdeauna să-i faci să creadă că ai tot atîta poftă ca și ei.

Severina nu părea că auzise. Cu capul plecat între umeri, răsufla greu. Zgomotul acesta neregulat era singura ei ma-

nifestare vitală. D-na Anais o împinse ușor, dar hotărît spre ușă.

— Nu, zise deodată Severina, nu, e inutil, n-o să mă duc.

— Ei, dar unde te crezi, fetițo ?

Oricît de redusă ar fi fost sensibilitatea Severinei, totuși tînăra femeie tresări. Niciodată nu și-ar fi închipuit că vocea atît de blîndă a d-nei Anais ar putea să capete un accent atît de neîndurător nici că figura ei senină să capete deodată o înfățișare atît de poruncitoare încît să meargă pînă la cruzime. Dar trupul Severinei nu se înfiorase nici de teamă și nici de revoltă, ci de un sentiment nou pe care și-l descoperea acum, un sentiment ce-o străbătea de la o extremitate la alta, într-un chip delicios și ticălos. Trăise cu un orgoliu atît de sigur pînă atunci, încît nimeni nu îndrăznise să se atingă de ea. Și iată că patroana unei case de rendez-vous o chema la ordine, întocmai ca pe o slugă care greșise. O licărire tulbure de recunoștință, apăru în ochii orgolioși ai Severinei, și, pentru a sorbi pînă-n fund paharul amărăciunii, ascultă ordinul.

Acest scurt răstimp nu rămăsese neîntrebuințat de d-l Adolf. Își îndoise meticulos pantalonii pe dungă, așezîndu-i împreună cu bretelele pe marginea unui scaun. Pe cînd sfîrșea această operație, Frumoasa de Zi intră. Văzîndu-l pe voiajor în izmene lungi colorate, se retrase cu atîta silă, încît d-l Adolf se repezi îndată așezîndu-se în fața ușii.

— Știi că ești într-adevăr sălbatică, micuțo, zise el cu satisfacție. Dar vezi că eu știu să mă port, și am alungat pe celelalte. E mai intim în doi.

Se apropie de Severina, ceea ce o făcu să observe că era mai înaltă decît el, o apucă de bărbie și o întrebă.

— Va să zică e adevărat că te duci pentru întîia oară cu altul decît cu amantul tău ? Nevoi băneşti ? Nu ? Ești bine îmbrăcată dar asta nu dovedește nimic... Atunci poate că ești cam vițioasă...

Dezgustul Severinei era atît de mare, încît se dădu la o parte ca să nu cedeze ispitei de a pălmui acest obraz cu mult prea alb.

— Ți-e rușine, spune, ți-e rușine, șopti d-l Adolf, dar o să-ți placă, ai să vezi.

Voi să scoată jacheta Severinei, dar ea îi scăpă brusc din mînă.

— Nu e frumos, exclamă d-l Adolf. Mă exciți, mă exciți, drăguță.

Cînd vroi s-o prindă în brațe, ea îi dădu în piept un pumn, care-l făcu să se clatine. Rămase o clipă prostit, dar deodată dorința contrariată a bărbatului care plătește, săvîrși în ochii săi fazi, pe trăsăturile sale blînde aceeași schimbare care, la d-na Anais, făcuse pe Severina să se plece. Voiajorul strînse cu putere mîinile tinerei femei și îi strigă în obraz, cu o voce furioasă :

— Ce, ești nebună ? Îmi place gluma, dar nu cu tîrîturi ca tine.

Și aceeași voluptate îngrozitoare ca aceea pe care o cunoscuse cu cîteva clipe mai înainte, chiar mai intensă încă, răpi orice putere Severinei.

Dar îndată apoi, o luă la fugă, abia avînd timp să-și pună în ordine toaleta, fără să mai audă protestările d-nei Anais. Bucuria pe care i-o dăduse înjosirea, se risipise îndată ce atinsese pe acela care i-o procurase. O posedase inertă.

Acum, pe cheiurile umede ale amurgului, pe aleile strălucitoare pe care nu le mai recunoștea, pe piețele imense ca și jalea ei, pe drumurile întortochiate și tot atît de numeroase ca și cele din creierul ei. Severina fugea de strada Virène, de d-l Adolf căutînd să nu se mai gîndească la fapta ei, mai ales la ce trebuia să facă de aci înainte. Nu voia să se mai gîndească la lucrurile acestea, atît de ciudată i se părea ideea că se va înapoia acasă și că va găsi toate la locul lor. Mergea din ce în ce mai repede, fără să se preocupe de locul unde se ducea, ca și numărul pașilor făcuți de ea era de ajuns ca să pună un spațiu din ce în ce mai mare și mai greu de trecut între ea și apartamentul ei. Merse astfel, uneori printr-o mulțime deasă, alteori pe ulițe goale, ca un animal încolțit, care încearcă să scape cu fuga ca să nu fie rănit. Oboseala o opri în cele din urmă. Profitînd de umbră, se sprijini de un zid. Numaidecît fu năpădită de imagini copleșitoare. Ca să le evite, porni din nou. Dar de data aceasta, fu repede învinsă de oboseală. Atunci, se lăsă pradă amintirii zilei trăite. Cu toate că simțea o spaimă ucigătoare, Severina stărui cît putu mai mult în amintirea aceasta, căci simțea că o apără împotriva unei hotărîri pe care se simțea îndemnată s-o ia. Dar încetul cu încetul, amintirea își slăbi puterea. Severina revăzu ca pe niște pete halucinante, intrarea casei, privirea portarului, surîsul cameristei, oglinzile, toate oglinzile în care se resfrîngea

rînd pe rînd, obrazul pe care-l apăsase buzele înflăcărate ale domnului Adolf. Poate că era mai bine să se ducă îndată la d-na Anais și să se închidă pentru totdeauna acolo, ziua și noaptea.

Frumoasa de Zi... Frumoasa de Zi, zise Severina.

Acest nume îi permitea oare înapoierea ?

Deodată se repezi la un automobil, ale cărui lumini licăreau ușor, și strigă adresa ei șoferului, adăugînd :

— Repede, repede, e vorba de scăparea mea.

Pusese în sfîrșit în adevărata-i lumină spaima pe care o simțea. Cu toate silințele ei de a o respinge, imaginea lui Pierre îi apăruse în cîmpul conștiinței și acum Severina înțelegea că nimic nu avea vreo însemnătate, nici degradarea, nici groaza, dar voia cu orice preț să ajungă acasă înaintea soțului și să facă astfel ca el să nu sufere cîtuși de puțin.

— E trecut de șase, șopti ea, tremurînd, cînd ajunse în camera ei. Nu mai am decît o jumătate de oră.

Se dezbrăcă înfrigurată și își spălă tot corpul de cîteva ori. Își frecă obrazul pînă cînd țipă de durere. Ar fi voit să-și schimbe însăși epiderma.

De-abia se putu ține să nu-și ardă hainele și rufăria, ca după o crimă.

Pierre o găsi în capot. Pe cînd o îmbrățișa, Severina, îngrozită, se gîndi :

— Am uitat să-mi spăl părul.

Era atît de sigură că răspîndea un parfum cu totul specific ; acela al străzii Virène, încît fu surprinsă de a auzi pe Pierre spunîndu-i cu tonul său obișnuit :

— Ești aproape gata, drăguță. Trebuie să mă zoresc și eu.

Severina își aminti că niște prieteni trebuiau să vină de vreme să-i ia la masă și să plece la teatru. O clipă îi păru bine, dar nu putu accepta ideia de a se înapoia cu Pierre și această delicată tandrețe de la miezul nopții, care îi lega și mai strîns cînd rămîneau singuri, o făcu să se înfioare.

— Nu prea mă simt bine, dragul meu, zise ea pe un ton șovăitor. Mi se pare că am răcit azi dimineață în grădină. Aș prefera să nu mai ies, dar tu, trebuie să te duci. Țin mult, dragul meu. Soții Vernois sînt foarte drăguți cu noi. Și piesa te interesează, mi-ai spus-o, așa că mi-ar părea rău să te lipsesc de ea.

Noaptea fu lungă și crudă pentru Severina. Cu toată oboseala ei nesfîrșită, și a trupului și a sufletului, nu putu să doarmă. Se temea de întoarcerea lui Pierre. El nu observase încă nimic, dar era cu neputință ca, atunci cînd va intra în odaia ei, — obișnuia totdeauna să vină, — minunea să mai dăinuiască. Era cu neputință ca pe ea, în ea, în jurul ei, să nu stăruie o urmă a acestei zile monstruoase. În cîteva rînduri, Severina sări brusc din pat ca să vadă în oglindă dacă nu se formase pe trăsăturile ei, o încrețitură specială, un stigmat. Și orele treceau în această persecuție maniacă.

În sfîrșit, Severina auzi deschizîndu-se ușa. Se prefăcu că doarme, dar figura ei era atît de contractată încît, dacă Pierre s-ar fi apropiat de ea, prefăcătoria ar fi fost zadarnică. Lui Serizy îi fu teamă s-o trezească și se retrase fără zgomot. Primul sentiment al Severinei fu o surprindere mohorîtă. Era deci atît de ușor să ascunzi fărdurii care te cunoaște mai bine decît oricare altul, o atare tulburare ? Nu se opri la ideia aceasta care, deși o liniștea, îi făcea totuși rău. Probabil că nu era decît un răgaz acordat de întuneric. Va fi pedepsită îndată ce se va lumina de ziuă. Pierre, privind-o, va ști totul.

— Și atunci, oh ! atunci... gemu ea, ridicîndu-se în capul oaselor, asemenea unei bolnave care se înăbușe.

Incapabilă de a-și închipui ce avea să urmeze după descoperirea aceasta, în neputință să-și dea seama dacă va suferi mai mult de răul pe care-l simți, sau de acela pe care-l va face, Severina închidea ochii, ca și cum întunericul din odaia ei nu era la nivelul deznădejdii sale.

Alternativele acestea de spaimă și de părăsire o făcură să nu-i fie nici rușine și nici să nu simtă vreo părere de rău. Așteaptă doar dimineața și justiția ei, care va veni fără să-i aducă vreo schimbare. Deși era sigură că o șiretenie atît de grosolană nu va putea s-o scape încă o dată, Severina se prefăcu iar că doarme și Pierre fu din nou păcălit.

Pe măsură ce vremea trecea și odată cu lumina zilei, o slabă speranță se strecură în sufletul Severinei. Nu credea încă în posibilitatea unei evadări, dar simțea dorința să lupte pentru ea. Toată dimineața telefonă fără încetare, invitînd și primind invitații la dejun și seara, luînd întîlniri pentru toate orele din zi, umpîndu-și o parte din nopțile ei. Cînd citi lista pe care o stabilise, răsuflă ușurată. Timp de peste o săptămînă nu va putea să rămînă o clipă singură cu Pierre.

El, fără îndoială fu uimit de frenezia de plăceri care o apucase pe Severina, dar, ca să se scuze, ea avea o privire atît de rugătoare încît, fără să ştie cui să atribuie intensitatea acestei implorări, Pierre se simţea tulburat şi dezarmat. Nu se întorceau acasă decît în clipa cînd Severina istovită, parcă adormea la masa restaurantului. Îndată ce ajungea acasă, Severina adormea un somn greu, care îi îngăduia dimineaţa, să-l evite pe Pierre. Ziua era tixită de miile de îndatoriri pe care ea singură şi le impunea. Seara repeta oboselile din ajun.

Astfel, puţin cîte puţin, Severina reuşi să-şi alunge temerile şi chiar amintirile. Vîntejul acesta spulberase aproape amintirea zilei în care se dusese în strada Virène. În curînd nu va mai fi nevoie de o pavăză între dînsa şi Pierre.

Atunci se produse la Severina, fenomenul de care arareori scapă aceia pe care îi conduce un instinct prea hotărîtor. Întocmai ca judecătorul copleşit cîtăva vreme de o pierdere gravă şi care mai tîrziu după alinarea întîiei răni, nu visează decît masa verde şi cărţile, la fel ca aventurierul plictisit pentru o clipă de imaginile singurătăţii, ale luptei şi ale spaţiului, ca opiomanul dezintoxicat în aparenţă, care totuşi crede că simte în jurul lui, cu o blîndă teroare, aburii otrăvii, tot astfel Severina fu încercuită pe nesimţite de amintirile ei din strada Virène. Asemenea tuturor fraţilor şi tuturor surorilor ei, întru dorinţe interzise, nu satisfacţia acestei dorinţe o ispiti, ci preliminariile cu care se înconjoară această satisfacţie.

Figura d-nei Anais, frumoşii sîni ai Charlotei, sărăcia echivocă a casei de întîlniri, mirosul pe care crezuse într-o seară că-l poartă în părul ei, toate acestea se înverşunară asupra amintirii Severinei. La început se cutremură de dezgust, dar mai tîrziu acceptă situaţia aceasta, ba chiar se complăcu într-însa. Prezenţa lui Pierre şi iubirea sfîşietoare pe care o nutrea pentru el o ocrotiră cîteva zile. Dar fatalitatea lăuntrică înscrisă în Severina, adevărată pecete a destinului trebuia să se îndeplinească.

VI

D-na Anais care însoțise la plecare pe un cunoscut al casei, se gîndea la justețea observațiilor lui. Trebuia să găsească o tovarășe Charlotei și Matildei. Oricît ar fi fost de plăcute aceste două fete, casa era lipsită de variație. Și ce risipă, cu o odaie goală. Totuși d-na Anais șovăia să caute o înlocuitoare Frumoasei de Zi. Aceasta îi convenea foarte mult, atît din pricina educației, cît și a rezervei sale. Și poate că d-na Anais nu reușea să uite privirea aceia care pentru o clipă, le făcuse complice.

Charlota și Matilda se odihneau goale într-un pat. Părul Matildei pe care Charlota i-l mîngîia tandru, era de un blond mai deschis, decît umerii pe care se odihnea.

— Vă deranjez, dragele mele, zise d-na Anais, dar vreau să discutăm despre afaceri. Nu cunoașteți vreo fată care ar vrea să lucreze la noi ?

Matilda răspunse cea dintîi în felul ei sfios, ca și cum ar fi suferit de o greșeală neștiută, dar pe care ceilalți trebuiau să o observe.

— Știi bine, doamnă, că nu cunosc pe nimeni. Acasă și aici, aceasta este toată viața mea.

— Și d-ta, Charlota ? Printre vechile d-tale prietene n-ai pe cineva ?

— Nu prea îmi este la îndemînă așa ceva. Cînd am părăsit pe patroana mea, le-am spus fetelor că plec ca să fiu întreținută. Dacă aș întîlni pe vreuna din ele, nu mi-ar conveni să mă dezmint.

D-na Anais oftă, ca să arate că îi este rușine de slăbiciunea ei și întrebă :

— Frumoasa de Zi... n-o să se mai întoarcă... nu credeți, fetelor ?

— Ei și ? zise Charlota, întinzîndu-se cu senzualitate.

D-na Anais făcu un semn discret spre ușă, dar Matilda o reținu. Era o făptură apatică și ciudată, îndrăgostită de convorbirile care dau cîmp liber visării lor.

— Am simțit eu că n-o s-o mai vedem, zise ea. Cred că femeia aceasta nu este din mediul nostru și că are o taină în viața ei.

— O taină, o taină! strigă Charlota. Vezi numai cinematograf peste tot. Frumoasa de Zi avea un amant care a părăsit-o și acum a găsit altul. Asta e tot.

— Situația ei nu corespunde cu ceea ce spui tu, căci ea ceruse să plece la ora 5, așa că vezi bine că avea pe cineva atunci. E o taină în viața acestei femei.

Doamna Anais asculta cu atenție discuțiile. Chestiunea era reluată în fiecare zi, în termeni aproape identici, cu răbdarea aceea inuzabilă a ființelor pe jumătate sechestrate, dar d-na Anais spera că o frază nouă, aruncată la întîmplare, îi va da o indicație valabilă. Ea spuse încet :

— Fără să am o părere exactă, cred că nici una nu aveți dreptate... fiindcă... fiindcă... Frumoasa de Zi se va înapoia. Zadarnic rîde Charlota, căci atunci cînd aștepți pe cineva te poți înșela pînă în ultimul moment.

Și acest sentiment avea să triumfe, căci peste cîteva clipe prima persoană care deschise ușa fu Severina.

— Ah! D-ta ești, zise doamna Anais cu tonul cel mai politicos, dar și cel mai rece. Mă rog, de ce ai venit ?

Broboanele de sudoare care tremurau pe tîmplele Severinei dovedeau sforțarea pe care trebuise s-o facă spre a satisface groaznica și dizolvanta exigență ce o persecutase. Sforțarea aceasta fusese atît de mare încît după ce sunase, nu mai dorea nimic. Dar primirea d-nei Anais îi risipi nepăsarea. Oare i se va interzice intrarea în apartamentul acesta pe care-l visase ca pe un paradis infam ? Unde se va duce să sature foamea, pe care o crezuse potolită și care se trezise în ea și mai nesățioasă, datorită gustului pe care îl căpătase pentru un aliment stricat ?

— Aș vrea... aș vrea... îngînă Severina, să văd dacă aș putea...

— Să te primesc din nou ? Și să dispari pe urmă pentru nu știu cîte zile, fără să-mi dai de veste!... Nu, draga mea, mie nu-mi trebuie lucru de amatoare. Pentru așa ceva există strada.

Ce n-ar fi făcut orgolioasa Severina ca să regăsească pe d-na Anais, cu aceeași figură prietenoasă din trecut. Toată ființa ei implora, cerșea să nu fie izgonită spre a nu fi silită să caute alt azil impur. Îl cunoștea pe acesta, în care își lăsase amprenta ca într-o mocirlă.

— Te rog... te rog... îngînă ea.

D-na Anais o împinsese în camera ei particulară, care îi servea pentru odihnă și confidențe, și îi zise :

— Să știi că ai mare noroc, avînd de a face cu mine. Alta ți-ar fi trîntit ușa în nas, dar îmi ești simpatică, îți sînt un fel de nașă și d-ta profiți de slăbiciunea mea.

Contemplă pe Severina cu o afecțiune nesimulată.

— Ia spune-mi, drăguță, nu m-am purtat bine cu d-ta ? Oare nu te simți ca la d-ta acasă ?

Severina, incapabilă încă de a răspunde, dădu din cap cu un zîmbet temătător. E drept că regăsea ghergheful așa cum ar fi regăsit o mobilă familiară.

— Îmi dai voie ? zise ea schițînd gestul de a-și scoate pălăria.

Fără să aștepte permisiunea d-nei Anais o așează în dulap. Abia atunci figura ei căpătă o expresie de liniște.

— Cred că nu mai e nevoie să-ți spun, declară hotărît d-na Anais, că dacă revii, trebuie să fii serioasă.

O supremă mișcare de apărare se ivi în ochii Severinei.

— Da, dar numai la două zile, se rugă ea umilă... Te asigur că nu pot...,

— Bine, zise d-na Anais după cîteva clipe de gîndire... Curînd d-ta vei fi aceea care o să-mi ceri să vii în fiecare după amiază.

Apoi, strigă pe un ton atît de voios, încît Severina tresări :

— Charlota, Matilda, iată pe Frumoasa de Zi.

Cele două prietene alergară neîncrezătoare și goale. În vreme ce-și arătau mirarea, Severina simți că-i tremură genunchii. Trupurile acestea despuiate, impudice și atît de deosebite unul de altul, îi produceau o senzație prea plăcută. Întrebă cu voce stinsă, ca fără voie :

— Nu vă temeți c-o să răciți ?

— Sîntem obișnuite, răspunse Charlota. În afară de asta, apartamentul este încălzit încă. În privința aceasta, d-na Anais nu este zgîrcită.

Un zîmbet echivoc lăsă să i se vadă dinții foarte albi și ea adăugă :

— Încearcă și vei vedea. E atît de plăcut, nu e așa, Matildo ?

Și începură s-o dezbrace pe Severina, care nu se împotrivi. După ce toate veșmintele îi fură despuiate de mîini

îndemînatice și calde, Severina fu cuprinsă de o tulburare care-i împăienjeni vederea.

Tăcerea ce se lăsă o făcu să-și revină. În ciuda obișnuinței profesionale a femeilor care o înconjurau pe Severina, ele erau totuși mișcate și oarecum stingherite. Corpul acesta zvelt, sănătos și dur, avea ceva prea feciorelnic, prea de neam.

D-na Anais își reveni cea dintîi. Ea ținea nu mai puțin la orgoliul casei cît și la grija intereselor, și aceste două sentimente îi erau din prisos satisfăcute. Exclamă pe un ton respectuos :

— Într-adevăr, ai un corp strașnic.

Charlota sărută de zor umerii Severinei, cînd deodată soneria zbîrnîi. Severina păli, dar vizitatorul era un client al Charlotei.

— Pentru că vrei să rămîi singură, zise d-na Anais, Matilda o să-ți arate camera d-tale. Eu am de lucru. Dacă sună cineva, să vii aici și să te îmbraci. Trebuie să fii convenabilă.

Odaia destinată ei era mai mică decît aceea în care cunoscuse pe domnul Adolf, dar altminteri era cu totul la fel : același tapet sombru, aceleași draperii, roșu închis bătînd în negru, același covor și, în spatele unui paravan, aceleași obiecte de toaletă.

— Trebuie aprinsă lumina, șopti Severina.

Totuși nu făcu lumină și se îndreptă spre fereastră. Strada Virène este veche, strîmtă, dar se vedeau trecînd pe ea bărbați, femei libere. Matilda, care o urmase, privea deasemenea trecătorii și o întrebă sfioasă :

— Îți pare rău că ești aici, doamnă Frumoasă de Zi ?

Severina se întoarse, surprinsă. Uitase prezența tovarășii sale și, fără să știe de ce, glasul acesta nehotărît, umbra aceasta cu ceva mai luminoasă decît umbra camerei și atît de nemișcată încît nu mai părea goală, îi pricinui o tristețe nesfîrșită.

— O ! nu vreau să-mi spui cauza, zise cu vioiciune Matilda,, care interpretase greșit gestul Severinei. Fiecare cu taina lui, nu e așa ? Nu vorbesc pentru mine, fiindcă eu, vezi d-ta, de vreme ce Lucien însuși, soțul meu, știe că sînt aici... Nu e vina mea și nici a lui. E bolnav, trebuie să stea la aer. Atunci, înțelegi d-ta.

Așteptă zadarnic un răspuns care să-i permită să continuie și șopti :

— Te plictisesc cu poveștile mele și te rog să mă ierți. D-na Anais și Charlota au dreptate cînd pretind că sînt puțin țicnită... Simt nevoia să povestesc... D-tale, cel puțin e firesc, dar clienților...

„Caută pe cineva care să-i explice", se gîndi distrată Severina, de ce aparține tuturor atunci cînd iubește doar un singur bărbat. Lucrul acesta n-o interesa. Era ușor să cuprinzi existența mizerabilă în legile unei lumi rău alcătuite. Dar ei, ei înșiși, cine îi va lămuri prezența în acest loc, ea care era bogată și îl avea pe Pierre ?

— Și Charlota ? întrebă deodată Severina.

—O ! ea are noroc. A fost manechin, dar aici cîștigă mai bine. Și apoi simte plăcere aproape cu toți, chiar și cu mine. Totuși mie nu-mi place asta, dar nu sînt născută ca să discut și de aceea fac ce vrea ea.

Tăcu cîteva clipe, apoi rosti ezitînd :

— Te plîng, doamnă Frumoasa de Zi. Am văzut și data trecută...

Camera era învăluită într-un întuneric adînc, în ciuda orei timpurii, așa că Matilda nu putu să observe mînia furioasă care năpădise chipul Severinei ; dar o voce plină de ură o făcu să tresară :

— Pleacă de aici, zise Severina, pleacă numaidecît. N-ai dreptul.

O contracțiune a întregii sale voințe o împiedică pe Severina să izbucnească în lacrimi. De odată, o strînse pe Matilda la piept și rosti pe un ton imperios :

— Nu mă lua în seamă... Sînt cam nebună. Și fiindcă avem timp, arată-mi cum faci cu Charlota.

— „De ce ? De ce ?" — repeta Severina între dinții ei, strînși cu atîta putere, încît hopurile taximetrului care o ducea acasă nu reușea să-i descleștezе fălcile. De ce prostituarea aceasta care nu-mi dă nici o bucurie ? Își reaminti cu dezgust contactul pasiv al Matildei, lacrimile acestei nenorocite, respectul ei pe care nu-l dorea și care o înnebunea parcă. Posedată apoi de un om în vîrstă, nu simțise nici măcar fiorul decăderii care o făcuse să accepte dezmierdările d-lui Adolf. O clipă fusese cuprinsă de o plăcere pe care nu căuta s-o definească : clipa în care d-na Anais împărțise cu ea prețul derizoriu al corpului ei. Dar era deajuns oare pentru pericolul pe care-l înfrunta : ochii lui Pierre ?

De data aceasta, Severina nu încercase să se sustragă printr-o fugă fără rost. Prima ei experiență îi dirija mișcările.

Dar spaima pe care o simțea acum nu era cu nimic mai mică, și pe măsură ce se apropia de casă, o simțea tot mai puternică. Totuși Severina prefera această neliniște aceleia de a-și sonda absurda, monstruoasa și insolubila-i perversitate : ar fi înnebunit, prelungind această anchetă fără rezultat. Acum, avea de apărat singurul ei bun, și credea că va ști cum.

Purificare ei exterioară terminată, Severina se îmbrăcă. Nu prea avea obiceiul să disimuleze și firea ei nu se preta la aceasta, dar instinctul conservării o inspira să nu întrebuințeze procedeele de care mai uzase. De aceea nu-i spuse lui Pierre să iasă împreună și avu puterea să fie naturală pînă la ora mesei. Dar, cu toate sforțările ei, nu putu să mănînce. Pierre o întrebă cu vocea aceea drăgăstoasă care era pentru Severina un reactiv prea violent. Răspundea prost.

Era prea novice în greșeală spre a ști să joace un rol, și era prea conștientă pentru a se lăsa dusă, așa cum făcuse cu două săptămîni mai înainte, de o intuiție animalică. În toate gesturile ei arăta stînjeneala, în toate cuvintele ei, pripeala vinovaților.

O neliniște vagă se citea pe trăsăturile lui Pierre. Nu era zbuciumul adevărat, dar toate simțurile lui erau treze, ca și cum ar fi bănuit ceva. Severina îl observă și-și pierdu cumpătul. Din fericire, masa se termină.

— Te duci să lucrezi ? întrebă ea.

— Da, vii și tu ? răspunse Pierre nervos.

Severina uitase că, de obicei , cînd Pierre avea de scris un articol, ea se instala în biroul lui, unde citea. Ea voise acest lucru din dimineața cînd hotărîse să vegheze la fericirea soțului ei.

Amintirea acestor zori pline de promisiuni atît de frumoase și de curate, copleși pe Severina, dar nu îndrăzni să se sustragă. De îndată ce se așeză în fotoliul pe care avea obiceiul să stea, pricepu că cel mai neîndemînatic pretext ca să rămînă singură, ar fi fost mai nimerit decît această falsă intimitate. Odaia de veghe, viața nobilă a cărților, lumina sobră, trăsăturile mai grave ale lui Pierre — cum era să suporte confruntarea lor cu imaginile aduse din strada Viréne și care o hărțuiau ? Stînjenirea era atît de crudă încît nu observă privirile pe care i le arunca, din cînd în cînd, bărbatul ei. **Deodată îl auzi ridicîndu-se.** Atunci își aruncă repede privirile pe cartea pe care o ținea în mînă și păli. Ținea cartea cu filele deandoaselea. Nu mai avu timpul s-o întoarcă. Pierre nu-i spuse dacă observase gestul ei,

dar preîntîmpină lămuririle pe care Severina se pregătea să le îngîne.

— Simţi nevoia să visezi singură, zise el. Cred că ar fi mai bine să te culci.

Niciodată Severina nu-l văzuse atît de autoritar cu ea, aşa că se sculă ascultătoare şi temătoare.

Pierre aşteptă cîteva clipe — simţea nevoia să fie sigur pe glasul său — şi întrebă :

— Asta te împiedică să mă săruţi la plecare ?

Cuvintele acestea o copleşiră pe Severina. Firește, ar fi voit ca un motiv oarecare să împiedice pe Pierre să vină, — aşa cum obişnuia totdeauna — ca să vadă dacă dormea, dar de data aceasta el renunţă deodată. Aşadar, presimţea adevărul, poate chiar că-l ştia şi . . .

Severina se trînti în pat, muşcă perna ca să nu lase să izbucnească urletul care îi sta pe buze. Apoi o rugăciune fierbinte şi vastă ca deznădejdea ei, o învălui toată : să scape de data aceasta, numai de data aceasta şi va sfîrşi cu totul experienţele ei nedemne şi demente.

Elanul acesta fu atît de viu şi de întreg, încît o linişti.

Începu să se dezbrace. Pe măsură ce se apropia de nuditate, liniile a două corpuri se iviră confuz în mintea ei. Plăcerea pe care o simţi la început fu limpede, dar se tulbură îndată ce recunoscu formele impudice ale Matildei şi Charlotei. Nu se gîndi la ele decît o clipă, dar clipa aceea fu de ajuns ca Severina să dobîndească sentimentul că făgăduiala prin care încercase să înduplece soarta, era zadarnică. Nu voi să recunoască aceasta şi, ca să evite o dezbatere care îi ameninţa raţiunea, şi care risca s-o facă să ceară ajutorul lui Pierre cu preţul unei mărturisiri complete, luă soporificul pe care îl întrebuinţase pe timpul cînd era bolnavă.

Somnul pe care i-l pricinui, fu brutal, dar de scurtă durată. Se trezi odată cu ivirea zorilor. O durea capul. Eforturile minţii ei erau deasemenea unor frunze risipite de vînt. Pe cînd începea să se trezească din amorţeala ei apăsătoare, Pierre intră în odaie. Apariţia lui chiar în clipa în care îi revenea în memorie situaţia ei, o făcu să holbeze ochii, ca o condamnată. Deşi Pierre şovăise să vorbească, privirea aceasta îl hotărî :

— Severina, situaţia aceasta nu poate dăinui între noi, zise el. Nu vreau să-ţi fie frică de mine.

Ea continua să-l fixeze, fără să clipească. El urmă mai repede :

— Ești prea sinceră pentru jocul acesta. Spune-mi ce ai, draga mea? Poți să-mi spui totul. Nimic nu poate să mă facă să sufăr mai mult decît atitudinea ta. Destăinuindu-te mie, înseamnă să mă cruți... Nu vrei să-mi încredințezi nimic, chiar dacă te ajut. Ascultă... poate... vezi că-ți vorbesc cu aceeași duioșie ca în totdeauna, cu toate că am petrecut noaptea, gîndindu-mă ce s-a întîmplat cu tine. Poate iubești pe cineva. Nu m-ai înșelat, sînt sigur. Ce cuvînt nepotrivit pentru noi, de altminteri, dar te simți atrasă spre altul suferi și...

Un hohot strident de rîs, cu un sunet straniu, opri pe Pierre. Și rîsul acesta fu urmat de protestări energice.

— Un altul!... Ai putut... Te iubesc, și n-aș putea niciodată să iubesc pe altul afară de tine, dragul meu, viața mea... Sînt a ta... Oare nu pot fi nervoasă... Aș muri pentru fericirea ta...

Privirea Severinei își pierduse rătăcirea. Ochii ei străluceau acum și arătau o iubire atît de mare, încît Pierre nu putu să creadă decît că se înșelase. Și totul îi păru atunci nespus de senin. Severina avea dreptate. Nu poți fi atît de aproape de moarte, așa cum fusese ea, fără ca organismul întreg să nu fie zguduit. Era stupid. și se simțea acum nespus de fericit.

— Ar trebui să mă gîndesc mereu la figura ce-o aveai în ziua cînd mă așteptai în curtea spitalului, zise el.

Severina îl întrerupse înfrigurată.

— Ai să vezi că am să vin în fiecare zi... și chiar... așteaptă... mă îmbrac într-o clipă, te însoțesc.

Pierre nu reuși s-o facă să revină asupra hotărîrii ei, nici asupra aceleia de a veni să-l aștepte la plecarea lui de la spital. Îl însoți de asemenea la clinica unde el opera în fiecare după amiază. După ce-și termină lucrul, o găsi în sala de așteptare.

Severina ar fi voit să se facă servitoarea lui Pierre, totuși nu putu să se hotărască să-l primească în patul ei cînd, mișcat de atîta iubire, el își manifestă dorința de a o avea.

Dar foamea trupească, dezlănțuită o clipă pe obrazul împietrit și înfrumusețat al lui Pierre, Severina o transpuse fără voie, din cauza viziunii provocate de insomnii dese, pe chipuri vulgare care se mișcau într-un decor suspect alcătuit dintr-un tapet sobru și din pete roșii, care se schimbau în pete de noapte. Nu avea poftă să revadă decorul, în aceeași zi, dar știa că, în curînd, va simți o nevoie mistuitoare.

Dacă nu-și respecta angajamentele, ușa casei d-nei Anais nu se va mai deschide pentru ea. Teama de a-și vedea refuzat alimentul tristului ei desfrîu, o făcu să se repeadă în strada Viréne îndată ce-l părăsi pe Pierre, în pragul clinicii unde în ziua aceea îl însoțise iar.

De atunci începu adevărata intoxicare a Severinei, în care obișnuința ține mai mult loc decît plăcerea. Nu mai era împinsă spre strada Viréne printr-o mișcare impetuoasă, incontrolabilă, ci se lăsa dusă cu o moleșală care de fiecare dată punea în joc tot mai puține reflexe. În perioada aceasta, nu cunoscu bucuria pe care o sperase mai întîi, dar se obișnui să simtă oarecare plăcere, regăsind apartamentul prea încălzit și camera ei echivocă. Asculta fără neplăcere, ca pe un cîntec de leagăn vlăguit, pălăvrăgelile interminabile ale d-nei Anais și ale tovarășelor ei. Lua chiar parte la ele. Spre a potoli curiozitatea care o înconjura, inventă un trecut al ei, potrivit totodată versiunilor Matildei și Charlotei. Cînd era fecioară, avusese un amant care o sedusese. Ea îl adorase, dar el o părăsise. Acum o întreținea altul, nu atît de bine, dar ea îl menaja. De aici prudența ei și puținul timp de care dispunea pentru d-na Anais.

De atunci Frumoasa de Zi trebui să nu se arate avară. Casa d-nei Anais trăia mai ales din clienți obișnuiți. Ei se aruncară asupra noii venite. Severina suportă preferința lor fără tulburare și fără plăcere. Adesea regreta primele ei temeri de animal nesupus, dar însuși d-l Adolf, care venea uneori s-o aibă, nu reușea să le facă să renască. Se mira chiar că acest personaj șters, însemnase atîta pentru ea.

Totuși, trebui să studieze artificiile meseriei pe care o exercita, chiar și cele mai tainice. Ucenicia aceasta, prin revoltele pe care i le dădea, prin sentimentul ce-l avea de a deveni o unealtă necurată, o făcu să se înfioare de o umilire perversă. Dar dezordinea trupească are și ea margini care sînt repede atinse, atunci cînd pasiunea mutuală nu le schimbă la nesfîrșit. Severina observă aceasta și tot astfel și teama. Putea să aparțină unui bărbat sub privirile mai multor altora. Charlota sau Matilda sau amîndouă, puteau să facă împreună anumite exerciții, a căror savoare n-o înțelegea. Severina rămînea mereu nepăsătoare. Abia mai stăruia în ea o tresărire ușoară, cînd d-na Anais o chema să fie aleasă de clienți și ea înainta supusă. Atunci își semna supunerea ei.

Uneori cînd Severina își amintea de orgoliul pe care-l avusese atîta vreme și atît de puternic i se părea că acum

rămăsese în ea un loc gol. Această absență îl chinuia pe Pierre. Nu reușea să regăsească simplicitatea desăvîrșită, nici plăcerea de a trăi pe care o avusese pînă atunci lîngă Severina. Beția de a recunoaște zadarnică o teamă care fusese cît pe aci să-i distrugă existența, îl ocrotise cîtva timp împotriva propriei sale perspicacități. Dar curînd, Pierre începu să se mire de umilința stăruitoare, anormală a Severinei. Un dezechilibru nervos putea explica aceste salturi bruște de caracter, dar această tandrețe temătoare și plîngătoare, această grabă de a sluji, lipsa aceasta totală de viață personală, cum să le admită oare fără temeri la o femeie atît de tînără, care cu o lună înainte, îi era scumpă prin voința și mîndria, atît de naturale, încît păreau că fac parte din însuși miezul făpturii ei?

Neliniștea lui Pierre nu-și găsea nici o explicație valabilă. Nu se mai putea îndoi de iubirea Severinei, nu fusese niciodată atît de sigur de ea, dar ceea ce accentua indispoziția lui era că o atare siguranță nu-i dădea nici o bucurie. Cîte odată se gîndea, destul de vag, e drept, la ziua cînd pentru întîia oară Severina tulburată, îi povestise aventura Henriettei cu casele de întîlnire. Numaidecît alungă însă acest gînd. Severina nu era dintre acelea asupra cărora puteau avea influență imagini senzuale și mai ales de asemenea calitate.

Și Pierre suferea astfel sperînd în fiecare dimineață, să revadă pe trăsăturile Severinei o autoritate de care făptura sa avea nevoie și, în fiecare dimineață, găsea o femeie supusă, a cărei singură preocupare era de a preveni dorințele lui. Severina își dădea seama că iubirea ei lua o formă slugarnică și care mergea împotriva celor ce dorea ea, dar era în zadar. Îl privea pe Pierre din mocirla în care căzuse, și îi părea atît de mare încît o copleșea. În același timp îi devenea tot mai scump. Curățenia, tinerețea (se simțea grozav de îmbătrînită) pe care le avusese, Severina le adora la el. Și cu cît îl iubea mai mult, cu atît suferea, văzîndu-l ros de un chin care venea de la ea.

Uitarea acestei situații fără scăpare, Severina n-o găsea decît în strada Viréne. Îndată ce trecea pragul d-nei Anais, imaginea lui Pierre se stingea. Era semnul neîndoios al iubirii ei pentru el. Și tocmai iubirea aceasta prin suferințele intolerabile ce i le dădea, îndemna pe Severina să se ducă la d-na Anais nu de trei ori pe săptămînă, ci în fiecare zi.

Prostituția zilnică nu-i aducea decît oboseală și jale. Plecînd din casa d-nei Anais, regăsea pe soțul ei veșnic ne-

liniștit. Zdrobită de lovituri atît de stăruitoare Severina se întreba adeseori, pe cînd trecea de-a lungul cheiului Senei care îi devenise familiar, dacă răceala apei o va opri încă multă vreme să sfîrșească gestul pe care-l schițase odată. Poate chiar că niște marinari ar fi sfîrșit prin a pescui corpul ei dacă, în sfîrșit ; n-ar fi dobîndit răsplata unei mucenicii pînă atunci gratuite.

Răsplata aceasta îi fu hărăzită într-o seară cînd Severina, mai mînjită și mai decepționată, se pregătea să-și ia rămas bun de la d-na Anais. Zbîrnîitul soneriei opri gestul pe care-l făcea spre dulapul cu pălării. După felul cum d-na Anais le chemase, pensionarele sale înțeleseră că sarcina lor va fi neplăcută. Nu se înșelaseră. Bărbatul care le aștepta era beat. Purta o bluză asemenea muncitorilor din hale, se uita cînd la ghetele lui pline de noroi, cînd la camera care se vedea cît de colo că-i plăcea. Își lăsase mîinile foarte puternice pe genunchi.

— Aia, zise el cu o mișcare a capului spre Frumoasa de Zi, și să vie și o înghițitură de rom.

În vreme ce sorbea alcoolul, Severina se dezbrăcă. Îi urmări mișcările fără să rostească un cuvînt. Și tot astfel o posedă, fără să-i spună o vorbă. Trupul lui o apăsa greu. Totul în el era mai greoi decît la ceilalți bărbați, pînă și materia ochilor. Și Severina, recunoscînd deodată desfrîul acela vulgar și bestial, gemu cu voluptate. Nu mai era o simplă dorință supravegheată, minuțioasă pe care și-o satisfăcea, ci tot ce dorise ea mai definitiv o aruncase acum pe acest pat. Necunoscutul de pe fundătură, necunoscutul cu gîtul obscen, necunoscutul de pe malul Senei se contopeau acum în făptura aceluia care o strivea cu masa lui, spintecînd-o cu membranele sale noduroase. Severina fu străbătută de un fior pe care nu-l mai cunoscuse. Surprinderea și teama se iviră pe chipul ei. Scrîșni ușor din dinți, apoi, deodată, căpătă o astfel de expresie de odihnă, de fericire și de tinerețe, încît oricare alt bărbat, afară de acela care o poseda, ar fi fost nespus de tulburat.

Necunoscutul puse o bancnotă de zece ori peticită pe masa de noapte și plecă.

Severina rămase multă vreme întinsă. Știa că o datorie grabnică îi impune să plece numai decît, totuși nu se sinchisea. I se părea că de aci înainte nu-i va mai fi teamă de nimic. Dobîndise acum un avut de care nimeni n-avea dreptul să se intereseze. Ajunsese în sfîrșit, la capătul îngrozitoarei ei

alergări și această sosire era o plecare. Bucuria ei sufletească depășea chiar cu mult bucuria trupească care o zguduise cu un flux neasemuit. Ceva justifica toate mișcările care, de la convalescența ei, avuseseră pentru Severina un aspect de nebunie respingătoare prin inutilitatea lor. Cucerise ceea ce căutase orbește și cucerirea aceasta, cîștigată cu prețul unui asemenea infern, o zăpăcea și-i pricinuia totdeodată un straniu dar vast orgoliu.

Cînd Charlota o întrebă cu simpatie :

— N-ai fost prea nenorocită cu această brută ?

Severina nu răspunse, dar începu să rîdă cu poftă. Pensionarele casei Anais se uitară mirate una la alta. Observară că pînă atunci Frumoasa de Zi nu rîsese niciodată.

La rîndul lui, în aceiași seară, Pierre fu uimit de atitudinea Severinei.

— Luăm cina la țară, du-te repede și ia automobilul, rosti ea pe un ton vesel, care nu admitea nici o contrazicere.

Severina nu încercă să recunoască elementele care determinaseră revelațiunea ei senzuală. Nu voia să altereze prin nici un examen, integritatea descoperirii sale. Nici nu se întreba cum se va reînoi trăznetul minunat, care o lovise. Acum cînd aflase că măruntaiele ei îl ascundeau, Severina era sigură, nu se va mai putea opri de a-l face să țîșnească. Totuși, nici unul din aceia care o aleseră pe Frumoasa de Zi în cursul zilelor următoare nu izbuti să-i redea acest fior, în vreme ce Severina nerăbdătoare, înfrigurată, căuta zadarnic o plăcere care nu mai voia să vină. Înțelese atunci că plăcerea ei cerea un climat deosebit, dar era neputincioasă de a-l afla. Curînd însă o mișcare adîncă a sensibilității veni s-o lumineze asupra ei însăși.

La începutul unei după amiezi își făcu apariția la d-na Anais un tînăr înalt, care ținea un pachet sub braț.

— Nu mă despart niciodată de el, zise cum veni, îmi place prea mult.

Avea o voce încîntătoare, care articula toate silabele cu plăcere, ca și cum ar fi văzut formîndu-se pentru întîia oară toate cuvintele pe care le alcătuiau și ar fi fost surprins de a vedea că n-au decît un singur sens atunci cînd ar fi putut avea sute altele.

Ca majorității femeilor, ironia displăcea d-nei Anais. Totuși, aceasta nu-i fu suspectă, căci era însoțită de o gen-

tileţe nesfîrşită. Apoi, tînărul era fin, spătos, îmbrăcat cu gust şi avea o figură spirituală, plăcută şi copilăroasă.

— Vrei să chem fetele, nu-i aşa? întrebă d-na Anais.

— Sper şi eu pentru nevoia mea de logică. Spune-le că mă numesc André. Ţin la asta, deoarece prevăd că mă vor tutui, iar familiaritatea devine intimitate dacă nu e anonimă. Vei adăuga că n-au dreptul să fie urîte, nici chiar pasabile, căci n-am ales casa d-tale, doamnă. Am venit aci fiindcă, închizînd ochii, am pus la întîmplare degetul pe o serie de anunţuri ispititoare. Aşa dar, întîmplarea m-a trimis aici... Ea nu se înşeală niciodată şi dacă...

D-na Anais îl întrerupse rîzînd.

— Dacă n-ai fi atît de drăguţ, mi-ar fi frică de d-ta, zise ea.

Matilda şi Charlota aveau să-şi amintească ora pe care o petrecuseră cu el. O nebunie simpatică ţîşnea din toate spusele lui André. Nu înţelegeau, dar simţeau că erau rostite pentru spirite de o condiţie superioară. Şi faptul că tînărul acesta în loc să uzeze de ele ca de nişte instrumente de plăcere, le acorda tot ce avea mai bun în el, le mişca confuz dar puternic.

Singură Severina rămînea nesimţitoare la aceste vorbe şi totuşi numai ea le putea înţelege fantezia şi întorsăturile perfecte. Însăşi Matilda fu jignită de răceala aceasta şi îi şopti la ureche:

— Fii mai amabilă cu băiatul acesta. Nu prea vin mai mulţi ca el aci.

André crezu că Matilda nu îndrăznea să exprime o dorinţă.

Nu-mi cereţi nimic, dragele mele, zise el. Mă simt fericit, nu din calicenie, ci fiindcă lucrul acesta mă măguleşte. Chiar dacă aş fi bogat, n-aş fi altfel. Totuşi azi am ceva parale şi ţin să le beau în societatea voastră sub forma celui mai scump vin.

D-na Anais privi pe celelalte femei. Aceeaşi şovăială înduioşată era în ochii lor.

— Mulţumesc, zise André cu mai multă recunoştinţă decît lăsa să apară. Dar preferaţi să-mi cheltui gologanii aiurea? Ori refuzaţi să udaţi primul meu volum?

— Cum, scrii cărţi? exclama Charlota neîncrezătoare, căci în dese rînduri se întrebase cum erau făcuţi oamenii al căror nume îl vedea în galantarele chioşcurilor.

André desfăcu pachetul pe care îl lăsase pe cămin. Conţinea cinci volume purtînd acelaşi titlu.

— Şi totuşi este adevărat, zise Charlota. Va să zică, tu eşti André Millot?

André zîmbi cu un orgoliu atît de naiv, încet păru simulat.

— Nu puteam bănui aceasta, reluă Charlota. Dă-mi şi mie un volum.

— Vezi că... acestea sînt exemplare din ediţia originală.

— Şi atunci, dragă?

André nu avu curajul să adauge că avea intenţia să vîndă cărţile. Dar ruga ei sfioasă, sinceră, neobişnuită pe buzele tarifate, îl mişcase. Întinse o carte Charlotei, apoi întîlnind privirea rugătoare a Matildei, nu putu să-i reziste. Oferi de asemenea un volum d-nei Anais şi Severinei.

Privi, clătinînd din cap, unicul exemplar care îi mai rămăsese, îl puse în buzunar şi scrise apoi cîte o dedicaţie afectuoasă celor patru femei.

Se servi şampania. Niciodată nu se băuse cu atîta veselie şi nevinovăţie în casa d-nei Anais.

Dar soneria zbîrnîi. O jenă, o tristeţe nesfîrşită făcură pe Charlota şi pe Matilda să şi plece ochii.

— Trebuie să deschid, zise d-na Anais ca şi cum s-ar fi scuzat.

André, surprins de tăcerea care se lăsase — căci nu putea înţelege cruda binefacere pe care o adusese acestor suflete înzăbrenite — privi rînd pe rînd pe Matilda, pe Charlota şi pe Severina. Privirile celei din urmă, mai vii, exprimau bucuria unei liberări.

— În orice caz, d-ta o să rămîi cu mine, zise André.

Atunci Frumoasa de Zi simţi că nimic pe lume n-ar putea s-o facă să accepte să fie îmbrăţişată de acest tînăr plăcut şi curat. Şi ea şopti atît de încet, încît numai el auzi:

— Te rog să mă scuzi.

André tresări uşor. Mai tîrziu se gîndi în dese rînduri la rugămintea aceasta, a cărei discreţie nu era a unei femei dintr-o casă de întîlnire. Dar în clipa în care auzi, se înclină uşor şi se întoarse spre Charlota. Ea îl sărută cu patimă:

— N-ai noroc, draga mea, zise doamna Anais Severinei. Cu toate acestea m-aş fi prins că te-ar fi ales pe d-ta. În sfîrşit... Acum trebuie să te grăbeşti, d. Leon te aşteaptă şi nu are decît un sfert de oră.

Frumoasa de Zi îl cunoștea pe d. Leon, negustor, mereu grăbit, care avea o mică tăbăcărie în apropierea străzii Virène. Mai fusese de cîteva ori cu el și-i păstra o amintire mohorîtă. Dar, de data asta, omul acesta scurt, care răspîndea un miros puternic de piele tăbăcită, în pornirea lui de a profita cît mai intens în scurtul timp ce-l avea la dispoziție, reuși s-o facă pe Severina să tremure de fiorul acela de desfrîu, pe care ea nu mai spera să-l găsească.

După cîteva minute de toropeală, ea se duse în odaia unde stătea de obicei d-na Anais. Aceasta nu era însă aci și Severina o auzi rîzînd în camera unde răsuna vocea rafinată a lui André. Severina se așeză lîngă ghergheful d-nei Anais, și sprijinindu-și bărbia în mîinile jilăvite de plăcere, ascultă mocnind, confidențele trupului ei.

Cînd se trezi din vis, figura Severinei devenise gravă și severă. Știa ceea ce vroise să știe.

Știa acum că respinsese pe André fiindcă era din aceeași clasă, — fizică și spirituală, cu bărbații întîlniți în cursul existenței sale normale, din aceeași clasă cu Pierre. Cu André, și-ar fi înșelat soțul pe care îl iubea peste măsură. Nu venise să caute în strada Virène nici dragoste, nici încredere, nici blîndețe (toate acestea, Pierre i le dădea din belșug), dar ceea ce nu putea să-i dea era bucuria aceea bestială admirabilă.

Eleganța, educația și grija de a-i plăcea, erau contrarii acelui ceva dintr-însa care cerea să fie zdrobit, supus și îmblînzit fără apel, pentru ca astfel carnea ei să înflorească.

Severina nu fu deloc disperată recunoscînd acest divorț fatal între ea și acela care era însăși viața ei. Dimpotrivă, o ușurare nesfîrșită o legănă. După săptămîni de chinuri, și aproape de demență, se înțelegea, și dedublarea îngrozitoare care o guvernase în spaimă și tenebre, se resorbea într-însa. Puternică și senină, își regăsea unitatea. De vreme ce destinul nu îngăduia ca să primească de la Pierre darul pe care niște necunoscuți vulgari i-l dădeau, ce putea oare să facă? Trebuia să renunțe la o bucurie care la alte femei se confunda cu iubirea lor? Dacă pe ea ar fi slujit-o astfel norocul, ar fi parcurs ea oare acest drum groaznic? Dar cine putea s-o învinovățească de acte de care nu erau răspunzătoare decît celulele ființei sale? Avea dreptul pe care îl are fiecare animal de a cunoaște spasmul sacru care, în primăvară, face să tresară pămîntul sub umezeală.

Revelațiunea aceasta transformă pe Severina sau, mai de grabă, anulînd ultimele efecte ale bîjbîielilor ei mizerabile, îi redete vechea siguranță, elanurile liniștite de altădată. Se simțea chiar mai senină ca în trecut, descoperind și înțelegînd groapa plină de monștri și de lumini oarbe pe care se rezemase viața ei de atîta vreme, atît de primejdios. Chiar dacă Severina s-ar fi simțit tulburată la gîndul drumului pe care îl apuca cu hotărîre, ochii lui Pierre, acești ochi pînă atunci atît de îngrijorați, de bună seamă ar fi convins-o cei dintîi că ea are dreptate. Pierre vedea cu bucurie mișcătoare învierea Severinei și se sătură pe 'ndelete de acest spectacol, pe care soția lui știa să-l gradeze cu prudență. Pe nesimțite ea știu să alunge umilința, veghea temătoare. În fiecare zi făcea un pas înapoi, dar numai un pas. În fiecare zi impunea lui Pierre o voință nouă, dar nu mai mult de una. Își dădea seama că el arde de dorința să i se supună, dar simțea că dacă ea își va schimba în mod brutal atitudinea, risca să-i trezească o bănuială, o neliniște. Și aceasta n-o voia, așa cum nu voia să renunțe să se dăruiască la d-na Anais. Căuta echilibrul între acești doi poli esențiali, echilibrul plinătății ei.

Îl dobîndi cu o răbdare puternică și liniștită. Să fi fost oare disimulare? Se impunea în mod atît de firesc Severinei, încît ea nici nu voia să admită că este prefăcătorie. Niciodată nu simțise că aparține mai deplin și mai curat lui Pierre, decît atunci cînd se înapoia vrăjită din strada Virène. Cele două ore pe care le petrecea acolo în fiecare zi, formau o durată izolată de celelalte, închise și nutrindu-se din ele însile.

Și în timp ce această durată se scurgea, Severina uita cu adevărat cine este. Secretul corpului ei trăia singur atunci, ca acele flori stranii care se deschid pentru cîteva clipe și revin apoi la odihna lor virginală.

În curînd, Severina nici nu mai observă că viața ei e dublă. I se părea că existența ei fusese hotărîtă astfel, cu mult înainte de a se fi născut.

Pecetea definitivă a acestui obicei fu că redeveni fizicește soția lui Pierre. Nu mai avea conștiința că-i aduce un corp nedemn, căci simțea că în drumul din strada Virène pînă acasă își primenește pînă și carnea. În îmbrățișările ei se arăta și mai maternă decît în trecut, căci se temea, fără a și-o mărturisi, ca nu cumva un gest prea pătimaș sau prea iscusit să dea în vileag știința nelegiuită a Frumoasei de Zi.

VII

Cînd Severina îl văzu pentru prima oară pe Marcel, abia dacă îl observă. Venise cu Hipolit şi, firește, acesta atrase mai întîi atenţia tinerei femei. Chiar înainte de a fi fost în faţa lui, o atmosferă de jenă o intrigase puternic în privinţa lui.

— Să fiţi foarte blînde cu Hipolit, zise d-na Anais fără să se uite în ochii fetelor.

— Poţi fi liniştită, răspunse Charlota cu nervozitate. Credeam totuşi că am scăpat de el.

D-na Anais dădu din umeri şi suspină :

— Este un om ciudat. Poate că n-o să-l mai vedem niciodată : poate n-o să ne mai părăsească o săptămînă în şir. În sfîrşit, să fiţi drăguţe cu el, căci n-o să regretaţi.

Pe sală, Severina întrebă :

— Cine este ?

— Nu se ştie, şopti Matilda.

— E bogat ?

— S-o crezi tu ! exclamă Charlota. Nu plăteşte niciodată.

— Atunci ?

— D-na Anais plăteşte pentru el. Credeam că e amantul ei, dar nu. Am impresia că a avut-o pe vremuri şi că o ţine şi acum sub vraja lui. Din fericire, nu prea vine deseori aici. De două ori într-un an şi jumătate, şi atît. Altminteri n-aşi mai sta aici.

— Nici eu, zise Matilda.

Fetele ajunseseră în faţa uşii din odaia cea mare şi şovăiră o clipă. Severina mai întrebă :

— E pătimaş, brutal ?

— Nu se poate spune, nu-i aşa, Matilda ? Mai mult liniştit şi nici nu e măcar rău. Dar ne dă un fel de emoţie pe care nu ne-o putem explica.

Nu-i trebuiră decît vreo cîteva secunde Severinei ca să împărtășească sentimentul tovarășelor ei. Hipolit era un fel de bloc barbar, mai vînjos și mai înalt decît ceilalți bărbați. Fără îndoială, nu era nici o cruzime pe figura lui, afară de o grăsime ce depășea măsurile obișnuite. Să fi fost oare nemișcarea maestoasă a chipului, aproape ucigătoare și ferocea viață animală ce-i colora buzele cu un sînge întunecat, îi încleștа fălcile, asemenea unor capcane de fiare și-i preschimba pumnii în adevărate măciuci de carne și oase? Să fi fost oare felul său de a-și răsuci și lipi țigara, ori nu cumva micul inel de aur pe care îl purta în urechea dreaptă?

Mai puțin chiar decît Charlota, Severina n-ar fi știut să spună cauza, dar simți cum frica i se strecură ușor în vine. Fascinată, nu putu să-și deprindă privirea de pe bărbatul bronzat, care avea proporțiile și culoarea unui idol.

Deși cu ochii ațintiți asupra unui punct știut numai de el însuși și cu totul în afară de cameră, Hipolit observă jena și spaima celor trei femei. Se prefăcu că nu observă nimic și rosti cu o lene care trăda cel mai apăsător dispreț:

— Ce mai faceți, fetelor?

Pe urmă tăcu. Se vedea bine că nu-i plăcea să vorbească și că tăcerea — apă moartă nesuferită celor mai mulți — nu-l tulbura deloc. Dar Charlota simți nevoia să vorbească:

— Dar d-ta, d-le Hipolit, întrebă ea, cu o falsă veselie. Nu te-ai mai văzut de atîtea luni.

El nu răspunse și sorbi cu lăcomie din țigară.

— Fă-te comod, e cald aici, spuse Matilda, care deasemeni nu putea să sufere această tăcere...

Hipolit îi făcu un semn scurt și ea se duse să-l ajute să-și scoată haina. Sub cămașa care era de mătase fină, apărură mușchii brațelor, umerii și pieptul. Ai fi spus bucăți de fontă, organizate pentru o muncă misterioasă.

— V-am adus pe cineva, declară Hipolit. E prietenul meu.

Tonul cu care rostise acest cuvînt — prieten — contrasta ciudat cu lenevia lui superbă. Grav și sonor, cuvîntul acesta părea, pentru Hipolit, singurul care avea valoare în vocabularul omenesc.

Severina întoarse capul spre tînărul care, stătea cam de o parte în spatele lui Hipolit, ca umbra lui. Ea observă atunci că doi ochi foarte înfundați și foarte strălucitori erau ațintiți asupra ei, dar atenția ei fu din nou magnetizată de colosul care spunea:

— Nu prea dispun de timp. Am să fac cinste altădată. Vino încoace, tu cea nouă.

Severina făcu un pas spre el, dar fu oprită de o voce caldă și tărăgănată.

— Lasă mi-o, zise tînărul.

Charlota și Matilda făcură cîte un gest de neliniște căci li se părea interzis să vrei să întorci cursul dorințelor lui Hipolit dar el zîmbi cu o blîndețe masivă, puse mîna grea pe umărul tovarășului său care părea plăpînd, dar care suportă ușor greutatea și zise :

— Distrează-te micule, este doar de vîrsta ta.

Hipolit atrăgea fizicește pe Severina ; ea fu cu atît mai decepționată cu cît nici nu cîștiga în acest schimb cinic nici vreo potolire a neliniștei, pe care tînărul slab i-o sporea poate.

Trebuie să-mi placi mult ca să te fi cerut prietenului meu, zise acesta după ce o conduse în odaia ei.

De obicei, o atare frază era deajuns ca să neutralizeze simțurile Severinei care voiau tăcerea, graba și brutalitatea. Ea fu mirată că această dorință calmă o tulbura. Privi mai bine pe acela căruia i-o cedase nepăsător, Hipolit. Părul lui pomădat, cravata lui scumpă, dar prea țipătoare, hainle lui prea ajustate, diamantul mare pe care-l purta în deget, totul era suspect în el, ca și pielea obrazului dură și strînsă, ca și ochii totodată neliniștiți și inflexibili. Severina își aminti că sub mîna lui Hipolit, umerii strîmți nu se încovoiaseră. O emoție subtilă o năpădi.

— Îmi placi, ți-o repet, rosti tînărul fără să-și descleștezе dinții.

Severina observă că nu avea intenția să-i facă un compliment, dar că-i acorda un fel de cadou, care îl mînia văzînd-o că nu-i era recunoscătoare. Ea întinse spre el gura întredeschisă. I-o prinse într-a lui cu o ardoare calculată. Apoi o luă în brațe și o așeză pe pat. Cît de ușoară se simțea în brațele lui nu prea mușchiuloase. Dar totul, la prietenul lui Hipolit, nu era decît aparent slăbiciune. Degetele mîinilor sale frumoase și fine aveau duritatea stiletelor. Picioarele lui delicate făcură să geamă de durere pe Severina cînd o strînse între ele și o plăcere mai violentă decît cele mai rele delicii o zăpăcea.

Tînărul aprinse o țigară, pe care o scoase dintr-o tabacheră scumpă și întrebă :

— Cum te numești ?
— Frumoasa de Zi.
— Atîta tot ?
— Da.
El își strînse buzele cu indiferență și ironie.
— Ce, mă crezi de la poliție ? zise el.
— Și tu, cum te numești ? întrebă Severina, simțind pentru prima dată o plăcere senzuală în a tutui pe cineva.
— Eu nu mă ascund. Mă numesc Marcel și mi se spune și Îngerul.

Severina fu zguduită de un fior ușor, căci porecla aceasta se potrivea de minune cu puritatea cinică a chipului care se odihnea lîngă ea pe pernă.
— Și mai îmi spune încă, urmă Marcel șovăind . . . îmi mai spune încă . . . De ce m-aș jena la urma urmei ? — Bot de aur.
— De ce ?
— Privește.
Abia atunci Severina observă că-și ținea gura mereu închisă. O deschise și Severina văzu că toți dinții lui erau de aur.
— Retezați dintr-o singură lovitură, rînji Marcel, dar . . .
Nu sfîrși fraza, ceea ce mulțumi pe tînăra femeie, căci văzîndu-i gura, îi fusese frică.
Marcel se îmbrăcă repede.
— Ce, pleci ? întrebă Severina aproape fără voie.
— Da, trebuie, am întîlnire cu un prieten bun.
Se întrerupse brusc, cu o surprindere în care intra oarecare iritație și îi zise :
— Poftim, era să-ți dau explicații.
Spunînd acestea, plecă fără să-i adreseze o privire măcar, dar reveni a doua zi singur.

Severina fiind ocupată, Charlota și Matilda se prezentară.
— Lăsați-mă în pace, zise Marcel. Vreau pe Frumoasa de Zi.

Aștepta liniștit. Timpul pentru el ca și pentru Hipolit, nu avea măsura obișnuită. Poseda facultatea animalelor de a-și lăsa corpul să respire liber, fără să intervină în jocul lui desăvîrșit. Ceea ce plutea atunci sub fruntea sa, nu putea pretinde nici numele și nici forma unui gînd.

Zgomotul pașilor Severinei împrăștie într-o clipă toropeala veghetatoare. Ea înaintă veselă spre el, dar Marcel o opri cu un gest aspru.

— Iată-te, în sfîrșit, zise el.

— Nu sînt de vină dacă tu ai așteptat.

El se reținu cu greu să înalțe din umeri. Îi părea rău că așteptase, dar cum să-i mărturisească cauza unei supărări pe care refuza să și-o mărturisească lui însuși?

— Bine, reluă el pe un ton aspru. Nu ți-am cerut explicații.

O sărută pe buze. Fiindcă nu mai căuta să-și ascundă dinții de aur, Severina simți în același timp căldura gurii lui și răceala metalului. N-avea să uite niciodată gustul acestui amestec.

Marcel rămase foarte mult cu Frumoasa de Zi. Părea că voia să potolească dintr-odată o sete care-l stingherea. Și Severina simțea o teamă confuză care o agita în străfundul inimii. Îi plăceau prea mult îmbrățișările lui. În mai multe rînduri trebui să facă sforțări mari ca să nu dezmierde corpul lui Marcel, invizibil în penumbra apusului. În cele din urmă nu mai putu să reziste și-i atinse ușor umerii. Numaidecît însă își retrase mîna: atinsese o cicatrice. Marcel scoase un șuierat ușor de dispreț.

— Se vede că nu ești obișnuită cu butonierele, zise el. Trebuie să te obișnuiești.

El luă mîna Severinei și-i plimbă degetul de-a lungul trupului. Era plin de cicatrice; pe brațe, pe coapse, pe spate, pe pîntece.

— Dar cum?... exclamă Severina.

— Cred că n-ai de gînd să-mi ceri cazierul judiciar? Nu e frumos să pui întrebări.

Severitatea sentențioasă a propriei sale voci fu ca un semnal pentru Marcel.

— Și cu aceasta bună-seara, zise el.

Severina nu se uită la el, în vreme ce se îmbrăcă. Nu voia să-i numere cu privirea cicatricele, temîndu-se ca vederea acestor semne virile și misterioase să nu strîngă și mai mult o legătură pe care o simțea și așa prea strînsă.

Putu să măsoare puterea acestei legături în cursul zilelor următoare, cînd Marcel nu mai apăru. După neliniștea stăruitoare și ciudata sfîrșeală, ca de foame, care-și făcură sălaș într-însa Severina își dădu seama cît de mult îi lipsea Marcel. Se temea că n-o s-o mai placă și se temea mai ales că nu avea cu ce să plătească pe d-na Anais și că această piedică îl făcea să nu mai vină în strada Virène.

De aceea, cînd, peste o săptămînă, revăzu chipul lui frumos, arcuit de un rictus, ea îi propuse :

— Dacă n-ai parale, pot...

— Taci, strigă el.

Răsuflă adînc, apoi cu un orgoliu ofensător.

— Știu că dacă aș voi... Pînă acum am trei femei care mă întreţin, îţi dai seama... Dar de la tine nu vreau. Ne-am înţeles... Și dacă vrei bani, poftim !

Aruncă pe masă un teanc de bancnote mototolite. Hîrtii de o sută amestecate cu mărunţiș.

— Nu știu ce am aici, urmă el pe un ton dispreţuitor. Și cînd o să cheltuiesc paralele o să fac rost de altele.

— Atunci ? șopti Severina.

— Atunci ce ?

— De ce n-ai venit ?

Avu un reflex violent, provocat de orice întrebare a Severinei și răspunse :

— Destulă vorbă. N-am venit aici pentru conversaţie.

Dar glasul lui purta urma unei răni tainice.

Din ziua aceia nu mai lipsi niciodată. Încruntat mai întîi și posac, se însenina tot mai mult, ca și cum nu mai căuta să combată o înclinare prea puternică. Și de fiecare dată intra tot mai mult în simţurile ei și de fiece dată îi venea tot mai greu Severinei să se scape de amintirea lui. Astfel că, puţin cîte puţin se surpă stăvilarul care pînă atunci despărţise riguros cele două existenţe ale Severinei. Fără îndoială, că această surpare începuse de multă vreme, înainte chiar ca ea să-și fi dat seama, dar Severina crezu că avusese loc abia în clipa în care îi fusese revelată de următoarele împrejurări.

Marcel tocmai o părăsise și plăcerea pe care o avea cu el făcînd-o pe Severina să piardă noţiunea timpului, se gîndi deodată că trebuie să cineze cu Pierre și cu cîţiva prieteni, că Pierre se înapoiase acasă și că probabil era neliniștit în privinţa ei. Dar așa cum era istovită și încă arsă de sărutările lui Marcel, lenevia ei nu putu s-o facă să accepte perspectiva de a se înapoia acasă. Se îmbrăcă foarte încet, astfel ca întîrzierea ei să devină o piedică hotărîtoare, apoi telefonă lui Pierre că fusese reţinută la croitoreasă mai mult decît și-ar fi închipuit și că o să vină de-a dreptul la restaurant. Va fi mai puţin obosită astfel, de vreme ce era o masă fără pretenţii, la care o rochie de după amiază era deajuns.

Astfel, pentru întîia dată, Severina trecu fără tranziție din societatea d-nei Anais, de la pensionarele și de la clienții ei, în aceea care în mod normal era societatea ei. De aceea simți un șoc ușor la inimă cînd, la apariția ei, bărbații care o așteptau se sculară în picioare, deoarece avu viziunea fugitivă doar intensă a lui Hipolit căruia Matilda îi scotea haina.

Pierre și Severina fuseseră invitați de doi tineri chirurgi. Cel mai brun dintre ei trecea drept un bărbat care avea succese mari la femei. Avea în gesturi o inteligență senzuală și pe chip o hotărîre, rînd pe rînd aspră și blîndă, care plăceau mult femeilor. Severina o știa și-și aduse aminte cu o ironică siguranță, atunci cînd o invită la un tango. Prietenul acesta al lui Pierre tratase totdeauna foarte respectos pe Severina, dar în seara aceea se vede că ghicise într-însa efluvii ciudate, căci, în timpul dansului, o strînse la piept cu îndrăzneală. Departe de a o tulbura, îndrăzneala aceasta făcu să se ivească pe trăsăturile Severinei o expresie fără voie disprețuitoare. Cît de departe era dorința acestui bărbat reputat pentru îndrăzneala sa și care totuși își dovedea buna educație prin sărăcia gesturilor, față de cele pe care le gusta Frumoasa de Zi în fiecare după amiază. Într-un singur gest spontan al lui Marcel, într-o singură strînsoare a mîinilor lui de oțel, erau mai multe promisiuni și mai mult despotism decît în toate sforțările seducătorului monden. Putea să încerce totul, sălbăticia ingenuă a celuilalt îi va fi refuzată, a celuilalt cu corpul plin de cicatrice și care purta cu dispreț la degete și în buzunar, prețul dragostei pe care binevoia să o ofere.

În clipa aceea, Severina fu mai aproape de îngerul necurat cu dinții de aur, decît de oamenii care o înconjurau, și avu pe buze, la adresa dansatorului ei, cuvintele pe care le aruncase într-o seară lui Husson: „Nu ești făcut pentru viol".

Toată seara, fu urmărită de imaginea lui Marcel. Mai era legată de el prin rochia pe care o purta și pe care tînărul i-o desfăcuse, prin corpul ei pe care Marcel îl dezmierdase și pe care nu avusese încă timpul să-l purifice. În seara aceea, Severina simți că este foarte frumoasă ; în seara aceea, simți deasemenea o beție perversă de a contopi cele două femei din care era alcătuită, și în clipa cînd plecă, sărută pe Pierre cu o căldură care nu era destinată numai lui.

Dar cînd simți gestul de retragere al soțului ei, și cînd în timpul drumului simți că ceva nedeslușit și apăsător îi

desparte, Severina fu îngrozită. Într-o clipă de aberație, compromisese toată munca ei studiată. Pierre suferea iarăși din pricina ei.

Severina nu realiza din plin toată violența iubirii sale decît în orele de înduioșare sau de pericol, dar atunci era năpădită de ea pînă la neliniște. Își dădu seama deodată că nu se mai ducea la d-na Anais pentru un desfrîu anonim, ci pentru Marcel, că viața ei secretă, această viață atît de bine închisă între zidurile străzii Virène, făcea erupție în cealaltă viață care era sortită lui Pierre, și că acest val corupt risca să ia totul cu el. Trebuia cu orice preț să înlăture obstacolul.

Faptul că se obișnuise cu Marcel, adîncise crăpătura periculoasă. Trebuia să-l uite. Va fi un sacrificiu, dar care-i plăcea Severinei, în vreme ce privea profilul lui Pierre, atît de grav în umbră.

Astfel hotărî să îndrepte cursul destinului ei.

D-na Anais primi hotărîrea Severinei cu o plăcere îmbinată cu neliniște.

—Nu vrei să-l vezi și te aprob, zise ea. Nu știu nimic de băiatul acesta, dar prefer să-l știu într-altă casă decît la mine. Nu știu însă cum o să ia lucrurile ! Un prieten al lui Hipolit... în sfîrșit, am să-i spun că ești bolnavă. Și poate că se va plictisi să mai vină aici.

Peste patru zile, pe cînd Severina părăsea casa de întîlnire, o siluetă pe care o recunoscu, înainte chiar de a o vedea, după umbra pe care o proiecta, îi opri trecerea. Era atît de masivă, încît i se păru tinerei femei că interceptează întreaga lumină a serii.

— Am să te însoțesc puțin, zise liniștit Hipolit.

Uimirea opri mai întîi orice reacțiune la tînăra femeie. Dar de îndată ce trecură strada Virène — care era pentru Severina ca anticamera d-nei Anais — și se pomeniră în piața Saint Germain-l'Auxerrois, un fel de strigăt lăuntric trezi pe Severina. Cum, era în stradă, adică acolo unde nu era decît virtute, sănătate, acolo unde redevenea soția lui Pierre, în tovărășia unui client al d-nei Anais, și încă ce client ! Cum, această viață închisă, — ca să-i împiedice proiectarea în afară, Severina renunțase la plăcerea ei cea mai mare, și iată că aceeași viață îndrepta acum spre ea tentaculele ei și nu numai printr-un joc de imagini, dar chiar prin mijlocirea grozavă a lui Hipolit.

Spaima care o făcu pe Severina să treamure, era pricinuită mai puțin de situația în care se găsea, decît de mersul neîndurat al unui destin pe care crezuse că-l va putea modela după dorința ei. Lașitatea aceasta cedă într-o clipă instinctului conservării. Înfruntătoare, gata să strige ajutor, Severina se repezi la un taximetru care trecea. Se împletici numaidecît. Mîna lui Hipolit era pe ea și Severina simți năucirea asemenea aceleia a ocnașilor la primii pași pe care-i fac cu picioarele în lanțuri. Greutateta acestei mîini slei brusc energia tinerei femei.

— Fără mofturi, zise Hipolit cu un ton liniștit. Am să-ți vorbesc și îți voi vorbi. Vrei un colțișor mai retras. Vino.

Se îndreptă sprse o cîrciumioară în apropiere. Deși dăduse drumul Severinei și n-o mai privea, ea îl urmă.

Sala strîmtă era goală. Numai un singur lucrător bea un păhărel de vin alb la tejgheaua murdară. Bea cu plăcere atît de vădită, încît îi făcu poftă și lui Hipolit. Acesta așteptă să fie servit, spre a se întoarce către Severina.

— Ascultă-mă bine, îi zise el atunci, și să nu mă faci să ți-o mai repet. Dacă vrei garanții în privința cuvîntului meu întreabă la Monmartre sau în hale cine este Hipolit Sirianul. Așadar, ți-o repet, dacă vrei să n-ai neplăceri (cuvîntul acesta neînsemnat îngheță pe Severina) să nu-ți bați joc de Marcel.

Își sorbi încet vinul, stătu pe gînduri, căci îi venea greu să dezvolte o cugetare cu șir.

— Pari cinstită și de treabă, așa că vreau să-ți dau o lămurire, urmă el. Marcel e un tînăr care a salvat viața lui Hipolit. Îți dai seama. E mai mult decît ar fi fiul meu. Numai că are un viciu : femeile. Nu mai departe decît anul trecut. fără mine... Ajunge. Ar fi trebuit să bănuiesc că se va îndrăgosti iarăși de una, cînd a vrut să meargă cu tine, dar ce vrei, nu poți să prevezi totul. La început s-a înfrînat... Chiar cînd face prostii, e totuși bărbat... Și apoi copilul acesta e numai natură și s-a lăsat în voia ei. Să nu-ți închipui însă că s-a lăsat dus de povestea cu boala ta. Dacă nu l-ași fi oprit, ar fi venit el acum. N-am voit. E prea violent.

Hipolit se adînci într-o visare grea. Severina avu impresia că o uitase.

— Va să zică, zise el în cele din urmă, m-ai înțeles.

Îi puse din nou mîna pe umăr, o privi cu ochii ficși și încheie :

— Poți s-o ștergi acum.

Printre geamurile cîrciumii, Severina zări umbra lui uriașă și confuză, în fața unui pahar gol.

Deși era în stradă și liberă, tînăra femeie întoarse capul cu violență. Umbra aceasta o fascina. Trebuia să procedeze însă repede, își dădea seama cu toți nervii înebuniți. Încă o zi și cădea în ghiara acestor doi bărbați, dintre care nu știa de cine se temea mai mult, și îndărătul cărora ghicea pe alții tot atît de periculoși și gata să le dea ascultare.

Severina se duse repede în strada Virène.

— Plec, anunță ea pe d-na Anais.

— Ai văzut pe prietenul d-tale? Vă duceți undeva în vacanță? întrebă aceasta, care nu putea înțelege ca Severina să plece pentru totdeauna.

— Da, da, zise tînăra femeie ca să întrerupă orice explicație.

Dacă presupunerea d-nei Anais nu determină pe Severina, cel puțin îi evită să șovăiască mai mult. Chiar pe cînd Hipolit îi vorbea, Severina fusese năpădită de o dorință oarbă de fugă. Dar ca să fugă din casa din strada Virène, nu era deajuns. Severina nu voia, nu mai putea să respire același aer ca persecutorii ei. Un spațiu mare trebuia s-o despartă de Marcel, de Hipolit. Vara începuse. Firește că Pierre obișnuia să-și ia concediul mult mai tîrziu. Va vorbi de spital, de clinică, de rînduiala concediilor. Dar Severina se simțea destul de încercată de toate prin cîte trecuse spre a-l hotărî. Încă odată, iubirea ei o silea să îmbine sentimentele ei cele mai curate cu trăsăturile ei cele mai josnice.

După cum prevăzuse, Severina reuși ușor, simulînd că e bolnavă și manifestîndu-și dorința de a fi singură cu el, să-l convingă pe Pierre. O săptămînă după amenințarea lui Hipolit, soții Sérizy luară trenul pentru o plajă pustie, lîngă Saint-Raphaël.

Pînă pe peronul gării, Pierre și Severina erau nervoși, el pentru toată munca lui, dezorganizată de această plecare bruscă, ea fiindcă tremura să nu vadă apărînd zîmbetul crunt al lui Marcel, — sau umbra uriașă a lui Hipolit. Primele zguduituri ale trenului risipiră toate aceste griji. Minunata singurătate a unui compartiment care alerga în noapte împresură pe Severina și pe Pierre. Aceeași plăcere tinerească luci în ochii lor. Simțiră că se iubesc cu aceeași prospețime, cu mai multă trăinicie decît în călătoria lor de nuntă. Severina mai ales era mișcată la ivirea acestor zile liniștite și delicate, care îi păreau că vor dăinui la infinit.

Fură cele mai frumoase zile din viața ei. Săptămînile pe care le suferise, amenințările care o copleșiseră, înmulțeau facultățile ei de fericire, puternice, numeroase, care îi fuseseră multă vreme, de ajuns. Marea, plaja, soarele, foamea, somnul, scotea din aceste elemente tot ceea ce pot oferi mai intens. Era frumos și senin. Aerul era asemenea unui untdelemn de preț și ușor. Scălda corpul Severinei, corpul acesta de care ea nu mai știa că fusese frămîntat de atîtea mîini, care îi aparținea din nou și care înflorea cu castitate.

Pierre era de asemenea fericit. Odihna priveliștilor frumoase ce-i plăceau, și mai ales faptul că o vedea în toată puterea și nevinovăția, pe femeia, care era toată fericirea lui. Înnotau împreună. Cînd luau o barcă, lopețile lor aveau aceeași cadență. Pe nisip, se jucau ca doi băiețași. Severina nu se simțea cu adevărat bine lîngă Pierre, decît în felul acesta de trai. La Paris, bolnavii, cărțile, articolele lui îi despărțeau, în vreme ce aceste exerciții violente și pure, în care ea era tot atît de pricepută ca el, îi contopeau într-o căldură fraternă.

Cît de drag îi fu lui Pierre în timpul acestor zile neasemuite! Cît de mult se disprețuia acum că riscase să strice o armonie atît de plăcută!

În urma unui abuz sau unui șoc moral prea puternic, anumite intoxicații inspiră victimelor lor o spaimă atît de mare încît adesea tremură la amintirea plăcerilor trecute și

se cred liberate de ele pentru totdeauna. Tot astfel era și cu Severina. Cu gîndul numai la proaspăta bucurie, la iubirea ei înnoită, socoti că e o nebunie să se mai gîndească la casa din strada Virène. Ne mai simțind pintenul care o îmboldea spre locuința aceasta obscură, se mira cu un dezgust adînc de severitutea la care consimțise. Scăpase la timp. Nici o urmă nu mai dăinuia din trecerea ei printre pereții casei d-nei Anais. Nimeni — nici chiar Hipolit — nu va putea regăsi pe Frumoasa de Zi. Ținea acum în propriile-i mîini siguranța ei. Și cum nu s-ar fi crezut invulnerabilă acum în lumina soarelui cald de Iulie, pe malul unei mări liniștite, sub ocrotirea lui Pierre?

Dar chiar armele acestea se întoarseră împotriva ei. Se liniștise prea curînd și chiar din plin. Depărtarea contribui să reducă la proporții umane ceea ce, la Paris, ar fi urmărit-o ca un coșmar. Cînd spiritul realist al Severinei începu să privească apartamentul doamnei Anais ca pe oricare apartament, pe Matilda ca pe o biată fată, pe Marcel ca pe un simplu întreținut și cînd însuși Hipolit nu mai fu pentru ea decît un fel de luptător care se bîlbîie — se crezu definitiv salvată. În aceeași clipă căzu și pavăza ei cea mai sigură: teroarea mistică. Nu-i mai rămase decît rațiunea ca să o apere împotriva vrajei.

Inamicul ascuns în întunecimile trupului, recăpătă viață și căldură.

Într-o zi ploua. Ca urmare i se întîmplă Severinei să cugete că dacă ar fi fost vreme frumoasă în ziua aceea totul ar fi fost evitat, ca și cum forțele care o tîrau n-aveau o răbdare nelimitată, ca și cum n-ar fi așteptat ani de zile în șir spre a se repezi la prada lor încîntătoare și deplorabilă.

Vremea rea sili pe Pierre și pe Severina să stea acasă. El profită de acest lucru ca să pună o comunicare chirurgicală. Ea, mașinalicește, luă cîteva mici ziare ilustrate, pe care le cumpărase la plecarea lor din Paris, necitite în timpul călătoriei și care de la sosirea lor stătea trîntite pe o măsuță. Răsfoi vreo două, deschise pe al treilea. Proza și desenurile

erau tot atît de mediocre, Severina prefera să se uite la anunţuri. Numaidecît, ochii ei se opriră asupra unor rînduri al căror sens nu-l înţelese imediat. Pe urmă literele formară cuvinte care ajunseră la mintea ei :

9 bis, strada Virène.
Doamna Anais primeşte în fiecare zi
în home-ul ei intim
înconjurată de cele trei graţii ale ei.
Eleganţă, farmec, specialităţi.

Severina citi în mai multe rînduri anunţul. Se temea să nu-şi vadă numele. Dar îşi aminti că în strada Virène nu era cunoscută decît sub porecla ei, apoi aruncă o privire înspăimîntată spre Pierre, dar el lucra atent — apoi contemplă marea şi cerul care se luminau.

— Hai să ieşim, zise ea deodată, s-a înseninat.

Dar nici baia, nici preumblarea pe plajă nu o făcură să uite anunţul. La culcare reluă ziarul şi, îndoindu-l în aşa fel ca Pierre să nu vadă pagina, fixă asupra anunţului privirea ei ştească. Era chemarea patroanei casei de întîlnire, semnalul de raliere spre patul Frumoasei de Zi... Cît de bine se deosebea numele tipărit al d-nei Anais de cel rostit. Şi casa ei, femeile ei, Severina însăşi, cît de mult erau transformate, înjosite de aceste calificative mai obscene în lipsa lor de gust decît orice vorbă trivială.

„Home intim . . cele trei graţii, specialităţi" .

Un gust straniu, funest, ca acela al unui medicament cunoscut şi totuşi nou, era în gura Severinei. O căldură ruşinoasă, şi binefăcătoare o pătrunde. Calculă că concediul lui Pierre era pe sfîrşite. Îi fu milă de el, dar nicidecum de ea.

Cum cunoscu Marcel imediat că Frumoasa de Zi se înapoiase ? Niciodată nu-i destăinui aceasta, dar Severina nu se afla de o oră în strada Virène că-i şi auzi glasul. Îşi pierdu oarecum minţile. Se aştepta să vadă pe Marcel, dar faptul că venise atît de repede o făcea să-şi dea seama de tenaci-

tatea acestui bărbat și de mijloacele lui de informație. Nu avu timpul să se gîndească mai mult. Ușa se deschise cu furie. În prag, Marcel, palid, tremura din tot corpul, cu un cutremur adunat în multe zile de mînie.

— Ești singură zise el pe un ton aproape nedeslușit. Cu atît mai rău! Aș fi vrut să fie și un bărbat.

Severina, fără să-și dea seama, se retrase din fața lui, pînă se lipi de zid.

— A trebuit să plec, șopti ea, am să-ți explic.

Marcel rînji, lăsînd să i se vadă dantura de aur.

— Să-mi explici? Stai să mă explic eu.

El scoase cureaua care strîngea șalele lui strîmte și închise ușa cu cheia. Severina urmărea mișcările lui cu o privire prostească, neînțelegătoare. Dar mînuită de o mînă furioasă, cureaua șuieră.

Unde știu Severina să găsească îndemnînarea și forța de a eschiva lovitura, de a prinde cureaua, și unde găsi ea acea energie sălbatică ce îmblînzi pe Marcel, cînd îi zise:

— Nu te mișca, sau, orice ați face voi toți, n-o să mă mai revezi niciodată.

Rămaseră multă vreme despărțiți prin toată lățimea odăii. Răsuflarea lor gîfîitoare popula singură tăcerea care domnea în cameră. Cu timpul, răsuflarea lor se potoli, și tot astfel, puțin cîte puțin, se spulbera imaginea grovază care galvanizase pe Severina: figura ei sfîșiată de o rană infamă, sub privirea lui Pierre. Cu imaginea aceasta, toată vigoarea ei se spulberă. Dar nu mai avea nevoie de ea. Marcel îi zise, cu ochii plecați:

— Nu ești o femeie făcută ca celelalte, orice ar zice Hipolit...

El înălță privirile, auzind un zgomot înăbușit. Severina se prăbușise. Se repezi la ea și o așeză pe pat. Pe jumătate conștientă, înălță brațele ca să se apere.

— Nu-ți fie teamă, nu-ți fie teamă, draga mea, bîlbîi Marcel.

N-o atinse în ziua aceea. Pe chipul lui de înger decăzut se putea citi un sentiment mai profund decît dorința.

A doua zi reveni același om de totdeauna și intră în camera Seveirinei cu rînjetul lui obișnuit. Dar cînd o luă în brațe, ea simți, după o imperceptibilă vigilență a mușchilor lui, că se temea să nu-i facă rău și că se silea să-i producă plăcere. Ea însă simți mai puțină plăcere ca de obicei. Și

plăcerea aceasta scăzu necontenit, pe măsură ce Severina devenea conștientă de o putere care nu mai era numai senzuală.

Înaintea fugii Frumoasei de Zi, Marcel îi propusese să iasă împreună într-o seară. Firește că Severina refuzase categoric. Cum la epoca aceea, ținea încă la prestigiul lui, ridicase doar din umeri și nu mai revenise asupra acestui subiect. Dar acum stăruia cu încăpățînare în propunerea lui. Voia să fie unit cu amanta aceasta, în care deosebise vag o esență care îi era necunoscută, printr-o legătură mai delicată decît simple întîlniri, fie chiar zilnice, într-o casă publică.

La rîndul ei, Severina asculta de legea fatală a plăcerii fără spiritualitate și căuta deci s-o reînvieze în chip nefiresc atunci cînd ea își micșora intensitatea. Ca să trezească plăcerea pe care i-o procurase Marcel, ea recurgea din ce în ce mai des la evocarea misterului periculos de care era înconjurată viața acestui tînăr. Dar imaginația ei uză repede această resursă, insistențele lui Marcel de a ieși cu ea o găsiră mai dispusă să primească. Se gîndi că, venind în contact cu viața lui suspectă, va regăsi, fie chiar și numai pentru scurt timp, teama aceea care alcătuise străfundul voluptății ei. Îi plăcu cu atît mai mult să se gîndească la o seară petrecută cu el, cu cît aceasta îi părea un lucru imposibil. Cum putea oare să admită să iasă noaptea tîrziu fără Pierre ?

Dar, în inconștient, pîndea ocazia, și ocazia aceasta, care se oferă totdeauna acelora care o așteaptă, sosi în sfîrșit. O operație în provincie, sili pe Pierre să părăsească Parisul pentru douăzecișipatru de ore.

Marcel și Hipolit o așteptau pe Severina la cîrciuma de lîngă biserica Saint-Germain-l'Auxerrois. Nu rosteau o vorbă, așa cum obișnuiau de cele mai dese ori cînd erau împreună, dar securitatea profundă care hrănea atunci tăcerea lor, le lipsea acum. Faptul că Marcel ieșea cu o femeie nu-l tulbura pe Hipolit. Tovarășele lor știau să-și țină rangul și să lase pe bărbați să vorbească între ei, sau să viseze. Frumoasa de Zi nu putea face parte din categoria aceasta. După jignirea care i-o făcuse ca să plece fără voia lui, cum de putea Marcel să-i acorde favoarea s-o ia o seară întreagă cu ei ? Nici n-o bătuse măcar, Hipolit era sigur. Și el suferea, recunoscînd în acest semn o lașitate care îi fusese totdeauna străină, stricîndu-i puținii cărora le admirase îndrăzneala și loialitatea

— Păcat, mormăi Hipolit, eu l-am dus la d-na Anais.

Apoi, fiindcă trecutul lui nepătruns îi făurise înțelepciunea, răsuci o țigare, gîndindu-se că n-ar strica să mănînce, căci îi era foame.

Severina sosi înainte de ora fixată. Gestul acesta de respect descreți puțin fruntea colosului. Fu de asemenea satisfăcut de tonul nepăsător cu care Marcel se adresă Frumoasei de Zi :

— Îți stă bine cu pălărie.

Dar tînărul simți după bucuria lui dezordonată, că n-ar fi reușit să-i vorbească pe acest ton dacă n-ar fi fost în umbra lui Hipolit.

— Unde mîncăm ? întrebă acesta.

Marcel propuse cîteva restaurante cunoscute, pe bulevarde. Severina le refuză unul după altul.

— Taci, îi zise Hipolit. Mi se pare că Marcel vorbește cu mine.

Apoi, adresîndu-se prietenului său :

— Destulă trăncăneală. Vreau să halim bine, așa că mergem la Maria. S-a făcut.

Cînd Hipolit hotăra ceva, nu aștepta niciodată consimțămîntul. Plăti și plecă. Ceilalți făcură la fel, dar nu fără ca Marcel să fi consultat cu privirea pe Severina. Vigilența anmală a lui Hipolit surprinse această mișcare.

— Treci înainte, Frumoasă de Zi ordonă el.

Cînd fu singur cu Marcel, rosti pe un ton în care amenințarea se îmbină ciudăt cu rugămintea.

— Dacă vrei să nu fac vreo poznă, fii bărbat. Cel puțin cînd ești cu mine.

Restaurantul pe care-l indicase Hipolit, se afla situat la începutul străzii Montmartre. Se duseră acolo pe jos. Severina înainta ca într-un vis rău între acești doi bărbați tăcuți, care o conduceau, prin Halele pustii, nici ea nu știa unde. Dacă Marcel ar fi fost singur, nu l-ar fi urmat, dar îi era de ajuns să audă pasul tăcut al lui Hipolit, ca să nu mai aibă un pic de voință. Cu toate acestea, înfățișarea sălii în care intrară, o liniști. Ca toți aceia care nu cunosc viața tainică a Parisului, Severina — fiindcă tovarășii ei erau în marginea societății, — credea că nu trăiau decît în spelunci. Restaurantul minuscul era însă foarte curat și primitor. O tejghea lucea lîngă intrare. O duzină de mese cu tacîmurile lor lucitoare completau mobilierul.

— Ce mulțumită o să fie Maria, zise un bărbat cu o vestă de lînă și cu priviri afabile, care stătea îndărătul tejghelei.

Pe cînd saluta politicos pe Severina, pe ușa din fund care dădea în bucătărie, apăru odată cu un miros de usturoi și de bucate, un fel de gogoloi în capod și fustă.

— Nu vă e rușine, banditilor, exclamă ea, îmbrățișînd năvalnic pe cei doi prieteni. Patru zile fără să veniți să vedeți pe Maria.

Accentul ei meridional vibra cu blîndețe și tinerețe, iar Severina zîmbi, pe cînd femeia aceea o privea, atît de buni erau admirabilii ei ochi negri, imensi, cu toată grăsimea care îi deformase de timpuriu chipul.

— Bună seara fetițo, îi zise Maria. Căruia din ăștia doi aparții ?

— Stai să fac prezentările, replică cu gravitate Hipolit. D-l Maurice, un prieten (era bărbatul de la tejghea). D-na Maurice (era Maria).

Și arătînd-o pe Severina :

— D-na Marcel.

— Îmi închipuiam eu, zise Maria cu glas de mamă. Marcel ăsta . . .

Dar schimbînd deodată tonul, serioasă și confidențială, întrebă :

— Ce mîncați, copii ? Firește, specialitatea mea, varză umplută și pe urmă ?

Hipolit alese bucatele. Maurice oferi aperitivele.

Marcel strînse de talie pe Severina care nu se împotrivi, ci se lipi de el ea însăși, fiindcă totul în sala aceasta avea un caracter puternic, bărbătesc, și parcă ceva interzis.

Intrau bărbați. care strîngeau mîna lui Maurice, lui Hipolit, lui Marcel și salutau pe Severina. Cîte unii erau însoțiți de femei. Acestea nu zăboveau la tejghea, ci se duceau să se așeze cuminte la masa care le era arătată cu un gest sau un cuvînt scurt de însoțitorii lor. Bărbații aceștia, oricît se deosebeau între ei, prin statură, prin îmbrăcăminte, prin accent, aveau totuși un ce comun și nedeslușit : felul lor de viață. Acest ce, era în gesturile, în cuvintele, în felul lor de a-și ține capul, în ochii lor vioi și leneși. Convorbirea lor avea ca obiect principal cursele și afaceri de care nu pomeneau decît prin aluzii.

Încăperea prost aerisită începuse să se încălzească. Alimentele copioase și sățioase, condimentate peste măsură de Maria, vinurile bogate în alcool, adăugau temperaturii o căl-

dură lăuntrică foarte vie. Și deși la toate mesele ținuta era „regulată", cum îi plăcea lui Hipolit să spună, felul neiscusit cum mîncau acești meseni cu umerii aplecați, dădea Severinei impresia unei mese clandestine și periculoase. Ea nu privea pe nimeni, nu asculta vorbele în șoaptă de la celelalte mese, nici acelea ale lui Hipolit și ale lui Marcel. Ceea ce o făcea să simtă însă o voie bună nespusă, era totalitatea acestor vieți necunoscute, suspecte, eliberate, (înțelegea în sfîrșit acest cuvînt de care Marcel se servea adesea), care acționau asupra ei ca un filtru masiv.

Nimeni dintre cei de față nu se grăbea să plece, exceptînd femeile care, una cîte una, plecară.

„Unde se duc" ? se întrebă Severina, străbătută de un fior ușor sub valul de imagini vagi care depășeau în desfriu nemernic, pe acelea cu care o copleșise strada Virène.

— E timpul să plecăm, zise deodată Hipolit. Mergem să mai bem un pahar într-altă parte.

Marcel șovăi o clipă, apoi îi șopti la ureche :

— Nu pot . . . Frumoasa de Zi.

— Ia spune-mi, Maurice, întrebă Hipolit ridicînd glasul, dacă ai risca o neplăcere într-un local, ți-ai lua nevasta ?

— Mi-ar pretinde-o.

Hipolit se ridică, Marcel și Severina la fel. Pe stradă, Hipolit dădu cu condescendență brațul Frumoasei de Zi.

— Oricum, ești fată bună, zise el.

Dădu din umeri, și adresîndu-se lui Marcel.

— Și apoi, nu e nici un pericol.

O frică ucigătoare o cuprindea pe Severina, nu atît din pricina pericolului a cărui natură o ignora, cît din pricina promiscuității nebunești în care se afunda. Dar, printr-o stranie contagiune, contactul lui Hipolit, natura mediului pe care îl părăsise, nu îngăduiau acestor temeri să iasă la lumină.

Localul în care îi duse Hipolit era un bar mic, deschis toată noaptea, în fața Halei de zarzavaturi. Acolo începeai să simți spelunca. Mesele mînjite, rămășițele de pe pardoseala lucioasă, vidul sălii și lumina ciudată, totodată obositoare și confuză, îți strîngeau inima. Afară treceau căruțe grele, încărcate cu o pradă nelămurită, cu cai lucioși și oameni pe jumătate adormiți, încălțați cu cizme groase și ținînd în mîini bice uriașe. Un fel de barbarie domnea prin partea locului.

Hipolit și Marcel beau drojdie și păreau că se dezinteresează de lumea de afară.

Dar văzînd un grup trecînd pragul barului, Severina apucă brațul amantului ei care, în clipa aceea, îi păru singura ei protecție împotriva unei amenințări grozave.

— Fii liniștită, zise Marcel printre dinți... am făcut bine că am venit. Sînt trei.

Necunoscuții se așezară liniștiți la masa lui Hipolit și unul din ei, cel mai mărunt, ciupit de vărsat, aruncă o privire repede asupra Severinei.

— Poți să vorbești, zise Hipolit, e nevasta lui Marcel.

Severina își simți capul pustiu și greu, dar chiar dacă ar fi fost cu mintea limpede n-ar fi priceput nimic din convorbirea care începuse, căci era prea iute și misterioasă. Convorbirea aceasta avu loc între Hipolit și cel ciupit de vărsat. Tovarășii celor doi interlocutori își sprijineau șeful prin prezența și tăcerea lor. Deodată, Severina auzi pe bărbatul scund, mormăind :

— Hoțule !

Apoi văzu pe Marcel ducînd mîna la buzunarul vestei, în care timp cei trei adversari făcură același gest. Dar pumnul lui Hipolit strînse cu putere brațul lui Marcel.

— Fără belele, micule, îi spuse el cu blîndețe. Nu cu neputincioșii aceștia.

Dădu la o parte masa și apucă mîna omului ciupit de vărsat.

Mîna acestuia era băgată în buzunar, iar degetele lui strîngeau un revolver. Hipolit îi îndreptă arma spre propriul său pintec și îi zise :

— Mare ispravă îmi făcuși !

O clipă, se putea crede că omul avea de gînd să tragă, apoi își plecă ochii sub privirea cruntă a lui Hipolit.

Atunci acesta porunci :

— Haide, dă-l. Îl ai la tine, știu.

Ca sub efectul unei hipnoze, omul cu fața ciupită de vărsat, scoase din celălalt buzunar un pachet pe care îl dădu lui Hipolit.

— Pachetul e intact, spuse acesta. Nu vă mai reținem.

Cei trei bărbați se îndreptară spre ușă. Marcel le strigă :

— Pentru cuvîntul „hoț" pe care l-ai spus, o să-ți rămîn dator. Ne mai vedem noi.

— E iute, bărbatul tău, zise Hipolit către Frumoasa de Zi, cu mîndrie.

Un fel de amețeală o cuprinse pe Severina, dar nu din pricina fricii. Ochii ei mai mari, mai frumoși, se fixară pe ai lui Marcel. El înțelese că-i admira curajul, fiindcă fusese cel dintîi care se gîndise să dezlănțuiască moartea.

— Îl voi avea pe cel ciupit de vărsat, chiar dacă ar trebui să-l urmăresc pînă la Valparaiso, așa cum l-am urmărit și pe celălalt.

Hipolit îl întrerupse cu asprime.

— Nu-ți mai da importanță, istorisind isprăvile tale. Duceți-vă la culcare, eu am de lucru.

Și se întoarse spre Severina :

— Te-ai ținut bine, zise el. Nu vrei și tu puțin ?

Ea nu pricepu ceea ce-i propusese, dar refuză.

— Ai dreptate, zise Hipolit. Asta nu-i pentru toată lumea. Iubiți-vă, copii.

Cînd se pomeni singură cu Marcel, Severina întrebă :

— Ce mi-a oferit ?

— Cocaină, răspunse amantul ei cu un gest disprețuitor. A luat cam un sfert de kilogram de la individul ciupit de vărsat. Se duce s-o plaseze, așa că vom fi bogați pentru o lună.

Severina nu vru să-l urmeze pe Marcel la el, nici măcar să schimbe cartierul. I se părea că acesta, cuprinzînd strada Virène, circiuma, restaurantul Mariei și barul din care ieșise. era singur propice exceselor ei. Dar ca înfrigurată de toate prin cîte trecuse și simțind o dorință neînfrîntă pentru Marcel, se lăsă condusă într-un hotel interlop de prin apropiere, și acolo, într-o cameră murdară, cunoscu cea mai minunată plăcere.

De abia se iviră zorile, că Severina se trezi din somn.

— Trebuie să plec, zise ea.

O clipă Marcel, pe care noaptea aceasta îl redase instinctelor lui, reacționă :

— Vrei să-ți bați joc de mine ? întrebă el amenințător.

—Trebuie să plec, repetă Severina.

Ca în ziua cînd ea îi smulsese cureaua, el simți că o putere, pe care n-o cunoștea, dar pe care nimic n-ar fi putut-o înlătura, susținea pe tînăra femeie.

— Bine, mormăi el, te însoțesc.

— Nu se poate.

Din nou, privirea aceasta irezistibilă, a cuiva care-și apără viața, făcu pe Marcel să cedeze. O conduse pe Severina pînă la un taximetru și o lăsă să plece. Atîta timp cît putu să vadă farurile mașinii, nu se mișcă din loc, ca și cum ar fi fost fermecat. Apoi trase o înjurătură strașnică și se duse să se consulte cu Hipolit.

Numai în patul ei, Severina avu timpul să se gîndească la ce s-ar fi petrecut dacă Hipolit ar fi fost mai puțin pripit în mișcări sau dacă omul ciupit de vărsat ar fi tras. Atunci începu să tremure ca și cum ar fi avut un acces de febră.

Pierre se înapoie din călătorie după cîteva ceasuri, cu trăsăturile foarte obosite.

— Nu mă lăsa singură, îl imploră Severina. Nu pot să trăiesc fără tine.

Timp de cîteva zile, Marcel nu se mai duse în strada Virène. Severina nu se neliniști : nu mai aștepta nimic de la el. Cînd o revăzu, el îi zise numaidecît :

— Astă seară ieșim împreună.

Ea refuză foarte liniștită. Avea impresia de a fi în prezența unui străin inofensiv. Marcel, de altfel, nu se arătă deloc violent. Întrebă pe un ton aproape blînd :

— Poți să-mi spui pentru ce nu vrei ?

— Toată lumea știe aici că nu sînt liberă.

— Caută să devii. Îți dau cuvîntul meu de bărbat că vei avea tot ce-ți trebuie.

— E cu neputință, răspunse Severina.

— Va să zică îl iubești ?

Severina tăcu.

—Bine, șopti Marcel și plecă.

Ea crezu că-l îmblînzise definitiv. Totuși, părăsind casa d-nei Anais, se întoarse în mai multe rînduri ca să vadă dacă nu cumva era urmărită de Marcel sau de Hipolit. Nevăzînd nimic suspect, se înapoie acasă.

În seara aceea, într-un bar din piața Blanche, Hipolit și Marcel beau în tăcere la o masă. Un tinerel se apropie de ei.

— Știu totul, domnule Hipolit, anunță el pe un ton respectuos. Am făcut pe electricianul.

Dădu adresa, etajul și adevăratul nume al Frumoasei de Zi.

Hipolit lăsă să plece pe spionul lui și zise lui Marcel :

— Acum, cînd vrei și ce vrei.

Dacă ar fi știut soarta pe care șiretenia lui o pregătea singurei făpturi care îi era scumpă în această lume, Hipolit căruia totuși, nu-i plăcea sîngele, ar fi ucis, înainte ca să vorbească, pe tînărul palid care venise să-i dea informații.

VIII

Fie din onestitate, fie prin efectul unui sentiment mai complex împotriva căruia se zbătea în zadar, fapt este că Marcel nu îndrăzni în primele zile să se folosească de armele pe care le dobîndise în contra Severinei. În vreme ce șovăia, interveni însă o umbră.

Într-o joi, pe la ora 4 (toate amintirile acestei zile rămăseseră adînc întipărite în memoria Severinei) d-na Anais se prezentă pensionarelor ei și le spuse :

— Făceți-vă frumoase, fetelor. E un domn foarte bine și vrea ca toată lumea să fie aici.

Urmîndu-și tovarășele, Severina nu avea nici o presimțire. Cu pasul liniștit, cu talia dreaptă, intră în camera cea mare. Clientul se uita pe fereastră. Nu i se vedea decît spatele. Dar vederea spatelui acesta strîmt și osos făcu pe Severina să se retragă cu un pas. O clipă încă și deschidea ușa, ca să fugă, ca să se ascundă. Și atunci d-na Anais n-ar mai fi revăzut-o. Gestul acesta Severina nu reuși să-l facă. Noul client al străzii Virène se întoarse și Severina copleșită, zdrobită, cu o singură lovitură, nu mai avu puterea să facă un pas și începu să suspine adînc.

Ochii mici și spălăciți ai lui Henri Husson se opriră asupra ei. Aceasta nu ținu decît o clipă, dar Severina avu impresia că fusese prinsă într-o rețea din care nu mai putea să scape. Cît de ușoară era silueta masivă a lui Hipolit pe lîngă privirea sfredelitoare a lui Husson.

— Bună ziua, doamnelor, luați loc vă rog, zise acesta.

— E drăguț, nu e așa Matildo ? exclamă Charlota.

Sunetul acestor două glasuri încrucișate, confruntarea celor două aspecte ale existenței ei, sfîrșiră prin a o zdrobi pe Severina. Căzu, mai mult decît se așeză pe un scaun, cu mîinile împreunate ca pentru a reține între degetele ei crispate puțina viață și puțina rațiune care îi mai rămăseseră.

— Nu vrei să iei nimic, domnule? întrebă d-na Anais.

— Ba da... Tot ce doresc doamnele... Dar cum se numesc? A!... D-ra Charlota, d-ra Matilda și... Frumoasa de Zi? Frumoasa de Zi... Ciudat nume, dar e frumos.

Întrebuința toate resursele muzicale ale glasului său, tot farmecul lui enervant. Degetele Severinei se descleștară și brațele îi căzură moi de-a lungul corpului de parcă ar fi fost de paie.

Băuturile fură servite. Charlota voi să se așeze pe genunchii lui Husson. Acesta se opuse curtenitor.

— Mai tîrziu, d-ră, zise el. Pentru moment mă mulțumesc cu prezența Dv...

Vorbi de mii de lucruri neînsemnate, dar cu expresii din ce în ce mai alese și fiecare din frazele lui sfîșia sufletul Severinei. Nu-i era nici teamă, nici rușine, ci numai o neliniște vagă care o chinuia nespus. Cu aceeași siguranță. Husson provocă Charlotei răspunsuri echivoce și rîsete triviale. Făcu să dăinuiască jocul acesta de contraste o oră întreagă, în timpul căreia abia dacă se uită la Severina. Dar atunci cînd o privea, clipea des din ochi și Severina ghicea cu groază că mișcările acestea trădau la el o voluptate imensă.

„Pînă unde va merge el ca să-și satisfacă voluptatea?" se întreba acum Severina care-l cunoștea pe Husson.

Dar el plăti consumația, puse cîteva bancnote pe masă și zise:

— Vă rog să împărțiți între d-vs. această amintire.

Severina zdrobită, îl lăsă să plece din odaie. Îndată ce Husson ieși, Severina, înebunită ieși după el. Voia să știe, să se asigure... Husson, în anticameră, își lua rămas bun de la d-na Anais. Oare voia să plece cu adevărat, sau aștepta s-o vadă apărînd pe Severina?

— Oprește-te, îngînă Severina, întinzînd brațele spre Husson. Trebuie...

— Haide, Frumoasă de Zi, zise d-na Anais, d-ta care ești atît de rezervată și de bine crescută! Ce va gîndi domnul?

Husson lăsă să treacă cîteva secunde ca să nu piardă nimic din prețul pe care-l înfățișa această chemare la ordine. Pe urmă rosti:

— Aș voi să rămîn singur cu doamna... Absolut singur.

— Ei, dar ce ți-e, Frumoasă de Zi? Condu pe domnul în odaia d-tale.

— Nu acolo, nu acolo...

— Nu, vă rog, nu trebuie să schimbați nimic din obiceiurile d-voastră pentru mine, zise Husson cu un glas care tremura ușor.

Cînd ușa se închise și ei rămaseră singuri, un val de isterie învălui pe Severina.

— Cum ai putut?... Cum ai îndrăznit? striga ea. Să nu-mi spui că întîmplarea te-a adus aici. Știai că sînt în casa aceasta. Dumneata ai fost cel care mi-ai dat adresa ei. Pentru ce? Da, pentru ce?

Ea nu-i dădu răgaz să răspundă, căci o presupunere îi trecu prin minte.

— Cred că nu speri că mă vei avea prin acest mijloc, urmă ea pe un ton și mai pripit. Adun lumea de pe stradă, mă arunc pe fereastră... Să nu faci un pas. Mi-e silă de d-ta așa cum nu mi-a fost niciodată silă de cineva.

— E patul d-tale? întrebă încet Husson.

— Ah! iată ce căutai. Da, aceasta e odaia mea, da, acesta e patul meu. Ce mai vrei să știi? Ce fac, felul cum fac? Fotografii? Ești mai murdar decît toți aceia pe care i-am văzut aici.

Severina se opri, fiindcă el o asculta cu o desfătare prea vădită.

Husson așteptă puțin, apoi, văzînd că Severina era hotărîtă să tacă, îi luă mîna și i-o mîngîie cu vîrfurile degetelor lui lungi. O oboseală mare amestecată cu recunoștință, tristețe și milă i se încreți pe frunte.

— Tot ce spui e drept, observă el în șoaptă, dar cine ar putea să mă scuze mai bine ca d-ta?

Severina fu zdrobită de acest răspuns. Căzu pe pat. Înfățișarea ei de femeie rătăcită... covorul acela roșu... toate îi produseră lui Husson o plăcere pe care o credea stinsă. O gustă în tăcere, apoi o oboseală, o tristețe și o milă nesfîrșită îl împresurară deodată.

O clipă, Severina și el se priviră ca două biete animale care suferă o boală incurabilă dar pe care n-o înțelegeau.

Husson se ridică. Evita să facă cel mai mic zgomot, ca și cum s-ar fi temut să nu trezească puterea necurată care îi făcuse să se întîlnească în casa aceasta. Severina însă nu dobîndise asigurarea care, singură, putea să-i redea liniștea.

— O clipă, doar o clipă, te rog, îl imploră ea.

Rugămintea ei pasionată încreți din nou fruntea lui Husson. Cu totul în prada unei neliniști nespuse, ea nu observă

nimic. Trîntită pe pat, cu rochia ușor ridicată din cauza mișcărilor corpului, cu mîinile înfipte în cuvertura roșie, îngînă :

— Pentru Dumnezeu... lui Pierre... n-o să-i spui nimic ?...

În orele lui cele mai urîte de depravare, Husson n-ar fi putut admite ideea unei atari denunțări. N-o admise cu atît mai mult, nici în clipa fatală. Dar cum ar fi putut să neglijeze prilejul acestei mari voluptăți pe care i-o oferea însăși Severina ? Pentru că ea își păstra aceeași figură rătăcită, el făcu un gest evaziv.

Imediat ieși în stradă căci se simțea incapabil de a-și mai susține o clipă mai mult, atitudinea pe care o luase și nu voia să piardă cel mai neașteptat și cel mai veninos dintre fructele pe care le culesese în ziua aceea.

Severina auzi trîntindu-se poarta grea care dădea în stradă. Se ridică în picioare, alergă la d-na Anais, îi apucă mîinile și șopti ca o nebună :

— Plec, plec. Să nu mă uitați. Dacă vine cineva să întrebe de mine, nu știi cine sînt. Dacă voi fi forțată să mă întorc, să nu mă recunoști... În fiecare lună vei primi o mie de franci. Vrei mai mult ? Nu ? Mulțumesc, d-nă Anais... Dacă ai ști...

IX

Orele pe care le petrecu Severina în seara aceea, aşteptîndu-l pe Pierre, cu greu se pot povesti. Ardea de nerăbdare să-l vadă şi totuşi îi era teamă nespusă. Oare Pierre ştia ceva? Poate Husson cunoştea adresa clinicii lui şi plecînd de la d-na Anais... Severina îşi aminti deodată că el şi Pierre făceau parte din aceeaşi club sportiv. Fără îndoială, Pierre nu se ducea decît foarte rar la club, dar nu se putea oare ca să se fi dus tocmai în ziua aceea?

Frica dusă la extrem se aseamănă cu gelozia, prin aceea că orice posibilitate cît de neînsemnată devine certitudine la acela care suferă. Ipotezele examinate pe rînd de Severina se schimbau numaidecît în fapte. Nu se mai îndoia de dezastru. Această frică desăvîrşită, neinteligentă, avu ca efect din primele clipe ale martirului ei, să impună Severinei ca un adevăr iminent, asigurarea că Husson va vorbi. Ce principiu, ce morală, puteau să-l reţină? Nu se purtase oare cu ea fără nici un menajament? Atunci cînd o tratase ca pe partenera sa de perversităţi? Firește, va vorbi. Cînd? Era treaba demonului pe care îl purta în el, aşa cum îl purtase şi ea pe al ei...

Nimeni mai bine decît ea nu putea să-şi dea seama cu cîtă înverşunare şi în acelaşi timp cu neputinţă, judeca depravarea ei nesfîrşită. Nu avea nici remuşcări şi nici măcar păreri de rău. Simţise prea mult cum o mînă neomenoasă o cufundase în făgaşe tot mai adînci. Ar fi refăcut, o simţea lămurit, toate etapele acestui drum plin de noroi, dacă soarta i-ar fi îngăduit să-şi reînceapă viaţa. O simţea, o ştia. De aceea, în neliniştea care o împresurase, îi fusese răpită pînă şi sfîşietoarea blîndeţe a căinţei, pînă şi diversiunea de a urî pe Husson. La rîndul său, el urmărea calea trasă pentru el divinităţile interzise şi crude.

O pedeapsă zdrobitoare o va ajunge pentru o greşeală pe care o făptuise, fără îndoială, dar inconştient, aşa cum cade cineva într-o prăpastie cînd a fost cuprins de ameţeală. Per-

ceperea acestei nedreptăți făcea că groaza Severinei nu mai avea ca singură cauză ceea ce i se va întîmpla ei și lui Pierre, dar și perceperea unui univers întunecos care întrebuințase împotriva ei, larve și pitici, giganți și filtruri. Și, din cînd în cînd, gemea ușor, asemenea unei copile pierdute.

Instinctul de a-și apăra iubirea pînă în domeniul absurdului (aceasta era convingerea ei), era atît de puternic la Severina încît, ghicind sosirea lui Pierre, avu puterea să-și schimbe figura. Dar n-avu puterea să-i iasă înainte. Toate mișcările pe care le auzea făcîndu-le doctorul, se repercutau cu lovituri surde în pieptul ei... Pasul lui era liniștit... Își scotea pălăria, se oprea în fața oglinzii din vestibul... ca totdeauna.

Dar poate că aceasta o făcea să-și liniștească sentimentele prea sălbatice, ori prea deznădăjduite.

Reținîndu-și respirația, Severina își pironi ochii pe ușa pe unde trebuia să intre. Numaidecît va ști tot. Fiecare secundă îi aducea o certitudine mai funestă. Pentru ce Husson ar fi așteptat? Ea cunoștea puterea elanurilor pe care nimic nu le controlează. Avu impresia că niște insecte mari îi umblau prin tîmple; apoi își curmară dintr-odată lucrarea. Deodată ușa se deschise.

Dacă Severina n-ar fi simțit caracterul provizoriu al minunatei eliberări care o împresura, ar fi binecuvîntat necazurile care i-au pricinuit-o. Asemenea unui havuz comprimat și redat deodată tîșnirii sale, astfel reveni viața în trupul Severinei. Pierre îi zîmbea, Pierre o îmbrățișa. Pînă a doua zi nu mai avea să se teamă de nimic. Valul de fericire care îi năvăli în ochi îi dădu puritatea și delicatețea lacrimilor.

Petrecură noaptea împreună. După ce Pierre adormi, ea se ridică ușor din pat. Nu voia să doarmă. Oare un condamnat la moarte nu-și leagănă ultimele clipe cu amintirea locurilor iubite? Severina asculta suflul lui Pierre.

— Este al meu încă, al meu, își spunea ea...

Trupul acesta frumos, figura aceasta chipeșă, inima aceasta plină de ea, totul va fi în curînd pustiit. Severina, plecată peste părul lui Pierre, șoptea aproape inconștientă:

— Iubitul meu, băiatul meu mic, cînd vei afla, să nu suferi prea mult. Pentru ce, pentru ce? Te iubesc cu o dragoste și mai mare. Fără toate aceste suferințe, n-aș fi știut. Să nu suferi prea mult. N-aș putea, n-aș putea...

Căzu cu fața pe pernă. Îl plîngea pe el și pe ea și soarta care învrăjbise trupul și sufletul în două sfărîmături ce nu

se pot lega între ele, durerea pe care fiecare o poartă în sine și n-o iartă celuilalt.

Pe urmă își reaminti toată viața lor comună. Mici amănunte pe care crezuse că le uitase pentru totdeauna, îi reveneau acum în minte. La fiecare din ele, atingea ușor umărul lui Pierre, capul lui și repeta ca un descîntec :

— Să nu suferi prea mult... Fă din mine ce vrei, dar nu suferi atît.

În mijlocul amintirilor, al neliniștilor și al rugăciunilor ei, văzu ivindu-se zorile.

Mai de mult, odată, în urma primei sale vizite la d-na Anais, Severina crezuse că această lumină nehotărîtă îi va distruge speranța. Îi fu milă de această teamă copilărească. Ce nevinovată fusese ea atunci ca să creadă că fără nici un indiciu va putea fi descoperită. Totul depindea de ea. În vreme ce astăzi... Altul, cu un singur cuvînt, putea să mînjească cu cel mai murdar noroi viața cea mai curată. Și cuvîntul acesta va fi rostit. Husson nu va rezista plăcerii care îi adîncea pleoapele.

Își întrerupse gîndurile. Pierre se trezea. Ce scurtă fusese noaptea aceasta.

Severina făcu totul ca să întîrzie plecarea soțului ei la spital. Strada îi părea tixită de pericole. Vedea pe Husson sau alt mesager de-al lui pîndind la fiecare răscruce. Totuși, trebui să-l lase pe Pierre să plece.

— Dejunezi acasă desigur ? întrebă ea în clipa în care o părăsea. Nimic nu te poate împiedica ? Mi-o făgăduiești ?

Și dimineața începu să se scurgă ciocănind, picătură cu picătură, secundă cu secundă, inima Severinei. Fiecare din aceste frînturi de timp puteau să-i comunice lui Pierre adevărul. Și erau atîtea frînturi de timp care o mai despărțeau de el Husson... Pierre... Pierre... Husson... Contempla necontenit aceste două chipuri, și acela pe care-l îndrăgea pălea în fața celuilalt, mărit, sticlos. Chipul ei spiritual se reducea la acel vîrf subțire, care sfredelind materia cenușie, împingea la demență. Severina înțelese că nu va mai putea suporta multă vreme unui asemenea asalt. Trebuia ca Pierre să n-o mai părăsească niciodată. Să plece cu el ? Va refuza. Care nu epuizase arma ei cea mai bună ? În tot cazul, ar fi trebuit să se întoarcă, și Husson ar putea vorbi oricînd.

Cînd pendula bătu ora 12, o neliniște mai grea încă decît aceea din ajun înlănțui gîndurile Severinei. Timpul care trecea rodea necontenit răgazul ce-i fusese acordat. Pericolul spo-

rea ca o furtună și fiecare oră ducea la acea aleasă de Husson. Conștiința aceasta făcu pe Severina să nu mai distingă lămurit obiectele care se aflau în jurul ei.

Ea simți chiar că prezența lui Pierre nu va mai izbuti să desfacă nodul care o sugruma.

Cu toate acestea, se mai lupta împotriva invizibilului, iminentului ei adversar.

— Mă simt mîhnită, zise ea soțului ei după ce se asigură — după cîte neliniști — că el încă nu știe nimic. Vrei să anunți la spital că nu poți să mă părăsești ?

Severina avea farmecul unei fetițe foarte bolnave. Nu putu s-o refuze.

În dese rînduri, în cursul după amiezii, avu prilejul să se mire de privirile intense și lacome cu care îl învăluia Severina. Sentimentul precarității mizerabile a odihnei împruta ochilor atîta strălucire. Și ce odihnă. Fiecare zbîrnîit al telefonului oprea inima nefericitei femei. În cele din urmă, nu mai putu să se rețină și răspunse ea însăși.

— Aceasta mă distrează, explică ea pe un ton sfios.

Pe urmă sosi ora poștei. În vreme ce Pierre, înainte de a le dechide, examina plicurile, Severina crezu că va leșina.

— Nimic nou ? avu ea curajul să întrebe peste cîteva minute, după ce-și potrivi chipul și glasul.

— Nu, răspunse el, fără să știe de ce povară grea o liberase.

Și noaptea aceea, dormiră în același pat, căci chiar în apartamentul lor, Severina simțea pericolul la pîndă și nu era liniștită decît la contactul cu bărbatul pe care avea să-l piardă. Nu putu să doarmă, pîndind respirația soțului ei, a unui somn fericit, pe care, fără îndoială, nu era să-l mai audă.

Cînd se va face din nou ziuă, simțea că nu va mai putea reține pe Pierre, în cazul că el ar afla adevărul. Afară doar dacă ea însăși... O clipă, aproape că se decisese. Nu era oare mai bine să-i spună totul ? Dar simți numaidecît că-i va fi cu neputință. Se va duce în oraș, acolo unde era desigur în căutarea ei. Se vor întîlni... Și Severina căzu inertă pe pernă.

Amețeala ei fu de scurtă durată, însăși forța spaimei care o doborîse o făcu să-și revină. De vreme ce mai avea cîteva ore, trebuia să le utilizeze, să se gîndească, să se zbată. Va vedea pe Husson, îl va implora... Nu... Dimpotrivă...

Era cea mai mare greșeală... Va simți plăcere văzînd-o îngrozită, așa cum simțise atunci cînd, tăvălită pe patul ei de prostituată, îi cerșea tăcerea... Nu, dimpotrivă. Husson trebuia să creadă că nu-i era frică de nimic. Poate că atunci... Și Severina, — disperarea totală e imposibil de suportat — se agață de această speranță.

Chiar în dimineața aceea, Husson telefonă soților Sérizy. Știa că Pierre era la spital și că Severina îi va răspunde. Curiozitatea îl călăuzea numai. Severina va continua să-l creadă capabil de infamia pe care o bănuise în tulburarea ei ?

— Dacă pun temei pe discrețiunea mea, se gîndea Husson, n-am să-i dezmint încrederea.

Convinsă că Husson voia să vorbească cu Pierre și credincioasă singurei metode de luptă pe care o concepuse, răspunse pe un ton scurt :

— Soțul meu nu e aici.

Și agață telefonul.

Manevra aceasta disperată, Husson o socoti drept orgoliu.

— O să vie să mă implore, gîndi el.

Peste o oră, după ce i se telefonă, camerista veni să înștiințeze pe Severina că un tînăr dorește să-i vorbească.

— Nu și-a spus numele, adăugă ea, și are o înfățișare ciudată, cu dantura lui de aur.

— Să poftească.

În alte împrejurări, apariția lui Marcel în casa ei ar fi zdrobit-o pe Severina. În starea în care se afla, abia dacă fu mirată. Husson singur o preocupa și ideia aceasta fixă o făcea să rămînă nepăsătoare față de celelalte evenimente. Marcel... Hipolit... Aveau reacțiuni firești, ușoare de prevăzut, de prevenit, de satisfăcut la nevoie. Dar celălalt, slab, friguros și care gusta voluptatea nu după servitutea unui corp ci după mlădierea sufletelor...

— Bună ziua, Marcel, zise Severina cu o blîndețe stranie

Primirea aceasta opri frazele violente pe care le pregătise tînărul. Istovirea, tristețea Severinei îi sporeau stinghereala, inspirată de salon. O privea în prada unui sentiment de mînie care se spulbera și a unei admirații crescînde. Se simțea atît de inferior față de această femeie cu apucăturile și limbajul atît de diferit de ale lui.

— Ei, Marcel ? întrebă Severina cu aceeași blîndețe absentă ?

— Nu te miri văzîndu-mă aici ? Și nu te întrebi cum te-am regăsit ?

Ea avu un gest de deznădejde care-i făcu rău tînărului. O iubea și mai mult decît și-ar fi închipuit, de vreme ce nu se mai gîndea la el.

— Ce se petrece oare, Frumoasă de Zi ? întrebă el în timp ce cu o mișcare ușoară a trupului său suplu și periculos se apropia de ea.

Severina se întoarse cu teamă spre ușă, și zise :

— Nu-mi spune astfel, nu trebuie.

— Am să fac cum vrei. N-am venit să-ți pricinuiesc neplăceri (uitase sincer și cu desăvîrșire șantajul pe care avusese de gînd să-l facă). Voiam să știu pentru ce ai plecat și cum aș putea să te mai văd. Pentru că (figura lui luă o expresie de voință inevitabilă), trebuie să te văd . . .

Severina clătină din cap cu o mirare afectuoasă. Nu putea să înțeleagă ca cineva să se gîndească la viitor.

— Dar bine, totul s-a isprăvit între noi, răspunse ea.

— Cum . . . totul ?

— O să-i spună.

Ea își încovoie umerii cu o înfățișare atît de rătăcită încît lui Marcel îi fu teamă . . . De la începutul convorbirii lor i se părea că Severina nu mai era în mințile ei.

Îi strînse cu putere mîinile, ca s-o smulgă din visarea periculoasă în care căzuse.

— Vorbește lămurit, zise el.

— S-a întîmplat o mare nenorocire, Marcel. Soțul meu va afla totul.

— E adevărat, ești măritată, zise încet tînărul, fără ca să fie cu putință să se observe dacă era un sentiment de gelozie sau de respect în glasul lui. El e ?

Arătă o fotografie. Portretul acesta al lui Pierre era acela pe care-l prefera Severina. Întîmplarea făcuse ca expresia ochilor lui să fie foarte bine redată, cu toată francheța și tinerețea lor. De multă vreme Severina nu privise cu atenție portretul acesta. Întrebarea lui Marcel dădu viață acestei imagini. Un fior o zgudui, gemu.

— E cu neputință, spune-mi-o, ca să fim despărțiți.

Apoi, înfrigurată :

— Pleacă, pleacă, o să se întoarcă. Va afla totul destul de curînd.

— Dar ascultă, poți să-ți fiu de folos.

— Nu, nu, nimeni.

Îl împingea spre ușă cu atîta frenezie încît Marcel nu putu să i se împotrivească, dar rosti :

— Aștept vești de la tine la hotelul Fromentin în strada Fromentin. Să întrebi de Marcel e de ajuns. De nu, poți să fii sigură că mă-ntorc aici peste două zile.

Înainte de a pleca, o puse să repete adresa lui.

Încă o zi și încă o noapte.

Severina mînca, auzea, răspundea în virtutea unui automatism de care nu-și da seama. Vîrtejul în care căzuse o rostogolise întîi în diametrul lui cel mai superficial, cel mai larg. Acum, simțea că se scufundă în scobitura chiar a pîlniei, acolo unde spiralele se închid, curînd după ce s-au ivit. Și mereu, în preajma ei, pluteau asemenea unor măști de carton chipul lui Husson și al lui Pierre.

La capătul celei de a treia nopți de insomnie, Severina atinsese o istovire nervoasă atît de mare încît dorea ca totul să se sfîrșească odată. Totuși, cînd Pierre, care se afla încă în pat, desfăcu o scrisoare cu poșta de dimineață și exclamă :

— Ciudat după șase luni de tăcere !

Severina formulă în gînd o rugăminte fierbinte pentru ca scrisoarea să nu fie de la Husson.

Era însă tocmai de la el și Pierre citi încet :

Dragă prietene,

„Am să-ți vorbesc. Te știu foarte ocupat. De aceea ca să nu te fac să te abați din drumul d-tale obișnuit, și cum eu voi fi prin locurile acelea te voi aștepta mîine la ora 12 și jum. în fața squarului de la Notre-Dame. E ora, dacă nu mă înșel, cînd pleci de la spital. Omagiile mele cele mai respectuoase d-nei...

— Srisoarea e de ieri, prin urmare întîlnirea e pe azi, zise el.

— Să nu te duci, să nu te duci, strigă aproape Severina, lipindu-se de Pierre ca și cum ar fi voit să-l lege cu trupul ei.

— Nu pot să fac acest lucru, drăguță. Știu că nu-l poți suferi, dar nu e un motiv.

Ea recunoscu îndurerată singura voință a lui Pierre care nu ceda dorințelor ei și care consta în a menține libere și

leale, legăturile sale cu oamenii pe care îi stima. Și Severina tăcu, lăsîndu-se în voia valurilor funebre.

Dar resemnarea aceasta dură atîta timp cît Pierre fu în apartament. Cînd Severina simți în jurul ei o tăcere asemenea aceleia pe care o pricinuiește moartea, cînd văzu și auzi — căci îl văzu și îl auzi — pe Husson începîndu-și povestirea, începu să străbată camera cu gesturi și exclamațiuni de demență :

— Nu vreau... Am să mă duc... Voi îngenunchia... Va spune... Pierre... Ajutor!... Va spune : Anais... Charlota... Marcel...

Și ea repetă apoi, cu o strălucire atenuată în ochi, venindu-și în fire.

— Marcel... Marcel... Strada... Strada Fromentin.

El era încă în pat cînd intră în odăița lui suspectă din Montmartre. Primul gest al lui Marcel fu să tragă pe Severina în pat. Ea nu observă mișcarea aceasta și porunci, imperioasă asemenea destinului.

— Îmbracă-te.

Marcel voi să-i ceară o explicație, dar ea îl întrerupse :

— Am să-ți spun totul, dar îmbracă-te repede.

Cînd fu gata, Severina întrebă :

— Cît e ceasul ?

— Unsprezece.

— Pînă la douăsprezece și jumătate avem timp ?

— Ca să facem ce ?

— Să mergem în squarul Notre-Dame.

Marcel udă un prosop, șterse fruntea și tîmplele Severinei, apoi îi dădu un pahar cu apă.

— Bea, zise el. Nu știu ce ai, dar să știi că n-o s-o mai duci mult dacă nu te liniștești. Te simți mai bine ?

— Avem timp ? repetă ea cu neliniște, căci nu reușea să lege două noțiuni. stupidă și surdă la tot ce era străin de scopul pe care-l urmărea.

Felul acesta de hipnoză era contagios. Marcel nu simți tentația să discute. Și unde oare n-ar fi urmat-o orbește pe Severina, cînd după ce pierduse speranța de a o mai regăsi, prin mijloace care n-ar fi nedemne, o vedea acum venind la el ca să-i ceară ocrotire. Căci nu putea fi vorba de altceva

— o ghicea cu intuiția lui de întreținut. Totul conspira însă pentru ca să dea ascultare Severinei : iubirea lui, violența-i firească și legea aspră a mediului său care prescrie bărbaților care trăiesc de pe urma femeilor, să plătească acest ajutor cu îndrăzneala și sîngele lor.

— Vom ajunge cu o oră înainte, zise Marcel. Și ce voi avea de făcut ?

— Acolo, vom vedea... Să nu întîrziem.

Marcel înțelese că Severina nu se va liniști decît în locul spre care era încordată toată făptura ei.

— Treci înainte, zise el.

Scotoci repede sub pernă, băgă mîna în buzunar și ajunse pe Sevrina în coridor. Nu observă că Marcel neținînd seama de automobilele care staționau în piața Pigalle, se îndrepta spre un mic garaj situat într-o stradă alăturată. Acolo numai, văzîndu-l discutînd în șoaptă cu un bărbat cu o haină murdară de șofer, protestă. Dar Marcel îi răspunse pe un ton brutal :

— Lasă-mă, că știu eu ce fac. N-o să mă înveți tu.

Apoi adresîndu-se celuilalt :

— Te aștept, Albert. E vorba de un serviciu prietenesc.

Peste cîteva clipe, se urcară într-un Ford dărăpănat. Albert, în haină și fără guler, conducea mașina. Îi duse pînă la intrarea grădinii, dinspre insula Saint-Louis, așa cum ceruse Severina care știa că Pierre trebuia să vină prin piața Notre-Dame.

— Ne aștepți aici, zise Marcel, coborînd.

Albert mormăi.

— Să știi că doar pentru tine și pentru Hipolit risc lovitura asta.

Severina și Marcel intrară în grădină.

— Povestește, ordonă tînărul.

Severina se uită la ceas : nu era încă douăsprezece. Putea să vorbească.

— În ultima zi cînd am fost la Anais, m-am pomenit cu un bărbat. Era prieten al bărbatului meu. La douăsprezece și jumătate o să-i spună totul.

— Pentru că n-a putut să te aibă ?

— Dacă n-ar fi decît asta.

— Măgarul, exclamă Marcel.

Și cu o voce aspră :

— Nu vrei să-i vorbească, înțeleg. Dacă mi-ai fi spus-o mai devreme, ar fi mers mai ușor.

— N-am aflat decît azi dimineață.

Marcel fu mișcat de faptul că Severina, fără să fi stat o clipă pe gînduri, se gîndise numaidecît la el.

— Fii liniștită, am să te scap, zise el.

O duse lîngă o bancă așezată în spatele unui tufiș care îi ascundea perfect de intrarea dinspre piațeta Notre-Dame. Marcel aprinse o țigară și amîndoi rămaseră tăcuți.

— Și pe urmă ? întrebă Marcel. Da, pe urmă ? Dacă totul se petrece așa cum vrem, vei fi numai a mea ? Nu vorbesc de soțul tău, firește.

Ea înclină cu hotărîre capul. Cine oare o ajutase mai mult ca Marcel ?

Acesta fuma fără să mai rostească o vorbă. Din cînd în cînd, măsura cu privirea spațiul cuprins între banca lor și grilajul care da în piațeta Notre-Dame, apoi acela ce-i despărțea de automobilul al cărui motor zbîrnîia ușor. Severina lipsită de vlagă și îndobitocită, aștepta. Niciodată nu simțise cu atîta resemnare că nu-și aparține.

— Douăsprezece și douăzeci și cinci, zise Marcel, sculîndu-se. E vorba să fim foarte atenți și să mi-l arăți repede.

Severina se întoarse și începu să tremure. La o sută de pași, în aleea care dădea spre grilajul pe unde trebuia să vină Pierre, stătea Husson. Marcel înțelese numaidecît tulburarea Severinei.

— A venit ? întrebă el. Arată-mi-l.

Severina nu mai îndrăznea. Pe fruntea lui Marcel recunoscuse încreștitura aceea care i se ivise într-o seară la hale.

— Vorbește, porunci el mîniat, ori nu-ți mai dai seama.

— Nu, nu, hai să mergem, îngînă Severina.

Dar ea nu se urni. Pierre ivindu-se din umbra catedralei, intră în grădină. Husson se îndreptă spre el.

— Acela... slabul, care se duce să vorbească cu soțul meu, șopti Severina.

Și cu un accent sălbatic, cum asmuți un cîine care ucide :

— Du-te, Marcel.

Acesta se plecă ușor. Pe ceafa lui încordată se putea citi o expresie atît de grozavă încît Severina îngrozită o luă la fugă. Instinctiv, fugi în direcția opusă celei spre care o luase tînărul. Astfel, fără să fi voit, ieși pe poarta pe unde venise cu Marcel. Albert și mașina lui erau acolo.

— Urcă-te, zise el cu un accent plin de ură.

Își încordă auzul. Strigăte vagi ajungeau pînă la el. Văzură oameni alergînd spre aceeași țintă. Albert aștepta încă.

Zgomotul devenea tot mai mare. Un sergent de stradă trecu fugind pe lîngă ei. Albert apăsă pe accelerator.

Husson cînd îi scrisese lui Pierre, prevăzuse că scrisoarea lui îl va uimi și că-i va vorbi Severinei. Nu se îndoia că tînăra femeie îi va telefona sau chiar va veni să-l vadă. Își propunea să se bucure de înfrîngerea acestei mîndrii încăpățînate, apoi să se lase de un joc care îl obosea și îl rușina totodată. Dar dimineața trecu fără ca să primească vreo veste de la Severina. Îi telefonă. Plecase. Șovăi : trebuia să se ducă în squarul Notre-Dame ? Firește, pregătise o convorbire plauzibilă cu Pierre, dar tăcerea Severinei îl făcea să presimtă un pericol vag.

Rațiunea aceasta îl hotărî.

Ca multe firi destul de nobile, măcinate de o racilă ascunsă, Husson căuta să răscumpere acest defect prin exercițiul intens al calităților pe care le putea avea. De vreme ce întîlnirea aceasta îl neliniștea, era necesar să se ducă.

Tergiversările acestea îl făcură să vină în grădină numai cu cîteva minute înainte de ora fixată. Abia ajunsese în mica alee de unde se vede malul stîng al Senei că îl văzu pe Pierre și se îndreptă spre el.

În clipa aceea Marcel se repezi.

Chiar dacă n-ar fi fost destul de hotărît în desăvîrșirea gestului său, strigătul Severinei vehement, carnal, ucigător, ar fi fost deajuns pentru a-l decide să lovească. Strigătul acesta întărea sufletul de luptă, dorința aceea de sînge de care Hipolit se temea atîta, la Marcel. Și fiindcă norocul îl urmărise în mai multe treburi grele, nimic nu l-ar fi putut face să dea înapoi.

Alerga cu mîna strînsă pe mînerul cuțitului cu piedică, ce-l ținea deschis în buzunar. Lucid, calcula : „Cade, mă avînt în iarbă, și înainte ca cineva să se gîndească la mine, Albert zboară cu mașina". Avea încredere în puterea, în agilitatea lui și în îndemînarea șoferului său. Dar nu contase pe intervenția lui Pierre și pe neliniștea celui pe care îl vroia victimă.

Văzînd pe omul acesta repezindu-se drept la Husson, Pierre, care venea înspre ei, făcu un gest grabnic de înștiin-

țare. Cu o mișcare care n-ar fi putut să fie atît de rapidă dacă instinctul nu l-ar fi înștiințat, Husson se întoarse dîndu-se la o parte.

O lumină strălucitoare trecuse prin fața ochilor săi. Marcel, cu o mlădiere de fiară, își regăsi echilibrul și ridică din nou cuțitul. Dar Pierre se repezi la el. Într-o străfulgerare, el văzu o figură contractată, un rînjet de metal. El fu cel care primi lovitura, atins în tîmplă.

Marcel încă ar fi putut să scape. Dar pricepu că lovise pe soțul Severinei. Uimirea sa nu dură decît o clipă, dar fu deajuns ca să-l piardă. În vreme ce Pierre se clătina, Husson prinse mîna care ținea arma însîngerată. Marcel încercă să i-o smulgă, dar omul acesta slab avea o putere neobișnuită. De altfel trecătorii se și repeziră și agenții fluierau de zor. Marcel se lăsă prins. La picioarele lui zăcea un om nemișcat.

X

După numeroase ocoluri și opriri fără număr, Albert se opri în piața Bastiliei.

— Acum, descurcă-te, zise el Severinei.

Ea nu înțelegea.

— Dă-te jos, reluă Albert cu o voce amenințătoare. Astăzi nu trebuie să ne dăm în vileag.

Severina se supuse fără nici o împotrivire și pe cînd el se pregătea să pornească mașina, întrebă :

— Dar Marcel ?

O privi cu mînie, dar buna ei credință era atît de vădită, încît se mărgini să mormăie :

— **Citește ziarele de seară. Și cine-ar crede că s-a întîmplat** pentru tine.

Fordul dispăru foarte repede.

Trebuie să mă înapoiez acasă, zise Severina cu glas tare.

Doi trecători, întorcîndu-se ca să zîmbească acestei femei care vorbea singură, treziră pe Severina din amorțeala ei. Viața ei sensibilă se blocase în clipa în care văzuse pe Marcel pregătindu-și saltul. Zdruncinăturile mașinii și drumul ei fără țintă sfîrșiseră prin a o amorți. I se păruse că va călători la infinit în automobilul dărăpănat, cu omul acesta tăcut și aplecat pe volan. Iată însă că acum trebuia să-și reia un drum despre care nu mai știa unde duce. Crezuse, asmuțind pe Marcel, că va înălța un zid, că va săpa o prăpastie, că va pune un ce de netrecut între ea și viitor. Simți că nici o făptură vie nu se poate desprinde din lanțul fatal al evenimentelor. Bîjbîind penibil într-un chin dens ca haosul, se silea să lege ceea ce trăise, cu ceea ce va avea de trăit.

Marcel ucisese, era sigură. Aceasta nu-i producea însă nici o emoție. Oamenii, gesturile lor și ale ei, erau semne abstracte, cărora ea nu le descifra decît sensul provizoriu. Marcel uci-

sese pe Husson. Husson urma să-i povestească lui Pierre un fapt pe care nu trebuia să-l știe. Aceasta era pricina temerilor ei. Acum Husson nu va mai vorbi. Ea nu mai avea de ce să se teamă. Putea să-l revadă pe Pierre. Trebuia chiar, era ora mesei.

Odată ajunsă acasă, Severina nu avu măcar puterea să se mire că Pierre nu se înapoiase încă. Se trînti pe pat și adormi îndată. Soneria care pe la ora două zbîrnîi cu violență în apartamentul tăcut, nu reuși s-o trezească. Nu auzi pe cameristă nici cînd bătu în ușă, nici cînd intră.

— Doamnă, doamnă, strigă aceasta din ce în ce mai tare, pînă cînd Severina deschise ochii, un doctor care aduce știri foarte grave cu privire la domnul.

Primul gînd al Severinei, căreia odihna prea scurtă îi rechema spaimele fu că Husson avusese timpul să vorbească și că Pierre nu mai voia să se întoarcă.

— Nu vreau să văd pe nimeni, zise ea.

— Trebuie, doamnă, stărui camerista pe un astfel de ton încît Severina deodată se duse în salon.

Internul spitalului era foarte palid.

— Doamnă, zise el, s-a întîmplat un accident pe care nimeni nu-l poate înțelege.

Se opri, căutînd cuvintele, sperînd o întrerupere care nu sosi. Rigiditatea Severinei îl înspăimîntă.

— Liniștiți-vă, cazul nu e disperat, urmă el repede. Iată... Sérizy a fost lovit cu un cuțit în tîmplă.

— Cine ?

Severina înaintă spre intern cu un elan atît de mare, încît acesta abia îndrăzni să repete :

— Sérizy.

— Soțul meu ? Pierre ? Te înșeli.

— Lucrez de un an cu el, d-nă, zise internul mîhnit, și-l iubesc, așa cum toată lumea îl iubește la noi . . . Da, a fost lovit de un individ, care de altminteri a și fost arestat. Soțul d-voastră a fost transportat numaidecît în secția noastră . . . Firește, nu și-a dobîndit încă cunoștința, dar inima, . . . în sfîrșit sînt multe șanse ca să scape. A fost prevenit șeful nostru, profesorul Henry . . . Trebuie să fie acolo. Voiți să vă însoțesc, doamnă ?

Chiar în fața spitalului, Severina nu putu să admită că Pierre, era el însuși un bolnav de îngrijit în clinica aceasta unde îngrijise atîția bolnavi. Recunoscu poarta unde îl așteptase pe Pierre în ziua în care se dusese pentru întîia dată

în strada Virène și amintirea aceasta îi întări neîncrederea. I se părea că era prada unui vis urît.

Dar îl văzu pe profesorul Henry și norul care o învăluia se împrăștie. Luase masa în mai multe rînduri la el cu Pierre și-și aminti cu cîtă bucurie încîntătoare soțul ei căuta, vorbindu-i, să repete cuvîntul „patron", singurul în stare să-i împace afecțiunea și respectul lui. Cuvîntul acesta care-i veni în minte cu intonația exactă a lui Pierre o făcu aproape să leșine, căci dacă profesorul era acolo, dacă venea la ea... Severina nu avu timpul să se gîndească mai departe... Chirurgul îi luase mîinile.

Era un bărbat scund și nervos, care își păstrase o tinerețe neobișnuită. Îi datora multă siguranță și disprețul menajamentelor.

— Draga mea, nu-ți pierde cumpătul, zise el. Răspund de viața lui. Pentru rest, mă voi pronunța mîine.

— Pot să-l văd ?

— Firește. E încă în comă. Mîine o să-i fie mai bine.

Internul conduse pe Severina lîngă Pierre. Ea intră cu un pas hotărît, dar, cu toate că imaginația ei acceptase cu cîteva clipe mai înainte situația aceasta grea, nu putu să înainteze decît pînă în mijlocul camerei. Nu fruntea bandajată și nici culoarea de ceară a feții o împiedicau să se apropie mai mult. Nemișcarea membrelor și a figurii, o nemișcare care n-avea nimic asemănător nici cu somnul nici cu moartea dar care, neputincioasă și moale se lăsa să alunece pe toată epiderma Severinei, suferea nespus, în care mila și spaima nu erau singure în cauză și în care intra deasemenea un sentiment de regret deznădăjduit și o nemărturisită repulsie. Era oare fața atît de vioaie și de hotărîtă a soțului ei, masa aceasta inertă și moale, cu gura zdrobită, cu pleoapele lăsate ? O relaxare aproape stînjenitoare era întipărită pe figura aceasta care nu mai departe decît în dimineața aceea avea strălucirea celei mai generoase tinereți.

Severina nu putea ghici ceea ce amenința pe Pierre, dar citi pe trăsăturile acestea care înspăimîntau instinctul ei, de sănătate, că pedeapsa împotriva căreia înarmase un braț îndrăgostit și sălbatic, luase o formă mai crudă decît toate cele de care se temuse atîta.

— Nu mai pot, șopti ea, simt nevoia să ies.

În fața ușii o aștepta un bărbat care zise :

— Scuzați-mă că vă tulbur într-un moment atît de penibil, dar sînt însărcinat cu ancheta. Soțul d-voastră nu poate

vorbi încă și poate că dumneavoastră ați putea să-mi dați oarecari lămuriri.

Severina se sprijini de un zid. Un gînd care nu-i venise pînă atunci o tulbură cumplit. Era complicea lui Marcel și va fi arestată.

— Bine, domnule, exclamă internul, ce vrei să știe doamna ? D-l Husson doar ți-a spus că el a fost vizat și că doctorul Sérizy n-a fost lovit decît întîmplător.

Îl luase deoparte pe comisar și îi spuse :

— Aceasta e datoria dumitale, știu, dar fie-ți milă din timp de această nefericită femeie.

Se iubesc doar atîta și abia dacă poate să se mai țină pe picioare.

Severina privi pe anchetator care se depărta, înțelegînd cu greu cum de era încă liberă. Apoi întrebă timidă :

— Ai vorbit de Husson, l-ai văzut ?

— Dar v-am spus mi se pare, doamnă . . .

Severina își aminti vag că în timpul drumului pînă la spital, internul îi istorisise ceva, dar istorisirea aceasta nu pătrunsese în conștiința ei. Îl rugă să i-o repete. Abia atunci își dădu seama că numai din îndemnul ei, Marcel hotărîse astfel. Își mușcă buzele ca să nu geamă.

„Eu, eu sînt aceia care am făcut să fie lovit".

Ca și cum sentimentul răspunderii ei agrava deodată pericolul prin care trecea Pierre, Severina șopti :

— O să moară.

— Nu, doamnă, vă rog, liniștiți-vă, spuse internul. L-ați auzit doar pe patron ! Sérizy o să scape, e sigur.

— De ce nu mișcă ?

— După un asemenea șoc, e normal. Dar va trăi, v-o jur.

Severina simți lămurit că, deși asigurarea aceasta nu era simulată, nu înlătura însă neliniștea prietenului lui Pierre. Dar nu voia să-i mai pună alte întrebări. Ce însemnau îngrijirile penibile și lungi pe lîngă faptul : Pierre nu va muri !

Ea petrecu restul zilei lîngă rănit. Era mereu nemișcat. Uneori, cuprinsă de groază, Severina se apleca de-asupra lui, îi asculta bătăile inimii. Bătea încet. Atunci se liniștea și-și interzicea să se mai gîndească la ceea ce era straniu în moliciunea mușchilor lui.

Pentru că se lăsa seară, profesorul Henry veni să schimbe pansamentul și să examineze rana. Fără voia ei, Severina își aruncă ochii pe deschizătura aceasta sumbră. Pe acolo cursese

sîngele cel mai prețios pentru ea. Cunoștea arma care făcuse această rană. Cînd se dezbrăca, Marcel punea totdeauna sub pernă un revolver și apoi cuțitul cu mînerul de corn bej. Severina îl ținuse în mînă și se jucase cu piedica lui.

Severina clănțăni din dinți.

— E mai bine să încerci să dormi acasă, zise profesorul. Sérizy va fi bine îngrijit, îți garantez. Și d-ta vei avea nevoie de forțele d-tale mîine. Și mîine e principalul... Nu pentru viața lui, dar... În sfîrșit, vom vedea. Du-te de te odihnește.

Ea se supuse cu un fel de mulțumire tainică. Dar nu se înapoie în apartamentul lor. O dorință înăbușită, irezistibilă, se formase în ea, de care nu-și dădu seama decît în clipa cînd indică unui șofer adresa lui Husson. Era împinsă inconștient spre omul acesta cu care totul păruse că se va sfîrși și singurul care cunoștea taina ei.

Îndată ce Severina fu în fața lui Husson, văzu că el o aștepta.

— Știam, zise el cu o voce absentă.

O conduse într-un salon plin de lux și de liniște. Deși vara era în toată puterea ei, lemnele ardeau în sobă. Husson se așeză lîngă foc și lăsă să-i atîrne brațele lungi.

— Nimic nou, nu e așa ? întrebă el cu aceeași distracție stranie. Adineaori am telefonat la spital. E prețul vieții mele care zace acolo.

Severina tăcea, dar o mulțumire ciudată se insinua întrînsa. Tovărășia lui Husson era într-adevăr singura pe care putea s-o suporte, și el rostea cuvinte, singurele cuvinte, pe care le putea auzi.

Husson privea rînd pe rînd focul și mîinile pe care și le apropia necontenit de sobă. Ai fi spus că voia să și le prăjească. În sfîrșit urmă :

— Cînd a căzut, am avut siguranța că n-o să moară. Dar era în aer ceva mai rău...

Ridică din greu ochii asupra Severinei și întrebă :

— Erai atît de sigură că voi vorbi ?

O simplă clipire a pleoapelor fu singurul răspuns al tinerei femei.

— Cît de mult îl iubești, reluă Husson după o clipă de tăcere. Un om ca mine nu poate ști aceasta. Atunci am săvîrșit eroarea asta. N-am prevăzut la ce poate duce un astfel de sentiment.

Severina aproba cuvintele cu o privire atentă. „Nu putea înțelege partea aceasta mai bună din mine, după cum

Pierre nu putea înțelege cea rea... Dacă ar fi ghicit-o, m-ar fi oprit sau poate m-ar fi îngrijit. Dar dacă ar fi ghicit, n-ar mai fi fost Pierre".

— Și celălalt, cu cuțitul lui, zise deodată Husson, ce pasiune grozavă!

Tremura. Se apropie și mai mult de foc. Clătina capul cu o tristețe care depășea ființele amestecate în aceste evenimente.

— Sînt singurul, șopti el, pe care nimic nobil nu m-a susținut în viață. Și acum sînteți cîteștrei răniți de moarte, și eu am scăpat. De ce? Ca să pot reîncepe micile mele experiențe?

Rîse ușor și urmă gînditor:

— Ce bine ne simțim împreună în seara aceasta. Pe tot pămîntul, nimeni, — nici măcar amanții cei mai avizi — n-au mai multă nevoie de cineva în seara aceasta decît d-ta de mine și eu de d-ta.

— Spune-mi, întrebă Severina, cînd ai văzut pe Marcel, ți-ai închipuit numaidecît, nu e așa, că a fost trimis de mine?

Husson rectifică blînd:

— De noi.

Pe urmă căzu într-o visare adîncă. Zgomotul unei respirații regulate îl smulse din visarea lui. Pe divanul pe care se așezase cînd intrase, Severina dormea.

— Cîte insomnii și cîte necazuri în schimbul acestui somn, își zise Husson. Și mîine...

Se gîndi la temerile profesorului Henry, la ancheta care urma să înceapă. Cum va reuși oare nefericita aceasta să se apere? O va ajuta, firește, pe cît îi va sta în putință.

Husson se apropie din nou de Severina. Dormea cu atîta frăgezime, cu atîta nevinovăție. Era oare aceeași femeie pe care o văzuse trîntită pe un pat acoperit cu un pled roșu în casa în care o trimesese el însuși, într-o dimineață însorită? Dar oare el era același bărbat care, la implorarea mizerabilă a Frumoasei de Zi, răspunsese printr-un gest pervers și evaziv, gestul care, în adevăr, rănise tîmpla lui Pierre? Propriul lui mister, pe care îl scrutase de atîtea ori cu o aviditate sfîșietoare și zadarnică, îl vedea acum pe figura castă a Severinei.

Îi dezmierdă ușor părul, cu tandrețe, se duse să ia plapuma cea mai moale și o acoperi încet, cu o infinită duioșie, ca pe o soră mai mică, vlăguită.

Severina dormi fără să se trezească pînă la ora nouă. Se deșteptă cu un sentiment de forță fizică reparată. Dar curînd ea regretă odihna, care o datora, pradă îngrijorării,

singurei rămase : sănătatea lui Pierre. Tot ce o împinsese la Husson acasă îi apăru nemernic și mărunt. Era slăbiciune, nevroză. Îi fu rușine de convorbirea ei cu Husson, atît de plină de miez, în ajun.

Husson intră. Și el simțea aceeași jenă. Și el putuse să doarmă. Umbrele se spulberaseră. Viața făcuse un pas înainte, iar toată perspectiva era modificată. Gesturile, cuvintele dictate de viziunea marilor legi funeste, cuvintele esențiale, nu mai serveau decît ca martori jenanți ai unei sensibilități care nu mai era pe măsura lor.

— Am primit știri, zise el. Viața lui este în afară de orice pericol, și-a revenit chiar în simțire, dar . . .

Severina nu putea să asculte mai mult. Pierre își redobîndise cunoștința și ea nu fusese acolo spre a culege întîia licărire. Cît trebuia s-o aștepte !

În tot timpul drumului, nu se gîndi decît la zîmbetul lui Pierre, atunci cînd o va vedea, la elanul său către dînsa, slab, firește, imperceptabil chiar, dar pe care va ști să le amplifice, să le reconstruiască. Alergătura ei sfîșietoare se apropia de țintă. Se va vindeca și vor pleca apoi împreună. Vor trăi din nou zile fericite la umbra marilor copaci, cu jocuri pe plaje și cu cîntece în munți, pe zăpada netedă. Îi va întinde mîinile și-i va zîmbi.

Pierre avea ochii deschiși, dar nu recunoscu pe Severina. Cel puțin așa i se păru. Cum ar fi putut explica altfel, absența nu numai a celui mai mic gest, dar a oricărei expresii, a acelei vibrări supreme care, la apropierea ființei dragi, înfioară însăși carnea în disoluție. Pierre nu recunoștea și jocul acesta fu groaznic pentru Severina.

Mai puțin grozav totuși ca acela care o zgudui peste cîteva clipe. Se aplecase deasupra lui Pierre și atunci observă în fundul ochilor lui o licărire tremurătoare, o chemare și o plîngere nesfîrșită. Toate acestea nu puteau fi adresate decît ei, dar pentru ce, de vreme ce o revedea, această tăcere îngrozitoare, această rigiditate ? Severina făcu un pas înapoi, privi pe infirmieră, apoi pe intern. Amîndoi își plecară privirile.

— Pierre, Pierre, scumpul meu, strigă ea urlînd aproape, un cuvînt, un suspin, eu te-am . . .

— Liniștiți-vă ! Vă rog, pentru el, șopti internul. Cred că aude.

— Dar ce are ? gemu Severina. Nu, nu-mi spune nimic.

Ce puteau ști oamenii aceștia, chiar cei mai savanți ? Ea, numai ea, care cunoștea fiecare cută a chipului său, putea pătrunde taina lui îngrozitoare. Înfrîngîndu-și groaza, Severina reveni spre pat și dezmierdă cu pasiune capul soțului ei. Dar mîinile lui fără putere se odihneau pe pernă. Nici un mușchi nu se clinti pe fața lui care era tot atît de moale ca în ajun.

Privirea lui Pierre o făcu să-și mai vină în fire. Ochii lui senini, acești ochi pe care îi văzuse zîmbitori sau gravi, gînditori sau drăgăstoși, erau vii. De ce i-ar fi fost teamă ? Era prea slab ca să facă vreo mișcare, ca să emită un sunet. Era o nebunie din partea ei, ca să se mire, o lașitate ca să-l tortureze cu strigătele și gemetele ei.

— Dragul meu, dragul meu, o să te faci bine, zise ea. Camarazii tăi te-au asigurat, nu e așa, și patronul tău. Ai să vezi ce repede ai să te vindeci.

Se întrerupse și nu putu să se împiedice de a-l întreba neliniștită :

— Mă auzi, Pierre ? Fă-mi un semn ca să știu... Un mic semn.

O sforțare supraomenească întunecă ochii rănitului, dar figura lui rămase nemișcată. Și Severina începu să întrevadă ce însemnau reticențele marelui chirurg și ale elevilor săi. Fără flacăra a cărei intensitate se schimba necontenit în privința lui Pierre, ar mai fi putut încă să-și facă iluzii. Dar era vădit : Pierre voia să vorbească, voia să se miște, însă tot corpul îi era înțepenit.

Severina rămase multă vreme plecată deasupra acestor ochi, unicul limbaj al unei inteligențe profunde și iubitoare. Ea vorbea, îi punea întrebări și încerca să citească răspunsul în lumina lor schimbătoare.

În sfîrșit, ca să nu izbucnească în hohote de plîns, părăsi camera.

Pe coridor internul care o urmase, îi zise :

Nu trebuie să disperați, doamnă. Timpul singur poate să arate ce a fost atins definitiv.

— Dar spune-mi că n-o să rămînă așa. Este cu neputință... Ar fi și mai rău...

Severina își aminti deodată fraza lui Husson : „era în aer ceva și mai rău“ și tăcu.

— În timpul războiului, reluă fără convingere tînărul medic, s-au văzut cazuri de paralizie care au fost complet vindecate.

— Paralizie, paralizie, reluă Severina înnăbușit.

Atîta timp cît nu știuse numele bolii care-l țintuia pe Pierre, îi păruse mai puțin grea. Îi aparținea în propriu, era în puterea ei. În vreme ce acum, cu această etichetă intra într-o categorie anonimă, supusă acelorași legi posomorîte ca toată lumea.

— Acum că știți totul, dați-mi voie să vă dau un sfat, zise internul. Să nu-i vorbiți prea mult. Faceți așa ca să nu știe ce i s-a întîmplat...

— El!

— Fără îndoială pentru Sérizy e mai greu, dar totuși trebuie să-l amăgim puțin: Așa e obiceiul. Mințile cele mai agere în timpul bolii...

— Nu vreau, întrerupse pe un ton aspru Severina. Pierre n-are nimic. E intact. Dacă n-ai încredere, lasă-l în seama mea. Voi reuși să-l vindec.

Internul, văzînd hotărîrea ei nestrămutată și tot astfel dragostea ei virilă, simți nevoia să-i strîngă mîna ca unui camarad mai curajos.

Severina nu mai părăsi camera lui Pierre. Zi și noapte aparținu acestor ochi care străluceau asemeni luminii unui far pierdut în imensitatea nopții. Viața ei îi părea zdrobită. Ce dramă se compara cu aceasta care se petrecea aici, închisă în limitele exacte și nemișcate ale unui corp neputincios a traduce mișcările spiritului care îl sălășluia.

Totuși într-o zi ce victorie fără pereche îi fu dat Severinei să aibă, cînd într-o dimineață i se păru că buzele lui Pierre se mișcă. Fu o vibrație abia imperceptabilă, dar Severina avea siguranța că nu se înșelase. În cursul zilei, vibrațiunea se repetă, se afirmă. Profesorul Henry mîngîie fruntea rănitului, cu un gest mai viu ca în ajun.

A doua zi, Pierre formă silabe, degetele lui putură să deseneze falduri ușoare în cearceaf. O bucurie nespusă împresură sufletul Severinei. Nu se mai îndoia de o vindecare completă și rezerva medicilor o irita. Peste o săptămînă le smulse autorizația de a-l duce pe Pierre acasă.

Rana se închidea. Pentru rest, n-avea încredere decît în ea. De altfel, dacă toată partea inferioară a corpului rămînea tot atît de moale ca după agresiune, partea de sus și brațele executau mișcări dezordonate, desigur, dar mulțumitoare. În afară de aceasta, Pierre începea să se exprime cu o libertate relativă și două experiențe arătaseră că putea să citească.

Niciodată Severina nu crezuse că simplul fapt de a instala în apartamentul său un om pe jumătate zdrobit, putea să-i procure atîta bucurie senină. Nu voia să vadă că gura lui Pierre înainte de a forma un cuvînt, făcea mii de sforțări, că spre a-și deplasa mîna, începea să facă o mișcare contrarie aceleia pe care o dorea. Totul se va restabili, de vreme ce el era în camera lui, de vreme ce zîmbise, văzîndu-și cărțile, cu un zîmbet cu atît mai mișcător cu cît era abia schițat. Nu mai trebuia decît răbdare. Severina o simțea pe a ei, nesfîrșită, caldă și gata să înfrîngă totul.

Uitase cu desăvîrșire că aceea care îl îngrijea pe Pierre purtase o altă femeie în coapesele ei, o prostituată și o ucigașă. Își aminti aceasta în ziua următoare.

Tînăra și blînda cameristă pe care Severina o avea în serviciul ei de cînd se căsătorise, o acostă vădit stînjenită :

— Nu voiam să deranjez pe doamna, zise ea, atît în timpul cît a fost la spital și nici în prima zi cînd s-a întors... Doamna a citit ziarele ?

— Nu, zise Severina, — ceea ce era adevărat.

— Ei bine, doamnă, continuă camerista cu vioiciune. Dacă doamna ar fi văzut portretul asasinului...

Severina o lăsa să termine, dar n-o mai asculta. Nu mai avea nevoie. Servitoarea recunoscuse pe Marcel în fotografiile ziarelor.

I se păru Severnei că odaia, mobilele, femeia aceasta care continua să vorbească (auzi vag : dinți de aur), erau supuse unei oscilări largi și regulate. Oscilația aceasta o cuprinse și pe ea. Trebui să se așeze.

— Văd că doamna este tot atît de impresionată ca și mine, încheie camerista. N-am voit să spun nimănui ceva înainte de a vorbi cu dv., dar acum voi preveni pe judecătorul de instrucție.

Cît de mult regreta Severina întoarcerea aceasta funestă ; la spital, departe de lume și de trecut, trăise liniștită ca într-un azil. Datorită cărei orbiri nebune crezuse că retezase pentru totdeauna niște tentacule de neînvins care acum o încleștau din nou. Dar nu suferise destul ? Ce tribut le mai trebuia ?

— Nu e așa că trebuie, doamnă ? întrebă camerista.

— Desigur, șopti Severina fără să știe ce spune.

Îndată văzu consecințele răspunsului ei : ancheta, acuzarea de complicitate, întemnițarea și Pierre, pe jumătate

scăpat din linţoliul său de carne, aflînd ceea ce îi ascunsese cu preţul unor jertfe atît de mari. Era prea mult.

— Aşteaptă. Nu, nu trebuie! exclamă Severina.

Mirarea servitoarei, aerul ei bănuitor, făcură pe Severina să-şi recapete puţin sîngele rece.

— Da, depoziţia d-tale... depoziţia noastră, se forţă ca să corecteze, nu va pierde nimic dacă va fi făcută peste două... trei zile. Pentru moment nu pot să lipsesc, după cum ştii prea bine.

— Cum doreşte doamna, dar eu, de pe acum am remuşcări că am aşteptat atît.

Din nou sentimentul pe care crezuse că nu-l va mai cunoaşte niciodată, deznădejdea fiarei încolţite, împresură pe Severina. Din nou se văzu urmărită, încolţită fără milă. Şi de data aceasta nu mai era un bărbat care o încolţea, ci haita dresată de societate pentru acest scop. Cine oare va îngriji pe Pierre, îi va zîmbi, îl va distra, îl va hrăni şi îl va adormi? Nu mai cerea decît acest umil destin şi iată că-i era refuzat.

Gîndul morţii îi veni în clipa aceea, şi ea ar fi primit în acea clipă cu tot sufletul, extenuat pe această rece liberatoare.

Dar i se păru că aude un zgomot în camera în care se afla Pierre şi deodată totul în ea fu gata de luptă: iubirea ei ameninţată, o mînie nedeslusită, o sfidare turbată.

— Voi merge pînă la capăt, îşi zise ea, numai el să fie scutit de suferinţe.

Telefonă lui Husson şi-l rugă să vină.

— E complicele meu, gîndi ea. Ştie tot şi mă va ajuta.

Chiar de la primele cuvinte ale Severinei, Husson deveni foarte atent.

— E mai grav decît îţi închipui, zise el. Se vede că n-ai citit ziarele. Poliţia e pe urma...

— A mea?

— Aproape... Gura băiatului acesta se remarcă în chip deosebit. Atunci la Anais s-a vorbit despre el şi a fost uşor să se stabilească cum că Marcel venea zilnic în strada Virène pentru aceeaşi persoană. Anais şi celelalte fete m-au recunoscut, deasemenea, după fotografiile pe care n-am putut să le evit. Se impunea o apropiere între vizita mea şi dispariţia d-tale. Pe scurt, s-a dedus că Marcel s-a repezit la mine din cauza unei femei din casa de rendez-vous. Pe de altă parte, un sergent de stradă şi cîţiva trecători afirmă că au văzut în momentul atentatului o femeie care a fugit cu un

automobil, pe care alți trecători l-au văzut oprit dar cu motorul în funcțiune de la ora 12 — 12½ în fața squarului. Presa e plină de aceste amănunte. Totul e făcut ca să atițe curiozitatea publicului : atacul în plină zi... Marcel și toate poreclele lui... automobilul misterios și mai ales femeia... Nu există ziar care să nu pomenească numele Frumoasa de Zi.

— Mai repede, mai repede, zise Severina.

— Iată deci ceea ce e contra d-tale. În favoarea d-tale e doar faptul că cu toate cercetările, automobilul și șoferul n-au putut fi găsiți și mai ales tăcerea lui Marcel, tăcere aproape eroică, deoarece, dacă el ar vorbi ar fi aproape dezvinovățit. Dar va tăcea. Aceasta se simte. În sfîrșit, deși pista materială este justă, pista morală este complet falsă. Pînă în prezent poliția, justiția, presa toate sînt convinse că Frumoasa de Zi este... mă scuzi...

— Dar vorbește odată, ce-mi pasă de aprecierea lumii ?

O admira că se leapădă atît de ușor de orice grijă pentru ea, și că se interesa numai de Pierre, (dar celălalt, întreținutul nu risca ocna pentru dragostea ei ?) și reluă :

— Pentru toată lumea, Frumoasa de Zi este o femeie publică și pentru că n-ai lăsat nici o urmă a identității d-tale în strada Virène, nu există nici o șansă printre șansele previzibile, ca să se stabilească o legătură între Frumoasa de Zi și d-ta. Dar trebuie să înțelegi că dacă servitoarea d-tale spune un singur cuvînt, dacă cel mai mic fir conduce pînă aici, totul este pierdut.

— Dar voi tăgădui... voi spune că minte... că e o răzbunare... voi...

— Te rog, zise Husson luîndu-i mîinile. E momentul cînd trebuie să-ți păstrezi toată rațiunea. Singură, camerista d-tale n-o să fie crezută ; dar mai e Anais și celelalte femei care o să te recunoască.

— Charlota... Matilda... înghină Severina, și... toți bărbații.

Începu să înșire numele lor ca și cum i l-ar fi adus un zvon groaznic al cărui ecou era : Adolf..., André... Louis și alții... și alții, mulți încă.

— Și toate acestea vor fi în ziare, rosti încet Severina, și Pierre le va citi, căci poate să citească, eram doar atît de fericită pentru asta !

Și ea rînji deodată, cu un rînjet care reamintea în mod ciudat pe acela al unei guri cu dinți de aur, și șopti :

— Dar ea nu va vorbi deloc.

Severina voia să-și retragă mîinile pe care Husson i le ținea mereu. Dar el i le strînse și mai mult, rostind aproape în șoaptă :

— Marcel e la închisoare și d-ta nu poți singură...

Ea tresări. Era adevărat. Și ea, voise...

— Poate, reluă Husson, cu o sumă mare de bani ?

— Nu, o am de multă vreme. O cunosc. Nu-mi plăceau în jurul meu decît oameni cinstiți.

— Atunci...

Husson lăsă mîinile Severinei, pentru că ale lui începuseră să tremure. Plecă fără să ceară să-l vadă pe Pierre.

După vizita zilnică a profesorului Henry, Severina chemă pe cameristă. Îi spuse că doctorul o oprise pentru multă vreme să iasă din casă și o rugă să nu facă nici un fel de depoziție sau, cel puțin, s-o amîne pentru o dată nedeterminată.

Tot ce obținu de la servitoare, pe care o simți plină de bănuială fu un răgaz de o săptămînă.

În cursul zilelor care precedase crima, își închipuise că nimic nu va putea depăși chinul ei. Observă însă că în domeniul acesta nu există limite. Nu odată îi reveni în minte un proverb străin pe care Pierre i-l tradusese astfel : „Doamne, nu da omului cît poate să rabde". Căci, într-adevăr, Severina simțea întinzîndu-se la infinit cîmpul muceniciei sale. Fiecare oră o sfîșia pe neașteptate, pentru că fiecare oră îi dovedea mai mult nevoia absolută pe care Pierre o avea de ea.

Zîmbetul slăbănog, bucuria de sărac care îi strălucea în priviri cînd o vedea și care, la spital, erau pentru ea daruri minunate, deveneau tot atîtea lovituri crunte. Ce se va face el cînd va fi arestată ? Cînd va afla pentru ce, și că, nemulțumită de a-i mînji iubirea, îi răpise cu stiletul unui amant culeș dintr-o casă de prostituție, puterea și tinerețea lui ? A ! ce bine ar fi făcut Husson dacă i-ar fi comunicat imediat descoperirea lui !

Pierre avea atunci ca să se apere, un corp fără cusur s munca lui pe care o iubea. Ea ar fi murit, sau dacă n-ar f avut curajul necesar, ar fi plecat cu Marcel. Noroiul existen țelor declasate ar fi îngropat-o adînc. Auzise vorbindu-se î strada Virène, de astfel de femei căzute în mocirlă și a căror trecut frumos se ridica uneori la suprafața decăder lor, sub efectul alcoolului și al stupefiantelor.

Alcoolul... stupefiantele... ar fi ajuns și la ele ; simțea în dorința pe care o avea în timpul acestor zile întu necoase ale suferințelor ei, în zilele acelea de plumb. Dar

avea dreptul să se gîndească la ele. Trebuia să pară veselă, senină cînd era în preajma lui Pierre, și lîngă el, trebuia să fie necontenit. Firește, el nu cerea Severinei să stea mereu acolo, nici măcar n-o solicita : dar cînd aceasta îi părăsea camera, chipul părăsit al lui Pierre, în fixitatea lui neliniștită trăda o rugăminte invincibilă.

Ea nu trecea în odaia alăturată decît pentru a citi ziarele. Acum ele o fascinau. Abundau în detalii despre ea, în care fantezia și adevărul se îmbinau deopotrivă. Restul fiind cunoscut, enigma Frumoasei de Zi condensa tot interesul. Reporterii interogau pe d-na Anais și pensionarele ei. Rochiile pe care Frumoasa de Zi le purtase în strada Virène erau amănunțit descrise. Se vorbea despre orele pe care le petrecuse acolo. În sfîrșit, un ziarist se prezentă în casa soților Sérizy.

Severina crezu că fusese descoperită, dar ziaristul voia pur și simplu să aibă știri despre rănit. Vizita aceasta o făcu pe Severina să observe că starea lui Pierre se ameliora. Și seara, profesorul Henry îi spuse cu o blîndețe neobișnuită :

— Sérizy o să rămînă așa cum e sau aproape așa. Inteligența i-a revenit toată. Cîteva progrese în vorbire, în mișcarea gîtului și a brațelor, dar de la bazin în jos, carnea e moartă.

— Îți mulțumesc, doctore, zise Severina.

Îi venea să rîdă fără să se mai oprească, pînă la convulsiune. Iată unde îl adusese pe Pierre : nu mai putea să trăiască în rîndul oamenilor, dar păstra toate mijloacele pentru a suferi.

După aceea, într-o zi, Pierre ceru ziarele deoarece profesorul îi permisese să le citească.

— Se gîndește prea mult la ziare ca să-l mai lipsim de ele, spuse profesorul Severinei.

Și Pierre el însuși, văzînd ezitarea grozavă a Severinei, articulase :

— Nu mi-e frică . . .

Voi să adauge „dragă", dar era un cuvînt pe care nu izbutise să-l alcătuiască.

Mîinile lui, bîjbîind mult înainte de a ajunge la ceea ce se silea să obțină, Severina trebui să-i întoarcă paginile. Fiindcă nu era vorba decît de Frumoasa de Zi, Pierre, cu curiozitatea bolnavilor, se interesă de femeia aceasta pentru care, fără motiv, fusese lovit. Nu putea să vorbească mult, dar privirile lui expresive care, de fiecare dată cînd citea

acest nume, se îndreptau spre Severina, chinuiau pe nefericita femeie. În curînd aceeași ochi, mai mult ca oricînd plini de ea, o vor vedea fotografiată sub porecla celebră. Răgazul cerut era pe sfîrșite. Știa ora scadenței. Marți dimineața, judecătorul de instrucție va ști totul și azi era deja Vineri.

Duminică, fata din casă o înștiință pe Severina că cineva o chema la telefon.

— E un domn Hipolit, zise servitoarea cu silă. Are o voce ciudată.

Severina șovăi să ia receptorul.. Ce va auzi iar? Și cît îi va mai fi scurtat încă mizerabilul răgaz care îi fusese acordat? Dar îi fu teamă să nu dezlănțuie un nou dezastru. Hipolit, fără să dea alte explicații ceru să o vadă numaidecît pe Severina la ambarcaderul lacului din Bois de Boulogne.

Hipolit privea încrețiturile pe care le făcea apa. Era palid și cu umerii aduși, ceea ce cu două săptămîni mai înainte s-ar fi părut cu neputință, iar obrajii erau de culoarea arsenicului. Cînd Severina îl acostă, corpul său urîaș tremură ușor și o cută ucigașe i se ivi în colțul gurii. Dar semnele acestea se șterseră repede.

—Urcă-te, zise el cu o voce stinsă, arătînd barca pe care o reținuse.

Severina era sigură că o va ucide și o liniște adîncă o învălui. Hipolit dădu cîteva lovituri de lopeți. Nu punea nici un îndemn dar puterea lui deși neîntrebuințată, îi împinse în mijlocul lacului. Apoi lăsă vîslele să plutească în voie și spuse pe un ton obosit, pe care îl păstră pînă la sfîrșitul convorbirii.

— Putem sta de vorbă. Într-un bar am fi fost văzuți. În vreme ce aici...

Barca lor era pierdută în mijlocul altora pline cu oameni care rîdeau și strigau. Era o Duminică de vară.

— Marcel mi-a comunicat să vin să te văd, reluă Hipolit, și să-ți spun să fii liniștită. N-o să te denunțe. Așa vrea. În ce mă privește, îți mărturisesc că te-aș fi denunțat numaidecît. Are un avocat bun pe care eu i l-am ales. Nu e vorba că dacă ar fi spus adevărul la Curtea cu juri ar fi scăpat. Dramă pasională, fără premeditare. Ar fi fost frumos. Chiar în ciuda lui te-aș fi denunțat. Dar mi-a comunicat că în cazul acela ar mărturisi că a ucis de două ori. Ar fi făcut-o. Așa e felul lui.

Hipolit încleștă din fălcile fără resort și oftă:

— Poți să spui că ai noroc. Albert ți-a salvat miza și eu nu spun nimic. Acum Marcel îți spune prin mine să-l aș-

tepți. O să scape de la ocnă — o să-i dăm o mînă de ajutor. Vrea să rămîi femeia lui, auzi ?

Hipolit privi îndelung și aspru la Severina dar ea gemu :

— La ce bun toate acestea ? Poimîine, Julieta o să se ducă la judecătorul de instrucție și voi fi arestată.

— Cine e Julieta ?

— Camerista mea. L-a văzut pe Marcel la mine.

— Așteaptă, zise Hipolit.

Se gîndi multă vreme. Chiar dacă el nu s-ar fi amestecat, o depoziție neprevăzută putea s-o descopere pe Frumoasa de Zi. Interesele și onoarea lui Marcel erau salvate. Dar dacă Hipolit denunța pe Frumoasa de Zi, Marcel nu se va răzbuna, ca om strașnic ce era, așa cum spusese ? Toate șansele acestea potrivnice și datoria lui de prieten, Hipolit le chibzui în timpul lungii lui tăceri, în care fără ca Severina să fi știut, se hotăra soarta ei.

— Poate să se ducă la judecător, zise în cele din urmă Hipolit, n-o să se întîmple nimic, dacă vreau eu. Anais și fetele ei sînt în mîna mea. N-ai decît să tăgăduiești, căci mai de grabă o să fii crezută tu decît camerista ta. Dar Julieta n-o să se ducă, și e mai bine.

— Vei . . . îngînă Severina.

— Nu-ți fie teamă. Lovesc rar și numai cînd trebuie. Am să-i vorbesc. Va fi de ajuns. Așa trebuia să fac și cu celălalt pe care Marcel l-a ratat.

Visli spre ambarcader. Înainte de a debarca, întrebă :

— N-ai nimic să-i spui lui Marcel ?

Severina privi drept în față pe Hipolit.

— Spune-i zise ea, că după soțul meu, nu există bărbat pe care să-l iubesc mai mult.

Tonul ei păru că-l emoționează pe Hipolit. Dădu din cap și îi zise :

— Am citit că bărbatul tău e pe jumătate pierdut . . . Ai avut mare noroc ! Lovitura a dat greș . . . În sfîrșit, în ce privește pe Julieta, fii pe pace. Și acum mergi liniștită la bolnavul tău, drăguță.

La întoarcerea ei acasă, Severina găsi pe profesorul Henry, instalat la căpătîiul lui Pierre.

— Am profitat de faptul că e duminică, ca să rămîn puțin cu Sérizy, zise chirurgul. I-am explicat situația și peste două săptămîni va trebui să pleci cu el în sud. Soarele este prietenul mușchilor.

— Ei, dragul meu, ești mulțumit ? întrebă Severina cînd rămaseră singuri.

Se silea să pună o oarecare veselie în cuvintele ei, dar glasul îi era stins din pricina emoțiilor prin care trecuse. Ciudat fenomen, nu se simțea nici măcar ușurată ! Și cu toate că era sigură de sinceritatea cuvintelor lui Hipolit (Julieta plecă într-adevăr a doua zi fără să fi voit să-și primească leafa), dar această siguranță după care tînjise cu disperare, în loc să o umple de bucurie săpa într-însa un fel de gol inform și fără nume, în care se prăbușea totul. Era ca un alergător care după sforțări prea mari se poticnește în fața țintei atinse.

Severina repetă din greu :

— Ești mulțumit, nu-i așa ?

Pierre nu răspunse nimic ; ea observă că se înserase și că întunericul din odaie o împiedica să deslușească reacțiile chipului care le exprima rău. Aprinse lumina, se așeză lîngă corpul lui paralizat și, așa cum proceda de obicei, cercetă ochii soțului ei.

Și atunci Severina cunoscu o suferință mai crudă decît toate acelea care, rînd pe rînd, se înverșunaseră asupra inimii ei sărmane. Stingherire... mai mult, rușine, iată ceea ce descoperi Severina, în privirea tremurătoare, copilăroasă și fidelă, rușinea pe care o simțea Pierre pentru corpul lui distrus. rușinea de a fi îngrijit mereu de ea, de ea pe care o ocrotise cu atîta dragoste.

— Pierre, Pierre... sînt fericită cu tine, îngînă Severina.

El încercă să miște capul, reuși cu greu și murmură cu buzele lui deformate.

— Sărmano... sărmano... la sud în cărucior... iartă-mă.

— Taci, fie-ți milă, taci...

Da el era acela care cerea iertare, el care de aici înainte, în tot timpul vieții lui, se va socoti o povară și va dori, — ea o știa prea bine, — să moară el ca s-o scape.

— Nu, nu, nu mă privi astfel, strigă deodată Severina. Nu pot...

Își lipi fruntea de pieptul lui care fusese atît de cald și de robust și toată această luptă și reușita ei miraculoasă se întorceau împotriva lui Pierre. Cu cît îi va părea mai pură, cu atît va suferi mai mult de grijile date, de ea, ea... care... Severina nu mai știa. Se întrebă unde era adevăratul bine, adevărata mîntuire. Implora o lumină, o lovitură, un trăznet.

În vreme ce, în febra ei disperată, ea se strîngea tot mai aproape de Pierre, simțea niște mîini care încercau să-i mîngîie părul. Mîinile acestea de infirm, intolerabil de încrezătoare, o hotărîră deodată. Severina putuse să îndure totul. Aceasta era imposibil.

Îi era cu neputință să mai tacă și vorbi.

Cum să explici o astfel de pornire ? Numai prin neputința de a arăta o virtute mînjită, aceluia pe care îl iubea cu dragoste nesfîrșită ? Prin nevoia — mai puțin nobilă — a confesiunii ? Prin speranța ascunsă de a fi iertată de toate greșelile făcute și de a trăi apoi fără povara unei taine îngrozitoare ? Cine ar putea socoti elementele care, după pățanii atît de înfricoșătoare, se frămîntă, se topesc, într-un suflet omenesc și se precipită pe niște buze tremurătoare ?

Trei ani au trecut. Severina și Pierre trăiesc pe o plajă mică și plăcută. Dar de cînd Severina a vorbit, n-a mai auzit glasul lui Pierre.

— S F Î R Ș I T —

Tehnoredactor — IONESCU STELIAN
Corector — NEACȘU MARIA
Tiparul executat la I. P. „Filaret" sub comanda 17/91

Prezentul volum reproduce textul apărut în Editura **Cugetarea**, București, f.a., în traducerea lui Constantin A.I. Ghica. Adaptarea textului la normele ortografice în vigoare azi s-a făcut în redacție.

I.S.B.N. 973 — 9056 — 05 — 9

Dragă prietene,

„Am să-ți vorbesc. Te știu foarte ocupat. De aceea ca să nu te fac să te abați din drumul d-tale obișnuit, și cum eu voi fi prin locurile acelea te voi aștepta mîine la ora 12 și jum. în fața squarului de la Notre-Dame. E ora, dacă nu mă înșel, cînd pleci de la spital. Omagiile mele cele mai respectuoase d-nei...

EDITURA „NARCIS"